

Årsredovisning 2020

Årsredovisning 2020

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
1.1 Om årsredovisningen.....	3
1.2 Förord	4
1.3 Organisation	5
1.4 Sammanfattning.....	6
2 Förvaltningsberättelse.....	7
2.1 Översikt över verksamhetens utveckling.....	7
2.2 Den kommunala koncernen.....	10
2.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	13
2.4 Händelser av väsentlig betydelse.....	18
2.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	25
2.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	29
2.7 Balanskravsresultat.....	52
2.8 Väsentliga personalförhållanden	53
2.9 Förväntad utveckling	57
2.10 Hållbarhet.....	17
3 Resultaträkning	63
4 Balansräkning	64
5 Kassaflödesanalys	65
6 Noter	67
7 Driftredovisning	81
8 Investeringsredovisning	82
9 Noter/upplysningar - Drift- och investeringsredovisning	85
10 Bilagor.....	88
10.1 Bilaga 1: Fakta om Håbo kommun	88
10.2 Bilaga 2: Kvalitet och jämförelse med andra kommuner	90
10.3 Bilaga 3: Hållbarhetsarbete.....	93
10.4 Bilaga 4: Befolkning, boende och sysselsättning.....	98
10.5 Bilaga 5: Exploateringsredovisning.....	104
10.6 Bilaga 6: Särredovisning av VA- och avfallsverksamhet.....	109

1 Inledning

1.1 Om årsredovisningen

Årsredovisningen är kommunstyrelsens rapport till kommunfullmäktige om kommunens samlade verksamhet och ekonomi år 2020.

Årsredovisningen utformas efter de krav som anges i lagen om kommunal bokföring och redovisning. Förutom de obligatoriska inlagen förvaltningsberättelse och ekonomisk redovisning ingår en inledning samt bilagor med kompletterande information. Nämndernas verksamhetsberättelser finns från i år som bilaga till årsredovisningen.

Den vänder sig också till dig som är invånare eller företagare i kommunen och alla andra som är intresserade av kommunens verksamhet och ekonomi.

Här kan du läsa om vilka mål som satts upp, hur måluppfyllelsen har gått och hur skattepengarna har använts.

1.2 Förord

ÅR 2020

Så har vi fått stänga och lägga året 2020 bakom oss. Ett år som ställde det mesta på ända både i världen, i Europa, i Sverige och i Håbo.

Vi har tack vare enormt arbete från alla våra duktiga medarbetare lyckats upprätthålla våra verksamheter i det stora. Vi har funnits där för våra invånare i deras vardag om än begränsat på olika områden.

TACK alla ni som arbetat hårt, bidragit och hittat lösningarna när utmaningarna varit många och svåra.

Vi kan se att årets resultat på 75 mkr är tillfredsställande.

Vi kan se att de finansiella målen i sin helhet är uppfyllda under 2020.

Av kommunfullmäktiges fastställda mål så är ett helt uppnått och två delvis uppnådda.

Av nämndernas fastställda mål har sju mål uppnåtts, femton mål är delvis uppnådda och tre är inte uppfyllda.

Vi kommer tillsammans att fortsätta jobba framåt. Vi tillsammans tar Håbo in i framtiden.

Vi går nu in i 2021 och arbetet med att jobba oss ur pandemin fortsätter.

TACK igen alla ni som gör Håbo till en bättre plats att leva, bo och jobba på.

Håll i vänner – det kommer en ljusare framtid.

Håll huvudet kallt, hjärtat varmt och händerna rena så hoppas jag att vi får träffas på riktigt och inte bara digitalt inom kort.

Varmaste tack!

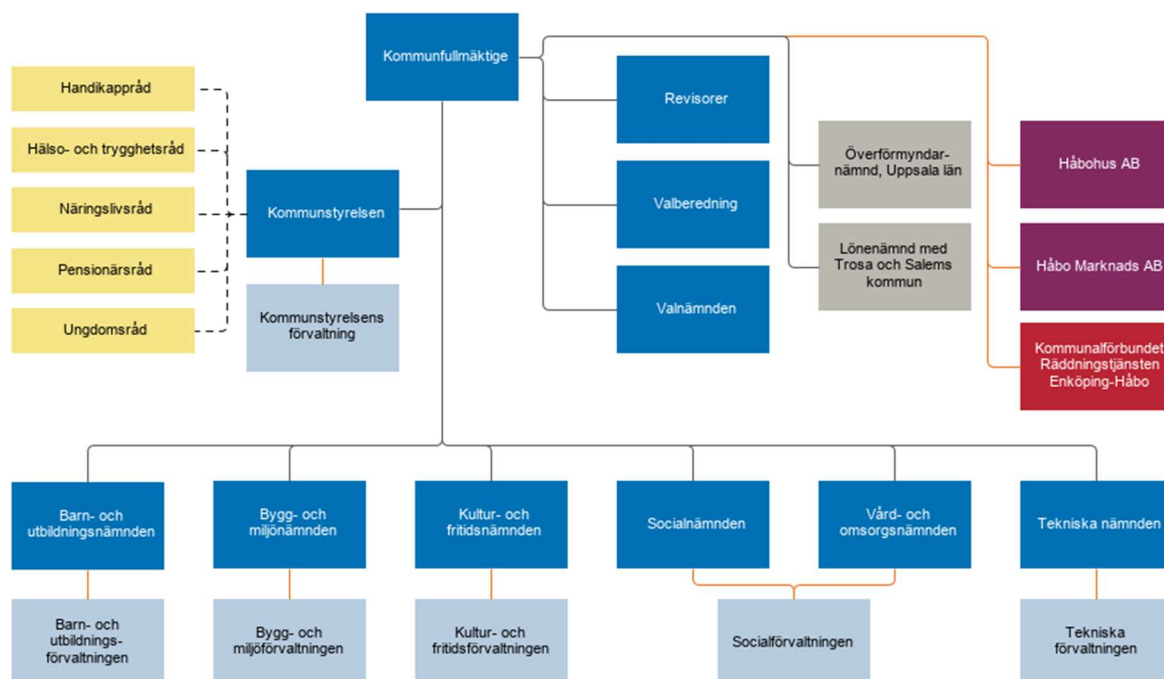

Lotta Grahn Elg

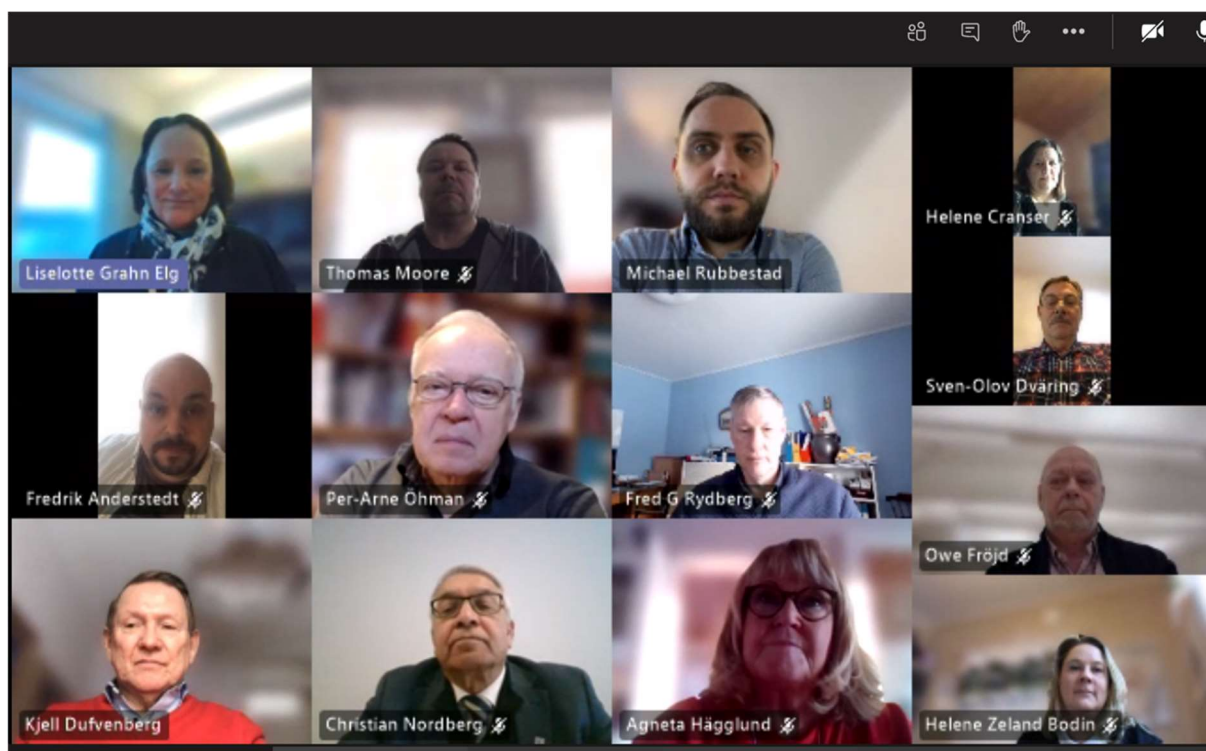
Kommunstyrelsens ordförande

1.3 Organisation

Håbo kommuns politiska organisation och tjänstemannaorganisation

Kommunstyrelsen

Kolumnvis från vänster: Liselotte Grahn Elg (M), Fredrik Anderstedt (S), Kjell Dufvenberg (L), Thomas Moore (SD), Per-Arne Öhman (M), Christian Nordberg (-), Michael Rubbestad (SD), Fred G Rydberg (KD), Agneta Hägglund (S), Helene Cranser (S), Sven-Olov Dväring (S), Owe Fröjd (Båp), Helene Zeland Bodin (C).

1.4 Sammanfattning

Kommunfullmäktige har beslutat om tre **övergripande mål** för kommunens verksamhet under mandatperioden:

- Öka företagarnas nöjdhet med kommunens och bolagens fysiska och digitala bemötande
- Utveckla områden för bostäder, arbetsplatser och service utifrån samhällets behov
- Utveckla mötesplatser som stärker Håbos attraktivitet

Målet om företagarnas nöjdhet har uppnåtts. Coronapandemin har haft stor inverkan på aktiviteter och arbete under året. Bedömningen är att de två sista målen uppnåtts delvis under året och att arbetet måste fortsätta.

Nämnderna har utifrån de fyra perspektiven målgrupp, verksamhet, medarbetare och ekonomi identifierat ett antal **utvecklingsmål** för perioden. Måluppfyllelsen inom kommunens nämnder bedöms vara relativt god för året, dock något försämrade från föregående år. Sju mål anses vara helt uppfyllda, 15 mål anses vara delvis uppfyllda och tre mål är inte uppfyllda. Bedömningen är att målen kommer att uppfyllas på sikt men att det kommer att krävas ett flerårigt arbete.

Kommunfullmäktige har beslutat om tre **finansiella mål** för kommunen:

- Kommunens resultat ska över perioden uppgå till i genomsnitt två procent av skattenettet exklusive realisationsvinster och investeringsbidrag från andra än staten
- Överskott och intäkter av engångskaraktär ska i första hand användas till att minska kommunens skuldsättningsgrad eller för att finansiera kommunens investeringar
- Exploateringsverksamheten ska totalt sett ge ett ekonomiskt överskott till kommunen

Samtliga tre mål har uppfyllts för året.

Bokslutet visar ett positivt resultat för hela koncernen och kommunen redovisar ett resultat på 76 miljoner kronor. När realisationsvinster och andra ersättningar från exploateringsverksamheten räknas av, återstår ett resultat på 46 miljoner kronor.

Årets investeringar inom koncernen uppgår till 393 miljoner kronor varav 304 miljoner avser kommunen.

2 Förvaltningsberättelse

2.1 Översikt över verksamhetens utveckling

Här redovisas en översikt av utvecklingen av den kommunala koncernens och kommunens verksamhet de fem senaste åren.

Den kommunala koncernen	2016	2017	2018	2019	2020
Verksamhetens intäkter, mkr	462	459	486	493	519
Verksamhetens kostnader, mkr	-1 242	-1 363	-1 462	-1 552	-1 582
Årets resultat, mkr	112	54	69	28	85
Soliditet 1)	22 %	23 %	23 %	24 %	25 %
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser	9 %	11 %	13 %	14 %	16 %
Investeringar, mkr (netto) 2)	237	258	331	229	393
Självfinansieringsgrad investeringar 3)	81 %	53 %	39 %	54 %	47 %
Långfristig låneskuld, mkr	1 478	1 583	1 720	1 790	1 816

Koncernen Håbo kommun redovisar ett högre resultat jämfört med de senaste åren. Årets resultat uppgår till 85 miljoner kronor. Resultatet för Håbohus AB uppgår till 10,7 miljoner kronor, Håbo Marknads AB underskott 57 000 kronor och Håbo kommuns andel av resultatet för kommunalförbund Räddningstjänst Enköping/Håbo som är 15 000 kronor.

Soliditeten som är ett mått på kommunkoncernens långsiktiga finansiella handlingsutrymme ökar något till 25 procent. Kommunkoncernens soliditet inklusive samtliga pensionsåtagande uppgår till 16 procent, en ökning från 14 procent.

Investeringarna är de högsta på fem år, 393 miljoner kronor. Investeringarna har självfinansierats i lägre grad än föregående år.

Kommunkoncernens låneskuld fortsätter att öka. Ökningen är 26 miljoner kronor och låneskulden är vid årsskiftet 1 816 miljoner kronor. I stort sett ligger hela förändringen på kommunen.

Kommunen	2016	2017	2018	2019	2020
Folkmängd	20 737	21 083	21 564	21 934	22 019
Befolkningsökning	458	346	481	370	85
Kommunal skattesats	21,34	21,34	21,34	21,34	21,09
Verksamhetens intäkter, mkr	354	371	393	374	389
Verksamhetens kostnader, mkr	-1 244	-1 328	-1 414	-1 482	-1 505
Årets resultat, mkr	75	138	44	27	76
Årets resultat som andel av skattenettot	7,2 %	12,7 %	3,9 %	2,2 %	6,0 %
Årets resultat enligt balanskrav., mkr	62	36	10	2	75
Årets resultat exklusive realisationsvinster och investeringsbidrag från andra än staten, mkr			10	-2	46
Årets resultat exklusive realisationsvinster och investeringsbidrag från andra än staten, som andel av skattenetto (finansiellt mål)			0,9 %	-0,1 %	3,6 %
Soliditet 1)	28 %	32 %	34 %	33 %	34 %
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser	5 %	13 %	15 %	18 %	20 %
Investeringar (netto), mkr 2)	120	308	181	194	304
Självfinansieringsgrad investeringar 3)	115 %	61 %	55 %	46 %	50 %
Långfristig låneskuld, mkr	687	789	830	873	899
Antal anställda	1 471	1 525	1 551	1 584	1 594

Antalet invånare ökar med 85 personer till 22 019. Det är en betydligt lägre befolkningsökning än under föregående år då befolkningen ökade med 370 personer. Det kan vara ett resultat av coronapandemin.

Kommunen redovisar ett resultat på 76 miljoner kronor. Enligt 11 kap. 10 § LKBR ska beräkning och redovisning av balanskravet göras i förvaltningsberättelsen. Kommunens resultat enligt balanskravsutredning uppgår till 75 miljoner kronor.

Kommunens soliditet ökar med knappt 1 procentenhet från föregående år till 34 procent.

Kommunens soliditet inklusive samtliga pensionsåtaganden har de senaste fem åren haft en positiv utveckling från 5 procent till 20 procent år 2020. Pensionsförpliktelser för medarbetare och som är intjänade före år 1998 har de senaste åren minskat i samband med att de betalas ut till medarbetare som går i pension.

Kommunens pensionsskuld redovisas enligt den så kallade blandmodellen, vilket innebär att större delen av pensionsskulden tas upp som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Denna del av pensionsskulden är dock lika viktig att beakta ur risksynpunkt. Det totala pensionsåtagandet har ökat under året med 4,5 miljoner kronor, ökningen sker i pensionsskulden som är upptagen i balansräkningen. Minskningen sker i den del av åtagandet som utgörs av en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Kommunen har inte gjort några finansiella placeringar för pensionsåtagandet, utan hela förpliktelsen har återlånats i verksamheten. Härigenom begränsas kommunens låneskuld.

Självfinansieringsgraden för investeringar ökar till 50 procent, som en följd av ett högre årsresultat.

Skattesatsen sänktes inför 2020 med 25 öre från 21,34 kronor till 21,09 kronor, vilket medför cirka 13 miljoner lägre skatteintäkter årligen.

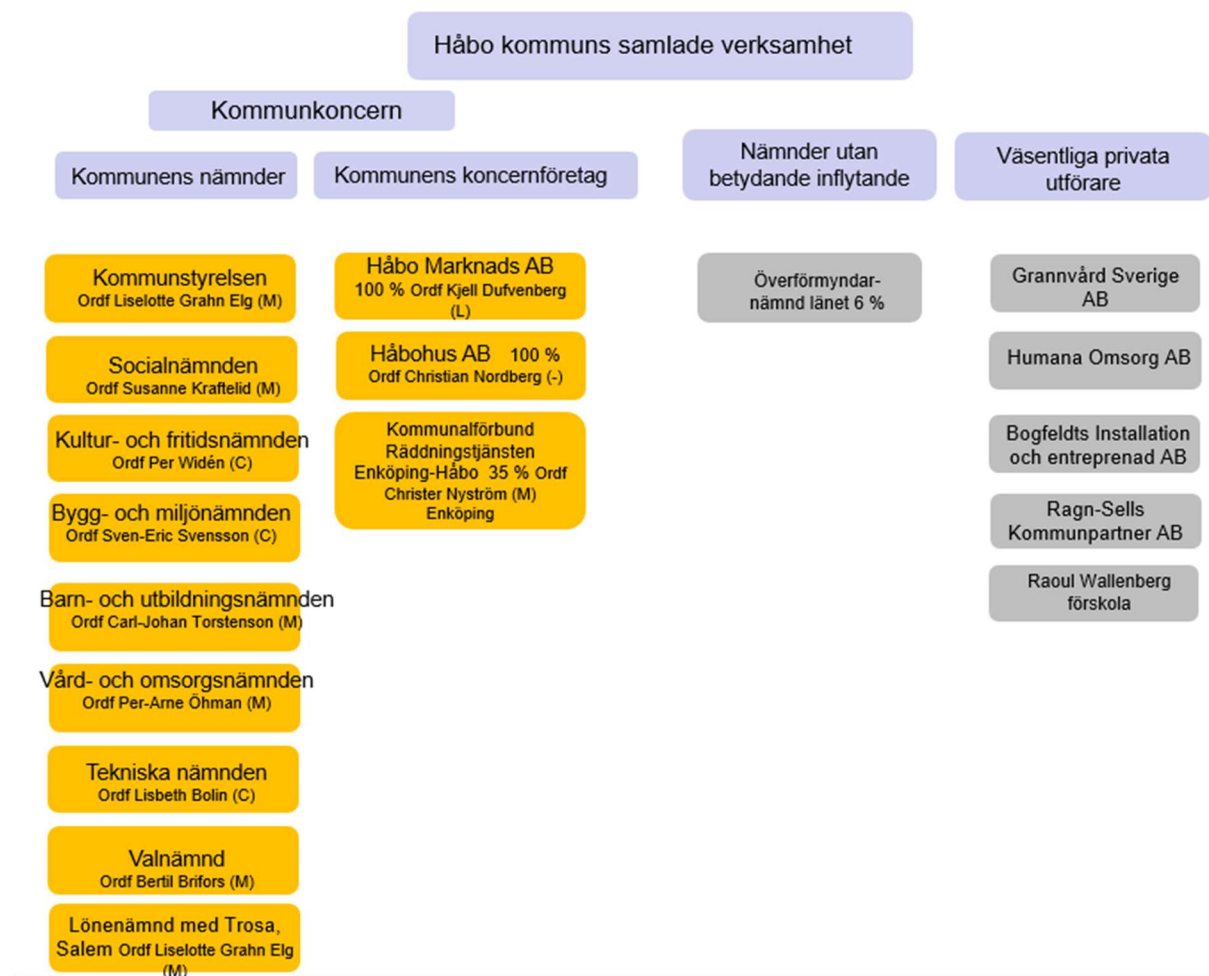
Antalet anställda i kommunen ökar med 0,6 procent till 1 594 månadsavlönade.

Definitioner:

- 1) Soliditet definieras som eget kapital dividerat med totalt kapital.
- 2) Nettoinvesteringar definieras som bruttoinvesteringar med avdrag för offentliga bidrag.
- 3) Självfinansieringsgrad definieras som årets resultat plus avskrivningar i procent av kommunens nettoinvesteringar.

2.2 Den kommunala koncernen

2.2.1 Kommunens samlade verksamhet

Kommunens samlade verksamhet består av den verksamhet som kommunen bedriver i egna eller gemensamma nämnder samt den verksamhet där kommunen överlämnat skötseln av en kommunal angelägenhet till en annan juridisk person. Skötseln kan överlämnas till hel- eller delägt kommunal bolag, förening, stiftelse eller en privat utförare.

När kommunen överlämnat skötseln till någon annan juridisk person ska kommunen kontrollera och följa upp verksamheten. Det gäller dock inte skolverksamhet i annan regi, eftersom Skolverket ansvarar för uppföljning och kontrollen av den verksamheten.

Bilden visar hur kommunens samlade verksamhet är organiserad med nämnder, kommunkoncern och väsentliga privata utförare.

Kommunkoncernen

Kommunkoncernen består, utöver kommunen, av kommunens helägda kommunala bolag Håbohus AB och Håbo Marknads AB. Kommunen bedriver även räddningsverksamhet tillsammans med Enköpings kommun i ett kommunalförbund där Håbos andel är 35 procent..

Den sammanställda redovisningen sammanfattar den ekonomiska ställningen och åtaganden för hela kommunkoncernen. Juridiska personer där kommunen har ett betydande inflytande, vanligen minst 20 procent, ska ingå i kommunkoncernen och därmed i den sammanställda redovisningen.

Kommunen

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har uppsiktsplikt över nämnderna. Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Den har även uppsikt över verksamheter som de kommunala bolagen bedriver. Centrala funktioner i kommunen är sekretariat, säkerhet, upphandling, kommunikation, ekonomi, löneadministration, personal- och arbetsgivarfrågor, IT samt kontaktcenter. Kommunstyrelsen ansvarar även för plan- och exploateringsverksamheten, folkhälso- och demokratifrågor samt vänortsutbyte. Näringslivsfrågorna har under året överförts från Håbo Marknads AB till kommunstyrelsen.

Från 1 januari 2021 överförs ansvar för kommunens fastighetsverksamhet, lokalvård och kostverksamhet till från tekniska nämnden, barn- och utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden till kommunstyrelsen.

Socialnämnden

Socialnämnden ska tillgodose kommuninvånarnas behov av vård, omsorg och service enligt gällande lagar, förordningar, riktlinjer och målsättningar. Socialnämnden har ansvaret för verksamhet inom individ- och familjeomsorgen, mottagande och integration av nyanlända samt arbetsmarknadsåtgärder.

Kultur- och fritidsnämnden

Det grundläggande uppdraget för kultur- och fritidsnämnden är att främja och stimulera ett allsidigt kultur- och fritidsliv. Nämnden ansvarar för biblioteksverksamhet, öppna fritidsverksamheten, kommunens idrotts-, kultur- och fritidsanläggningar, kommunens bidrags-, pris- och stipendieverksamhet inom kultur- och fritidsområdet, regelverk för hyressättning och prioriteringar för verksamhet i kommunala kultur- och fritidslokaler och anläggningar, arrangemang riktade till kommuninvånarna, offentlig konst, samordna kommunens sommarjobb för ungdomar och ansvara för finsk minoritetssamordning.

Bygg- och miljönämnden

Bygg- och miljönämnden ansvarar för kommunens myndighetsutövning inom bygg- och miljöområdet, bostadsanpassningsbidrag, för kart- och mättekniska uppgifter samt kommunkoncernens övergripande system för att samla in, lagra, analysera och presentera geografiska data.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för kommunens förskoleverksamhet, barnomsorg, omsorg på obekvämt arbetstid, öppen förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning, med tillhörande barn- och elevhälsa. Inom nämndens ansvarsområde finns även kostenheten och den kommunala musikskolan.

Vård- och omsorgsnämnden

På uppdrag av kommunfullmäktige ska vård- och omsorgsnämnden tillgodose kommuninvånarnas behov av vård, omsorg, stöd och service enligt gällande regelverk. Nämnden har ansvaret för verksamhet inom äldreomsorgen, omsorgen om funktionshindrade, vård och stöd till långvarigt psykiskt sjuka och kommunal hälso- och sjukvård.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden ansvarar för de skattefinansierade verksamheterna gata, park och skogsavverkning, fastighet, internservice och lokalvård samt de taxefinansierade verksamheterna VA-försörjning och avfallshantering.

Valnämnd

Valnämnden ansvarar för att genomföra allmänna val i kommunen.

Gemensam lönenämnd

Kommunen har tillsammans med Trosa kommun en gemensam nämnd, där Håbo kommun administrerar Trosa kommuns löneutbetalningar. Från 1 januari 2020 ingår även Salems kommun.

Kommunens koncernföretag

Håbohus AB har i uppdrag att köpa, sälja och äga fastigheter inom Håbo kommun. I uppdraget ingår att bygga, förvalta och hyra ut bostäder, affärslokaler och andra faciliteter. Syftet med Håbohus AB är att se till att det finns bra bostäder och bra boendeservice i Håbo kommun. Det gör bolaget utifrån syftet med allmännyttan som lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag beskriver.

Håbo Marknads AB är vid årsskiftet under likvidation efter att kommunen under året återtagit näringslivsfrämjande verksamheten och besöksnäringsverksamheten.

Räddningstjänsten Enköping-Håbo är ett kommunalförbund skapat i syfte att fullfölja de skyldigheter som medlemskommunerna har enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Förbundet kan därutöver komma överens med en medlem om att utföra tilläggsuppdrag. I förbundets uppdrag ingår att utbilda kommunens anställda i Brandskydd, Systematiskt brandskyddsarbete och HLR.

Nämnder utan betydande inflytande

Överförmyndarnämndens verksamhet bedrivs i Uppsala kommuns regi för kommuner i Uppsala län, där Håbo kommuns andel är 6 procent.

Väsentliga privata utförare

De fem privata utförare som kommunen köper mest verksamhet av, redovisas i fallande ordning. Omfattningen är från 22 ner till 5 miljoner kronor per utförare.

Motiv till att anlita privata utförare

Enligt kommunens policy för valfrihet och konkurrens ska varje nämnd ha en treårig plan över vilka verksamheter som ska prövas i konkurrens och hur valfriheten i egenregiverksamheten ska utvecklas. Planen revideras årligen och följs upp i samband med delårsbokslut och bokslut.

2.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Sedan finanskrisen utbröt för drygt tio år sedan har global ekonomisk politik och finansmarknaderna i hög grad präglats av expansiva åtgärder från ett flertal centralbanker. Räntenivån är låg och kommer att förbli låg kortsiktig. På lite längre sikt kommer räntenivån att bli högre och med den skuldsättning koncernen har kommer detta att påverka både kommunen och Håbohus AB.

Med de bostadsförsörjningsplaner kommunen har idag kommer det demografiska trycket att öka allt mer, något som ställer krav på ökade resurser bland annat i form av personal och lokaler. Flera av kommunens verksamheter beskriver svårigheter att hitta personer med rätt kompetens. Att kommunen klarar av kompetensförsörjningen i organisationen spås framöver bli en nyckel för fortsatt utveckling.

Med de investeringsplaner kommunen har idag med ny simhall, nya fritidsanläggningar och nya verksamhetslokaler för LSS-boende, skolor, äldreboende kommer trycket på ekonomin att öka när personalkostnaderna för att sköta anläggningar och kapitalkostnaderna måste finansieras över resultaträkningen. Samtidigt kommer den nya kostnadsutjämningsordningen som trädde i kraft år 2020 och skattesänkningen om 25 öre att påverka kommunens resultat och ställning, när kostnadsutjämningsordningen är fullt genomförd år 2023, med cirka 35 miljoner kronor i lägre intäkter jämfört med år 2019. De utmaningar kommunen står inför för att klara av en ekonomi i balans är att det kommer att krävas fortsatta hårda prioriteringar, kostnadsnedskärningar och ett förändrat arbetssätt.

2.3.1 Befolkningsutveckling

Tidigare års starka befolkningstillväxt mattas av under 2020. Vid årsskiftet 2020/2021 uppgår antalet invånare till 22 019 personer, vilket motsvarar en ökning med 85 personer. Det är en betydligt lägre befolkningsökning än under föregående år då befolkningen ökade med 370 personer. Den procentuella befolkningsökningen under 2020 är 0,4 procent, vilket är en svagare utveckling än Sveriges totala befolkningsökning på 0,5 procent. Detta kan jämföras med 2019 års befolkningstillväxt, då Håbo kommuns befolkning ökade med 1,7 procent och befolkningen i riket ökade med 1,0 procent. Årets svaga befolkningstillväxt kan vara ett resultat av coronapandemin.

Alder	2019	2020	Förändring
0 år	231	208	-23
1-6 år	1 434	1 406	-28
7-9 år	1 164	1 173	9
10-12 år	939	948	9
13-15 år	970	975	5
16-18 år	903	918	15
19-24 år	1 332	1 301	-31
25-44 år	5 276	5 283	7
45-64 år	5 817	5 929	112
65-74 år	2 204	2 075	-129
75-79 år	923	1 001	78
80+ år	741	802	61
Totalt	21 934	22 019	85

Majoriteten av befolkningsökningen beror på ett positivt födelsenetto. Under 2020 föds 197 barn, medan 147 personer avlider, vilket ger ett positivt födelsenetto på 50 personer. Under tidigare år har befolkningen i kommunen främst växt på grund av ett positivt flyttnetto, det vill säga att det är fler personer som flyttar till än från kommunen. Under 2020 flyttar 1 424 personer till kommunen, medan 1 394 personer flyttar från kommunen. Det innebär att Håbo kommun har ett positivt flyttnetto på 30 personer. Under 2019 hade kommunen ett flyttnetto på 302 personer. 2020 års låga flyttnetto beror på att kommunen har en betydligt högre utflyttning än under tidigare år, vilket därmed sänkt det positiva flyttnettot.

Håbo kommuns befolkningsprognos från 2020 indikerade en befolkningsökning med 340 personer, till 22 274 vid årsskiftet 2020/2021. Den faktiska befolkningsökningen blir 255 färre än prognosticerat, vilket är en betydande avvikelser. Även sett till kommunens tidigare befolkningsprognos från 2019, som användes i budget 2020, var befolkningsutvecklingen betydligt svagare än prognosticerat. I 2019 års befolkningsprognos antogs befolkningen uppgå till 22 319 invånare år 2020. Det faktiska invånarantalet är 300 personer färre än 2019 års prognos.

Se även bilaga Boende och befolkning.

2.3.2 Arbetsmarknad

I slutet av året uppgår andelen öppet arbetslösa och sökande i program till 5,1 procent. Det är en betydligt högre andel än under föregående år. Ökningen kan till stor del förklaras mot bakgrund av coronapandemin som inneburit en stigande arbetslöshet runt om i hela världen. Håbo kommun tycks dock ha klarat sig lindrigare undan i jämförelse med övriga Uppsala län och hela landet.

Andelen 18-24-åringar som är öppet arbetslösa eller sökande i program uppgår till 7,3 procent. 2019 var samma siffra 4,8 procent. Motsvarande andel i Uppsala län är 6,5 procent och i Sverige som helhet 7,8 procent.

Andel av befolkningen 16-64 år i arbetslöshet och i program eller med stöd, vid årets slut (%).

År	Håbo	Uppsala län	Riket
2014	3,5	4,2	6,3
2015	3,4	4,2	6,1
2016	3,2	4,3	6,0
2017	3,2	4,5	5,9
2018	3,3	4,5	5,5
2019	3,6	4,6	6,0
2020	5,1	6,1	7,1

2.3.3 Finansiella risker

Finansiella risker och riskhantering

Den av fullmäktige beslutade finanspolicyn anger ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten inom koncernen ska bedrivas. Med finansverksamhet avses likviditetsförvaltning och finansiering. Kommunen och den kommunala koncernen är exponerad för framför allt följande finansiella risker: ränterisk, finansieringsrisk, valutarisk och kreditrisk.

Ränterisk

Per den 31 december 2020 uppgick den kommunala koncernens räntebärande skulder samt nettoskuld till 1 668 (1 668) miljoner kronor. Den totala genomsnittsräntan för koncernens räntebärande nettoskuld uppgår till 0,89 (0,88) procent.

Ingen ny upplåning har gjorts under året.

Kommunens räntebärande skulder uppgick till 783 (783) miljoner kronor per den 31 december 2020. Den totala genomsnittsräntan för kommunens långfristiga skulder uppgår till 1,27 (1,08) procent.

Upplåningen inom den kommunala koncernen löper både med fast och rörlig ränta. Ränteswappar används för att säkra ränterisk och anpassa den genomsnittliga räntebindningstiden i låneportföljen. Per balansdagen hade den kommunala koncernen utestående ränteswappar med ett sammanlagt nominellt belopp om 210 (235) miljoner kronor.

Per den 31 december 2020 uppgick den genomsnittliga räntebindningstiden för den kommunala koncernens upplåning till 0,97 (1,13) år exklusive ränteswappar. Med beaktande av ränteswappar uppgick den genomsnittliga räntebindningstiden till 2,07 (2,52) år. Den genomsnittliga räntebindningstiden för kommunens upplåning uppgick till 1,75 (1,91) år exklusive ränteswappar och 2,43 (2,89) år med beaktande av ränteswappar.

Syftet med ränteswappar är att begränsa exponeringen mot risken i rörlig ränta. Genom ränteswapparna betalar kommunen en fast ränta och erhåller tre månaders Stibor. Att delvis ta bort denna risk överensstämmer med kommunens målsättning om en jämn och stabil räntekostnad över tiden.

Finansieringsrisk

Kommunfullmäktige fattar årligen beslut om ramar långfristig upplåning i form av ramar för nyupplåning och omsättning av lån som ska gälla för det kommande budgetåret. Den övergripande målsättningen för kommunens skuldförvaltning är att säkerställa kommunens betalningsförmåga på kort och lång sikt och att inom finanspolicyns ramar och riktlinjer minimera kommunens räntekostnader.

Enligt finanspolicyn ska kapitalbindningen i låneportföljen spridas över tid för att minska finansieringsrisken. Det finns ingen längsta bindningstid angiven, däremot är det önskvärt att maximalt 20 procent av låneskulden får förfalla varje enskilt kalenderår.

Kommunen ska ha tillgångar i kassa och bank som motsvarar en betalningsberedskap om minst 30 betalningsdagar samt tillgängliga likvida medel som motsvarar en betalningsberedskap om minst 60 betalningsdagar.

Per den 31 december 2020 uppgick tillgängliga likvida medel i kommunen till 2,9 (40,1) miljoner kronor och tillgängliga outnyttjade krediter till 110 (150) miljoner kronor, totalt 112,9 (190,1) miljoner kronor.

Valutarisk och kreditrisk

Med nuvarande låneportfölj har kommunen inga valutarisker eller kreditrisker. Kommunen har inte placerat några tillgångar, därav föreligger inga risker avseende finansiella tillgångar.

2.3.4 Pensionsförpliktelser

Kommunens pensionsskuld uppgår vid årets slut till 413,4 (408,9) miljoner kronor, varav 125,8 (115,8) miljoner kronor redovisas under avsättningar i balansräkningen och 287,6 (293,0) miljoner kronor som redovisas som ansvarsförbindelse enligt den blandade modellen. Den totala pensionsskulden ökar med 4,5 miljoner kronor jämfört med 2019. Kommunen har inga förpliktelser avseende särskilda avtalspensioner mot chefer eller medarbetare, utan erbjuder löneväxling till medarbetare som önskar det.

2.3.5 Pensionsmedelsförvaltning

Specifikation, tkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	-115 829	-125 846
Ansvarsförbindelser - pensionsförpliktelser som inte upptagits bland avsättningar	-293 054	-287 563
Finansiella placeringar	0	0
Återupplåning i verksamheten	-408 883	-413 409

De delar av avgiftsbestämd ålderspension som hänförs till åren 1998–1999 redovisades under avsättningar inklusive årliga uppräknings motsvarande statslåneräntan.

För år 2000 avsattes 1,1 procent till avgiftsbestämd ålderspension och resterande 2,7 procent redovisades under avsättningar inklusive ränteuppräkning.

För år 2001 beslutade kommunfullmäktige att hela den avgiftsbestämda ålderspensionen (3,8 procent) skulle avsättas för individuell förvaltning.

Från och med år 2002 gör kommunen en avsättning även för timanställda och vikarier. Ett nytt avtal förhandlades fram som ger timanställda som är 28 år eller äldre pensionsrätt från och med 2002.

För år 2003 beslutade kommunfullmäktige att pensionsavsättningarna för 1998–2000 betalas ut som avgiftsbestämd ålderspension enligt PFA 98 (tjänstepensionsavtalet) inklusive löneskatt. Betalningen gjordes under 2004 och uppgick efter nuvärdesberäkning av förmånsvärdet till 24,2 miljoner kronor inklusive löneskatt.

I tabellen nedan redovisas avgiftsbestämda pensionsutbetalningarna för år 2004-2020.

År	Avgiftsbestämd ålderspension inkl. löneskatt, mkr	År	Avgiftsbestämd ålderspension inkl. löneskatt, mkr
2004-2007	60,4	2 014	25,0
2008	18,5	2 015	27,4
2009	20,3	2 016	28,6
2010	20,5	2 017	31,0
2011	21,4	2 018	33,1
2012	22,5	2 019	31,3
2013	24,0	2 020	29,3

För år 2020 uppgår den avgiftsbestämda delen av pensionen till 29,3 (31,0) miljoner kronor inklusive löneskatt.

2.3.6 Hållbarhet

All verksamhet i Håbo kommun ska ta sin utgångspunkt i en långsiktigt hållbar utveckling och kommunens vision, *Vårt Håbo 2030*. En av inriktningarna i vår vision är att i hållbara Håbo finns det goda livet.

Visionen hanterar de tre dimensionerna ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Inriktningen är kommunens lokala svar på Agenda 2030 och de globala målen. Genom att jobba ekonomiskt långsiktigt och kvalitetssäkra arbetet med naturens bästa som mål uppnår Håbo kommun en hållbar samhällsutveckling och bidrar till de lokala, nationella och globala mål som finns.

Hållbara Håbo – En samlad bedömning för 2020

Under 2020 har Håbo kommun satsat på att stärka arbetet med hållbar utveckling inom kommunen. Förutom ekonomiska konsekvenser i de beslut som tas ska även konsekvenser för näringsliv och barn redovisas och tas hänsyn till. Vi har fortsatt varit med i projektet Glokala Sverige, ett kommunikations- och utbildningsprojekt som ska öka engagemanget och kunskapen om FN:s globala mål och Agenda 2030. Ett flertal utbildningsinsatser samt miljö- och hållbarhetsaktiviteter har ställts om till digitala, skjutits på eller ställts in på grund av Covid-19.

Hållbarhetsstrategi

Under 2020 har arbete med att ta fram en gemensam hållbarhetsstrategi för hur vår kommun ska ta sig an de globala målen och Agenda 2030 pågått och ett förslag finns framtaget. En hållbarhetsstrategi är viktig för att visa hur Håbo ska växa hållbart och kunna möta framtida utmaningar. Strategin är ett viktigt övergripande styrdokument som berör samtliga aktörer i kommunen; kommuninvånare, företagare, organisationer och tjänstepersoner.

Under våren 2020 har en dialog skett för att kunna arbeta fram ett förslag till hållbarhetsstrategi för Håbo kommun. Under hösten var ett förslag till hållbarhetsstrategi ut på remiss och arbete pågår för ett antagande av strategin under 2021.

Aktörer i kommunen har bjudits in till att ge synpunkter på förslaget. Remissförslaget har bland annat skickats till samtliga nämnder. Hållbarhetsstrategin är en revidering av miljöstrategin från 2015. Nya underlag, som Agenda 2030, inkluderas och samtliga hållbarhetsdimensioner; ekologisk, social och ekonomisk finns med på ett tydligare sätt och strategin utgår från FN:s globala mål för hållbar utveckling.

Arbete kopplat till Agenda 2030

Kommunens förvaltningar och bolag bidrar på olika sätt till att uppnå de Globala målen. Under 2020 har vi fortsatt med vårt arbete med att koppla de aktiviteter våra verksamheter gör tydligare till de globala målen och Agenda 2030.

2.4 Händelser av väsentlig betydelse

Koncernen

Håbohus AB

Produktionen av ett nytt särskilt boende fortgår enligt tidplan och beräknas vara färdigställd mot slutet av år 2021. Boendet innehåller 60 lägenheter med tillhörande gemensamma bostadsutrymmen. Utrymmen för gemensamma aktiviteter som gymnastisk och café skapas, men även ett produktionskök för matlagning till de boende i huset.

Pandemin slog till med full kraft och många lokalhyresgäster tappade merparten av sin omsättning inom loppet av några veckor. Bolaget beslutade i ett tidigt skede att underlätta för de lokala företagarna och erbjöd lättnader med hyresbetalningarna, både med nedsatt hyra och med möjlighet till senare betalning. Många av bostadshyresgäster har fått gå ner i tid eller blivit av med sitt jobb. För att underlätta vardagen beslutade bolaget att skjuta upp hyreshöjningen till halvårsskiftet 2021, en senareläggning med ett halvår.

Håbo Marknads AB

Vid kommunfullmäktige 2020-02-24 beslutades att Håbo Marknadsaktiebolag skulle läggas ned via frivillig likvidation. All operativ verksamhet samt två anställda övertogs av kommunen till en nystartad näringslivsenhet. Verksamheten har därefter syftat till att hantera avtal som ska sägas upp och avslutas. Ansvaret för Leaderprojekt Stenhuset med syfte att öka antalet besök i Skokloster, har överförts till kultur- och fritidsnämnden.

Årsstämma för 2019 hölls 24 mars 2020 där ägaren via beslut i kommunstyrelsen önskade genomföra en extern granskning. Årsstämman slutfördes inte utan beslutades att slutföras vid ett senare tillfälle. Ny årsstämma för 2019 hölls 2 juli där beslut för ej ansvarsfrihet för de i styrelsen som deltog vid styrelsemötet i augusti 2019, där extra 8 månaders extra lön för VD beslutades. Frågan bordlades i avvaktan för beslut i KF. Likvidator utsågs av Bolagsverket med ansvar från och med 8 oktober och styrelsen avgick därmed. Slutlig årsstämma för 2019 hölls 26 oktober där nytt revisionsbolag valdes, KPMG och ansvarsfrihet gavs ej till de som deltog vid beslut om extra lön till VD.

Räddningstjänsten

Under året har förbundet investerat i två nya tankfordon i Örsundsbro och Veckholm vilket stärker den operativa förmågan. Förbundet har vidtagit kraftiga åtgärder för att skydda uttryckningsverksamheten från Covid-smitta och har endast påverkats i ringa omfattning. Däremot har förbundets uppsökande verksamhet påverkats, särskilt tillsyn och utbildningsverksamheten.

Kommunen

Kommunstyrelsen

Den enskilt största händelsen inom kommunstyrelsens verksamhet har varit att hantera konsekvenserna av den pågående coronapandemin. Alla verksamheter inom kommunstyrelsen har påverkats direkt eller indirekt. Året har präglats av att minska smittspridning och hitta nya sätt och metoder att arbeta. Distansarbete och digitala möten blev en del av kommunstyrelsens ordinarie verksamhetsuppdrag. Kärnuppdraget, tillgängligheten mot kommunens medborgare har påverkats. Med anledning av pandemin aktiverades kommunens krishanteringsorganisation den 23 mars till den 30 september. Krisledningsnämnden var aktiverad 23 mars till 14 september för att kunna ta beslut som går utanför ordinarie nämnds mandat. Krisledningen har beslutat om inriktning och samordning av kommunens åtgärder för att hantera konsekvenserna av pandemin.

En ny näringslivsenhet har inrättats inom kommunstyrelsens förvaltning under våren, då Håbo

Marknads AB är under avveckling.

Plan och exploateringsenheten tagit fram ett flertal strategiska styrdokument. Bland annat ett förslag till ny översiktsplan, hållbarhetsstrategi, cykel strategi och grönstrukturprogram. Fyra detaljplaner har antagits under året.

Plan- och exploateringsavdelningen har utvecklat strategiska och operativa samverkansformer med E.ON och Dagab. Avdelningen har även samordnat kommunens tecknande av hållbarhetslöften för ekosystem och biologisk mångfald.

Under året har arbete påbörjats med att tillgängliggöra naturområdet kring Lillsjön. Frösundaviks strandpark och utsiktsberg utvecklas till ett nytt Smultronställe i naturen och invigning planeras 2021. Ny våtmark har etablerats vid Balders hage i Skörby som ska fördröja och rena dagvatten från Logistik Bålsta.

Busstorget har färdigställts. Exploatering av området Tvåhus i den borte delen av Bålsta C samt Björkvallen i Gamla Bålsta pågår. Slutfasen av utvecklingen av Lillsjöns företagsparks infrastruktur i och med Ica Maxis etablering har pågått under året. I projektet Logistik Bålsta har infrastrukturen färdigställts för utbyggnad av kvarter 3 och 4 samt 5 och 6.

Lönenämnden har utökat sin verksamhet med ytterligare en kommun. Lönenämndens löneenhet ansvarar från och med 1 januari 2020 för lönehantering för kommunerna Håbo, Trosa och Salem.

Kultur- och fritidsnämnden

Coronapandemi har haft stor inverkan på samtliga verksamheter vilket haft effekter på minskade arrangemang, ökat stöd till föreningar vad gäller hyressubventioner, förändrat arbetssätt för personalen, möjliggjort visst arbete hemifrån, reducerade öppettider samt stängda lokaler.

Pandemin har medfört stora förändringar i biblioteksverksamheten med minskade öppettider. Håbo festdag, Nationaldagen, Fridegårdsfestivalen och Valborg inställt på grund av pandemin. Samtliga arrangemang och planerade aktiviteter på biblioteket ställdes in under våren.

Under 2020 påbörjar förvaltningen en handikappanpassning av Kalmarsand. Första åtgärden genomfördes under september genom etablering av en spång. 2021 installeras en ramp i vattnet samt en handikappanpassning av kiosk och omklädningsrum.

Temporär klubblokal för Håbo FF vid Futurum har beviljats. Skeppsgården för äldreföreningar står klar. Fritidsgårdens flyttar sin verksamhet till Medborgarhuset och skapar kulturhuset Generator. Renovering av fritidsgården i Skokloster. Kalmarvägen 5 iordningställs som evakueringslokal för Talltorp och Knarrbackens replokalsverksamhet samt vävdamerorna.

Socialnämnden

Den enskilt största händelsen inom Socialnämndens ansvarsområde är att hantera konsekvenserna av den pågående pandemin. Alla verksamheter inom nämnden område påverkas direkt eller indirekt. Året präglas av att minska smittspridning och hitta nya arbetsmetoder för att möta klienter, medborgare och medarbetare. Distansarbete och digitala möten har blivit en del av förvaltningens ordinarie arbetssätt, vilket har påverkat både tillgänglighet och utredningstid negativt.

Den nya avdelningen, stöd till barn, unga och vuxna, inrättas i januari för att nämndens verksamheter ska få lättare att samverka med varandra, vilket är positivt framförallt för medborgare som har behov av stöd från flera enheter.

Många familjer har drabbats hårt av pandemin och barn och unga har haft svårt att

upprätthålla vardagliga rutiner, vissa grupper har bland annat inte kunnat gå i skolan som vanligt. Ärendemängden och svårighetsgraden i ärenden ökar under året. Målet att korta ned utredningstiderna går inte att nå och antal placeringsdygn ökar. Sammantaget innebär det att det tar längre tid för barn, ungdomar och deras familjer att få rätt stöd.

Stöd- och behandlingsenhetens gruppverksamheter kan inte till fullo genomföras och verksamheten lägger delvis om sitt arbetssätt.

Inom Enheten för ekonomiskt bistånd har arbetet med att utföra sitt grunduppdrag fortsatt, även om handläggningsrutiner och arbetssätt i flera avseenden ändrats. Insatser i form av praktik, arbetsträning, sysselsättning från Arbetsförmedlingen stoppas från mars på grund av pandemin vilket gör att flera personer kvarstannar helt eller delvis i försörjningsstöd.

Mottagande av nyanlända pausas helt från mars på grund av pandemin och återupptas under hösten. En mindre andel än planerat av anvisade skyddsbehövande tas emot. Det mottagande som inte kunde genomföras under 2020 kommer att föras över till 2021. Förvaltningen samverkar med både interna och externa parter för att bland annat skapa och erbjuda aktiviteter och mötesplatser för att underlätta att komma in i det svenska samhället.

Regionen beslutar att flytta beroende- och psykiatrimottagning till Enköping. Nämndens samarbete med regionens verksamhet försämras då tillgängligheten för Håbos medborgare minskar, nya samverkansformer behöver utvecklas.

Bygg- och miljönämnden

Verksamheten inom bygg- och miljöförvaltningen fortlöper väl trots pandemi och stabsläge under perioden mars-oktober. Kommunen inför ett stödpaket till företagarna i syfte att underlätta i de svåra tiderna. Stödpaketet påverkar i synnerhet miljöavdelningens tillsynsplan och rubbar den eftersom nu ska endast tillsyn av kritisk art genomföras. Livsmedelskontrollen fortgår som vanligt då den är samhällsviktig. Nytt tillsynsområde införs via ny lag, tillsyn på serveringsställen i syfte att motverka trängsel.

Förvaltningen har stort fokus på utvecklingsarbete, handläggningstider minskar, kundnöjdheten ökar liksom tillgängligheten och digitaliseringsgraden. NKI för bygglov når sin toppnotering om 70 och miljö- och hälsoskydd ligger på höga 83. Nämnden får ansvar för handläggning enligt alkohol- och tobakslagen från den 1 juli 2020.

Det fortsätter råda relativt högt bebyggelsetryck i kommunen vilket märks på volymen ärenden kopplat till bygglov, kart- och mättjänster samt miljö- och hälsoskydd. Intresset att vara med och utveckla kommunen med fler bostäder/verksamheter är stort från fastighetsägare/exploatörer. Enbart inom Tvåhusplanen beviljas under året bygglov som möjliggör nästan 500 lägenheter.

Två exploateringsområden i Bålsta startar genomförande; inom Tvåhusplanen samt Björkvallen. Inom Björkvallen beviljas bygglov för 124 lägenheter. Inom Tvåhusplanen beviljas under året bygglov för flerbostadshus innehållande 496 bostäder. Totalt sedan 2019 är det 593 bostäder i de beviljade byggloven. Inom Draget beviljas bygglov för några verksamheter som nyetablerar, bland annat ett hotell. Varpsund Home of Shooting utökar sin verksamhet med en till skjuthall. En ny förskola på Väppeby Äng blir färdigbyggd. Skogsbrynets förskola erhåller bygglov och får bygga till och kan utöka verksamheten med 110 barn. Under hösten beviljas bygglov för ett resecentrum vid Bålsta station med väntutrymmen med vissa servicefunktioner.

En betydande rättstvist pågår gällande plan- och bygglovtaxan inklusive kart- och mättaxa. Beslut om taxan togs i kommunfullmäktige den 6 maj 2019 och beslutets laglighet har ifrågasatts genom begärd laglighetsprövning enligt kommunallagen. Förvaltningsrätten har ännu inte tagit ställning. Om fullmäktiges beslut upphävs riskeras ett omfattande arbete med nya beslut i samtliga ärenden, cirka 650, ibland med lägre avgift och ibland med högre avgift

som samtliga måste justeras utifrån den tidigare taxan.

Barn- och utbildningsnämnden

Förskola

Verksamheten har under 2020 implementerat ett gemensamt lärmiljödokument för att säkerställa en likvärdighet i lär- och undervisningsmiljön i samtliga kommunala förskolor.

Undervisningen i förskolan ska ske språkligt medvetet. För att utveckla pedagogernas kunskap om barns tidiga literacy har språk-, läs- och skrivutvecklarnas (SLS:are) arbete organiserats verksamhetsnära. Hållbar utveckling är förskolans fokusområde och tar avstamp i Agenda 2030.

En stor utmaning är att möta den nationella bristen på utbildade förskollärare. Denna utmaning kräver en framtida plan i arbetet med att förbli en attraktiv arbetsgivare både när det gäller nyanställningar men även för att behålla personal.

Under rådande pandemi har verksamheten fungerat väl med ordinarie pedagoger och vikarier. Rektorer i förskolan har kontinuerligt veckovis redovisat närvaro och frånvaro av barn och personal till verksamhetschef och förvaltning.

Paviljonger på Viby förskola kunde avvecklas i oktober 2020 då behovet av platser i egen regi minskade i samband med att en större fristående förskola etablerades i Håbo kommun.

Grundskola

Grundskolorna i Håbo kommun har ett pågående utvecklingsarbete där målsättningen är en verksamhet som präglas av likvärdighet för våra elever och en tillgänglighet så att alla elever kan tillgodogöra sig de mål som finns i läroplanen. Arbetet utgår från ett välgrundat systematiskt kvalitetsarbete på alla nivåer i stöd- och styrkedjan. Effekter av grundskolans arbete som verksamhet är synligt i de resultat som redan ses genom en ökad måluppfyllelse.

Grundskolornas meritvärden har ökat på samtliga skolor för de elever som i våras gick ut årskurs nio. Meritvärdet totalt för Håbo kommunala grundskolor exklusive små kommungemensamma undervisningsgrupper är i år 228,46 meritpoäng. Ingen av grundskolorna ligger under 200 meritpoäng vilket också visar på en större likvärdighet mellan skolor. Den skola där eleverna har högst meritvärde är Futurum med 251 meritpoäng.

Hela 2020 har kretsats kring att säkra upp och trygga skolan som arbetsplats för både personal och elever utifrån pandemin. Ett stort fokus har varit att ta fram risk- och konsekvensanalyser samt handlingsplaner utifrån det aktuella läget. Arbetet med att snabbt kompetensutveckla arbetslag i användning av digitala verktyg och digitala läromedel har varit viktigt för att stå förberedd inför en eventuell skolstängning. Kompetensutvecklingen har gjort att alla lärare är väl förberedda att ha fjärr- och distansundervisning samtidigt som elever varit på plats fysiskt i skolan.

Behovet av grundskoleplatser är stort och det är svårt att placera elever då tillgången på platser är mycket begränsad. Flera skolplatser krävs för att tillgodose behovet eftersom antalet barn ökar hela tiden.

Under året har arbetet med Etapp 1 ombyggnation av Futurum färdigställts och de nya lokalerna är klara för inflyttning.

Gymnasieskola

Gymnasiet startade Barn- och fritidsprogrammet med höga söksiffror och antog en klass. Under större delen av läsåret bedrevs utbildningen på distans och årets pedagogiska utvecklingsarbete har koncentrerats till former för distans- och fjärrundervisning.

Effektiviseringar har genomförts genom att integrera programmet språkintrödnings med

övriga introduktionsprogram, då elevantalet i det förra minskat kraftigt under föregående läsår.

En förstudie för en större gymnasieskola i Håbo kommun pågår eftersom behovet av gymnasieplatser ökar i Håbo och i samverkansområdena.

Vuxenutbildning

Håbo vuxenutbildning har ingått samverkansavtal med Upplands-Bro vuxenutbildning för SFI (svenska för invandrare), grundläggande vuxenutbildning och vuxenutbildning på gymnasienivå. Genom att avtalet innefattar administration kring mottagande och antagande effektiviserar Håbo vuxenutbildnings administration avsevärt, liksom kvalitén på utbildningen. Håbo vuxenutbildning har under året genomfört upphandling av främst yrkesutbildningar och distanskurser.

Kostenheten

Kostenheten har påverkats av situationen i skolor och förskolor och anpassat arbetssätt samt hygienrutiner utifrån Folkhälsomyndighetens riktlinjer. Initialt gjordes extra inköp av utensilier till servering samt städ- och rengöringsmaterial. Det har också konstaterats ett behov av fler vuxna som deltar aktivt i måltidssituationen för att undvika trängsel bland elever och barn samt upprätthålla goda hygienrutiner.

Kulturskolan

Covid-19 har haft stor påverkan på verksamheten under året. All undervisning gällande större grupper såsom kör, orkester, dans m.m. har ej kunnat genomföras som vanligt. Den utåtriktade verksamheten i form av konserter o föreställningar har också minimerats. I stället har denna undervisning skett i mindre grupper bestående av elever från samma skolområde. Trots omställningar i undervisningen har kulturskolan kunnat uppfylla undervisningsgarantin, antal garanterade lektionstillfällen per termin.

Vård- och omsorgsnämnden

Den enskilt största händelsen inom vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde i år är att hantera konsekvenserna av den pågående pandemin. Alla verksamheter inom nämndens område har påverkats direkt eller indirekt. Året har präglats av att minska smittspridning och hitta nya sätt och metoder och anpassa dessa former för att möta brukare, anhöriga och medarbetare. Kärnuppdraget, tillgängligheten och utredningstid mot kommunens medborgare har påverkats negativt. Pandemin har även medfört att delar av förvaltningen har lagt ordinarie arbetsuppgifter åt sidan för att fokusera på nya uppgifter inom kommunens och förvaltningens krisledning. Samverkan med region och primärvård har också intensifierats under pandemin.

Trots detta har nämndens verksamheter ändå klarat att bedriva utvecklingsarbete under året. Utöver nya arbetssätt, riktlinjer och rutiner har samverkan över verksamhetsgränserna utvecklats, likaså arbetet med olika digitala lösningar. Ett nytt larmavtal har tecknats och nya larm har installerats i både ordinärt boende och på särskilda boenden för äldre. Daglig verksamhet LSS har flyttat och kunnat inreda ett antal upplevelserum. En central bemanningsenhet har inrättats. Dagverksamhet för personer med demenssjukdom har flyttat till nya och för målgruppen bättre anpassade lokaler. Planeringssystemet i hemtjänsten har uppgraderats, projektet träning på distans har påbörjats och digitala inköp i hemtjänsten har startat. Biståndsenheten har arbetat med delvis nya och anpassade arbetssätt, med kortare beslut och fler uppföljningar samt digitala möten, även med klienter.

Förvaltningen har under året upphandlat en hel enhet om nio platser i särskilt boende för äldre i Enköping och därmed kunnat verkställa fler beslut. Även fyra korttidsplatser upphandlades under året för att tillgodose behov under tiden vår egen korttidsverksamhet var stängd. Projektering och förstudier för två nya äldreboenden har genomförts, likaså förstudier och

projektering för två nya gruppboendestäder och en ny servicebostad LSS. Planering och förberedelse för övertagande av verksamheten i hus två på Pomona genomfördes under hösten. Byggandet av det särskilda boendet för äldre på Västerhagsvägen har påbörjats och planering för verksamhetsdrift har gått in i ett mer intensivt skede.

Tekniska nämnden

Lokalvården är den verksamhet som påverkats mest av pandemin vilket bland annat inneburit omfördelning av personal och utförande av lokalvård 7 dagar i veckan. Pandemin har också inneburit kraftigt ökad förbrukning av städmaterial och verksamheten har fått köpa in skyddsutrustning och handsprit till personal och införa milt kem samt uppdatera rengöringsmetoden med ytdesinfektion.

På fastighetsavdelningen har ett stort antal förstudier, under ledning av lokalförsörjningschefen, inletts och avslutats. Förstudierna har gett beställande förvaltningar underlag för kommande beslut i lokalförsörjningsfrågor. Etapp 1 av renoveringen av Futurumskolan är klar och högstadieläverna börjar vårterminen 2021 i renoverade lokaler.

Kommunfullmäktige har tagit beslut om byggandet av en ny simhall samt två ny LSS-boenden, dessa tre projekt kommer att ledas av fastighetsavdelningen. I slutet av året inleddes en översyn av det nu gällande internhyressystemet.

VA-verksamheten har under året genomfört en verksamhetsanalys för att optimera organisationen för framtiden. VA har även arbetat med att höja säkerheten för att uppnå säkerhetskraven i lagstiftningen, bland annat genom förstärkning av skalskyddet, larm och inpassering.

Gata/Park har under 2020 genomfört förändringar inom driften till följd av de besparingskrav som lades inför budget 2020. En effektivisering har skett genom att vissa uppgifter inom renhållningen tagits tillbaka i egen regi. Under året har Gata/Park genomfört en rad utredningar i samarbete med plan och exploatering. Nämnas bör Trafikanalys för Bålsta tätort, strategi för utveckling av cykling, "Cykelstyret", och parkeringsutredning för allmänna parkeringar i centrala Bålsta.

Tillsammans med Knivsta, Sigtuna och Upplands-Bro kommun har avfallsverksamheten infört ett nytt insamlingssystem för fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper. Nytt avtal gällande slam och fett har startats upp tillsammans Sigtuna och Upplands-Bro. I samband med uppstarten togs kundtjänst och fakturering över i egen regi.

Exploatering avtal och tvister

Den 30 november antog kommunfullmäktige detaljplanen för Logistik Bålsta kvarter 5 och 6. Kommunfullmäktige godkände samtidigt ett avtal om försäljning av en del av fastigheten Lundby 2:1 till NSF IV Sweden Holding 12 AB (c/o Nrep AB). Köparen avser att uppföra en byggnad som ska hyras ut till Dahl, en vvs-grossist. Efter kommunfullmäktiges beslut om att anta detaljplanen löpte prövotiden i tre veckor. Under prövotiden inkom två överklaganden. Kommunen har skickat överklagande och handlingarna i detaljplaneärendet till mark- och miljödomstolen. Mark- och miljödomstolen är första prövningsinstans och brukar besluta inom 4-8 månader.

Den 19 oktober beslutade kommunstyrelsen att godkänna markanvisningsavtalet för del av fastigheten Lundby 2:1 i Kvarter 2, Logistik Bålsta till företaget NSF IV Sweden Holding AB (c/o Nrep AB). Vid ett tidigare sammanträde, den 14 september, godkände kommunstyrelsen ett markanvisningsavtal med Christer Nöjd AB för en annan del av fastigheten Lundby 2:1. Markanvisning innebär en ensamrätt att förhandla med kommunen om exploatering och förvärv av området.

Detaljplan för Kvarter nr 4, Logistik Bålsta vann laga kraft den 8 maj. Mark- och miljödomstolen meddelade den 17 april att de avslag överklagandet. Här kommer Benders att

utveckla sin intilliggande verksamhet på cirka 10 hektar av planområdets yta. Resterande 16 hektar har Dagab förvärvat. Försäljningen genomförs efter lantmäteriförrättning som blir klar 2021.

I södra Draget mellan södra Bålsta leden och Lillsjön pågår planläggning för att möjliggöra utökning av verksamhetsområdet med cirka 30 000 kvadratmeter, Entré Lillsjön.

Planförslaget var på granskning november och december 2020. Under granskningen inkom flera synpunkter på detaljplanens hantering av bland annat strandskydd, fornlämningsområden, dagvattenhantering och artskydd. För att tillgodose dessa intressen behöver planförslaget arbetas om och gå ut på en ny granskning.

Under året arbete med en detaljplan för området i Dalängen, Väppeby pågått men även genomförandearbeten av MacFreeze har påbörjats. På grund av de geotekniska förhållandena på platsen har Balder (Bovieran) valt att utvärdera andra platser i Bålsta för uppförandet av en Boviera. Med anledning av de nya förutsättningarna är tidplanen och exploateringsbudgeten osäker och förhandling pågår.

I Frösundavik har flera problem uppdragats med det så kallade området Mellanby. Exploatören har bland annat gjort felkopplingar av VA-nätet men sannolikt är det många fler byggfel. Kommunen har inte fått relationsritningar på området så omfattningen är ännu osäker.

Investeringar

Under året har två större investeringar slutförts, Skeppsgårdens ombyggnation, för totalt 6,2 miljoner kronor samt kärl för fastighetsnära insamling, 24 miljoner kronor.

Beslut har fattats under året om nya större investeringar i ny simhall 191 miljoner kronor och två nya gruppbestäder för LSS 40,1 miljoner kronor. Budget för investering i Ängsbackens förskola har utökats till 48 miljoner kronor och investering i Futurumskolan till 182 miljoner kronor.

För VA-verksamheten har det beslutats att utöka investering i VA-ledningar Bålsta från 30 till 116,9 miljoner kronor och att utöka budgeten för pumpstationer till 40 miljoner kronor.

Övriga större investeringar som pågår är Kraftleden trafik 20,8 miljoner kronor och inom VA GAP huvudmatning 74 miljoner kronor.

2.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

För nämnder och för kommunala bolag och kommunalförbund som ingår i koncernen har kommunfullmäktige beslutat om ett antal policys och strategier för styrning och ledning. Nedan redogörs kortfattat för dessa samt processer för mål och budgetprocessen och uppföljning under året. I tillämpliga delar ska kommunala bolag och kommunal förbund för räddningstjänsten Enköping Håbo följa dessa policys och strategier.

Process för framtagande av mål

Kommunfullmäktiges mål syftar till kommunens långsiktiga utveckling med fokus på samhällsutveckling och demokratifrågor medan nämndernas mål- och kvalitetsstyrning fokuserar på kommunens grunduppdrag, service och lagstyrd verksamhet.

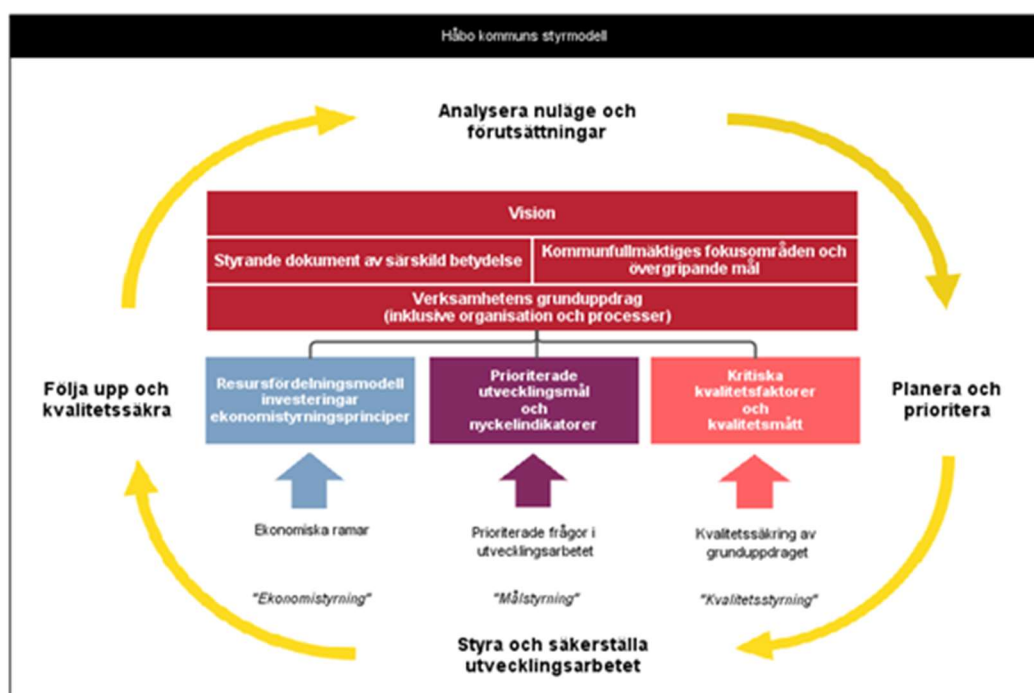
Kommunfullmäktiges fokusområden och mål är framtagna i blocköverskridande samverkan mellan de politiska partierna och gäller hela mandatperioden. Målen omhändertas av kommunstyrelsen och kommundirektör som tillsammans med kommunens ledningsgrupp styr och leder utvecklingsarbetet i dessa frågor.

Nämndernas, förvaltningarnas och avdelningarnas mål tas fram fristående från kommunfullmäktiges fokusområden och mål och har ibland ett kortare tidsperspektiv vilket innebär att de kan förändras under gällande mandatperiod. Dessa fastställs årligen i samband med budgeten.

Förutom de övergripande fokusområdena och målen fastställs även årligen finansiella mål för kommunen i samband med att budgeten antas.

Håbos styrmodell

I Håbo kommun tillämpas en horisontell och tillitsbaserad styrning. Styrmodellen består av tre delar, ekonomistyrning, målstyrning och kvalitetsstyrning och innebär att varje organisatorisk enhet fristående ska analysera sitt nuläge, förutsättningar och utmaningar utifrån sitt eget grunduppdrag. Analysen ligger sedan till grund för planering och prioritering av enhetens kvalitetsarbete och utvecklingsmål utifrån enhetens givna budgetram. Uppföljning sker löpande under året och återkopplas främst i dialog med de styrande politikerna samt överordnad chef. Skriftlig återkoppling av mål- och kvalitetsarbetet sker två gånger per år i samband med delårs- och årsbokslut.

Budgetprocess inför år 2020

De ekonomiska förutsättningarna för kommunens verksamhet utifrån kommunens finansiella mål, tas fram under februari-mars. Dessa förutsättningar, tillsammans med befolkningsprognosen som visar de demografiska förändringarna samt prisförändringar, bildar de preliminära inriktningsramar som förvaltningarna får utgå från.

I mars och april tar förvaltningarna fram en analys av sin verksamhet utifrån förändringar i befolkning, lagar och förordningar, lokaler och kapitalkostnader samt möjliga omprioriteringar och effektiviseringar. Investeringar på kort och lång sikt ska ingå. Under maj arbetar kommunledningsgruppen med budgetförslaget utifrån de ekonomiska förutsättningarna och verksamhetsanalyserna.

Beslut från kommunstyrelsen om inriktningsramar för kommunens verksamheter och nämnder utgick, enligt beslut från kommunstyrelsen på grund av pandemin.

I juni färdigställs kommunledningsgruppens förslag och distribueras till samtliga politiker.

I september anordnas en budgetkonferens med kommunstyrelsens ledamöter, gruppledare, nämndsordförande och vice ordförande, HMABs ordförande, vice ordförande och VD samt kommunkoncernens tjänstemannaledningsgrupp, där kommunledningsgruppen presenterar budgetunderlaget. På budgetkonferensen fanns utrymme för bland annat dialoger och diskussioner.

Under september och oktober pågår den politiska beredningen och Håboalliansen lämnar sitt budgetförslag inför kommunstyrelsens sammanträde i oktober. Oppositionen lämnar sitt budgetförslag. Kommunfullmäktige beslutar om budgeten 4 november.

Under hösten arbetar nämnder och förvaltningar, utifrån kommunfullmäktiges budget som beslutas i november, med driftbudget, investeringsbudget och mål med verksamhetsplanering. Innan årsskiftet ska nämnder ha beslutat om sin budget och verksamhetsplan med mål, för det nya året.

Budgetarbetet inför år 2021 har genomförts på delvis annat sätt och senare under året. Detta som följd av arbetet med coronapandemin och de osäkra ekonomiska förutsättningar som följde av pandemin.

Uppföljning av ekonomi och verksamhet

Nämnder lämnar uppföljning och prognos av ekonomi och verksamhet till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige vid tre tillfällen under året. Det är delårsuppföljning per 31 mars (endast ekonomi och volym- och resursmätt), delårsrapport per 31 augusti samt årsredovisning. Uppföljning och prognos görs för driftbudget, investeringsbudget, exploateringsbudget samt verksamhetens grunduppdrag och utvecklingsmål.

Vid väsentliga avvikelser i nämndens löpande uppföljning ska nämnden skyndsamt rapportera till kommunstyrelsen med förslag till åtgärder som nämnden beslutat eller kommer att besluta om.

Intern kontroll

Reglemente

Reglementet för intern kontroll syftar till att säkerställa en god intern kontroll i kommunens verksamheter. Avsikten med den interna kontrollen är att säkra en effektiv förvaltning och att undgå allvarliga fel.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att det finns ett väl fungerande system för intern kontroll i kommunen. Ansvaret regleras i kommunallagen 6 kap § 1 där det framgår att kommunstyrelsen ska ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet. Där framgår även att kommunstyrelsen ska ha uppsikt över kommunal

verksamhet som bedrivs i kommunalägda bolag och kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Respektive nämnd har ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde och bolagsstyrelsen/förbundsdirektionen har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom bolaget/förbundet.

Uppföljning

Den särskilda uppsikten av kommunens övriga nämnder visar att det under året beslutats om att genomföra 39 kontroller inom 28 riskområden. Av dessa har 33 kontroller genomförts enligt plan. I de fall kontrollerna visat på brister har dessa antingen åtgärdats under året eller planeras att åtgärdas under 2021.

En förklaring till att vissa kontroller inte genomförts under året är att pandemin påverkat möjligheten att utföra dessa kontroller, då några av kommunens verksamheter fått förändrade förutsättningar. Som exempel kan nämnas att man inom barn- och utbildningsnämnden avsåg att kontrollera korrelationen mellan elevers betyg och betygen satta på de nationella proven, något som inte kunde genomföras då de nationella proven ställdes in. Pandemin har även inneburit omfördelning av personal, från administration till samhällsviktig verksamhet, något som påverkat möjligheten att genomföra kontroller inom vissa verksamheter.

Ägardirektiv och ledningsfunktion till kommunala bolag

Bolagen är ett helägda kommunala bolag där ägarinflytandet utövas av kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen svarar för den löpande ägarstyrningen av kommunens bolag på uppdrag av kommunfullmäktige. Mellan representanter för kommunstyrelsen och bolagets ledning (styrelse och VD) skall minst en gång varje år hållas verksamhets- och samrådsmöten. Om kommunstyrelsen eller bolagets ledning anser att det finns behov av ytterligare samrådsmöten skall sådana hållas.

Kommunstyrelsen ska enligt 6 kap. 1 a § kommunallagen fatta årliga beslut huruvida verksamheten varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Bolagens verksamhet anges i bolagsordningen för bolagen och får ej bedriva verksamhet som inte är förenlig med den kommunala kompetensen.

Bolagen ska i tillämpliga delar följa av kommunfullmäktige fastställda styrdokument. Bolagets styrelse ska tolka vad som är tillämpliga delar genom att årligen fastställa vilka styrdokument som ska gälla för bolaget.

Upphandlingspolicy KF 2019-06-17 § 94.

Alla inköp som görs i kommunen ska ske enligt gällande lagstiftning. Den svenska lagstiftningen bygger på EU-direktiv och de grundläggande principerna i detta ska iakttas.

Upphandling är en viktig del i arbetet att infria kommunens vision och kommunfullmäktiges mål. I syfte att stärka detta arbete är det viktigt att strategiska och komplexa upphandlingar är politiskt förankrade. I planeringsskedet av upphandlingar ska därför dessa tas upp i respektive nämnd. Det är förvaltningarnas ansvar att så sker. Kommunen ska samarbeta med de kommunala helägda bolagen i upphandlingsfrågor där så är lämpligt.

I kommunens budget, fram för allt investeringsbudgeten, avsätts medel för kommande projekt. Dessa beräkningar sker ofta på ett tidigt stadium och över tid kan förutsättningar förändras. Innan nya projekt blir föremål för upphandling ska såväl dess aktualitet som prioritet diskuteras i berörd nämnd, allt i syfte att göra rätt upphandlingar.

Strategi för kompetensförsörjning KF 2019-09-30 §132

För att uppfylla visionen Håbo 2030 har kommunfullmäktige beslutat om strategi för att säkra kompetensförsörjning i kommunen. Strategin tydliggör kommunens ambition och förhållningssätt vad gäller kompetensförsörjningen och gäller för samtliga verksamheter i kommunen.

Av strategidokumentet framgår att målbilden för år 2025 är att kommunen är en attraktiv arbetsgivare och har medarbetare med rätt kompetens så att verksamheterna kan erbjuda tjänster av hög kvalitet.

Kommunens förtroendevalda, i egenskap av arbetsgivare, ska medverka till att skapa förutsättningar för ett aktivt arbete med kompetensförsörjningen. Detta innebär aktiviteter inom områdena attrahera, rekrytera, utveckla, behålla, avveckla (ARUBA).

Chefer i kommunen ska bidra dels med att arbeta för att det ska vara en attraktiv arbetsmiljö och hög kvalitet i verksamheterna dels med att ta fram underlag för det långsiktiga kompetensförsörjningsbehovet inklusive möjligheten att bredda rekryteringen.

Medarbetare i kommunen ska bidra med att vara aktiva i arbetet med att skapa god arbetsmiljö och hög kvalitet i verksamheterna.

2.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

2.6.1 Uppföljning av mål för verksamheten

2.6.1.1 Vision

24 mars 2014 antog kommunfullmäktige Håbos nya vision - Vårt Håbo 2030. Visionen är vägledande i kommunens arbete och visar hur kommunen ska utvecklas fram till år 2030.

I visionen Vårt Håbo 2030 kan man läsa:

”Året är 2030 och Håbo kommun i hjärtat av Mälardalen är en plats för hela livet. Det bor 25 000 invånare i vår växande kommun och vi har hög kvalitet i alla våra verksamheter. Här lever och arbetar vi i en attraktiv miljö med Mälarens vatten och naturen nära inpå oss. Vi ligger i en av Sveriges viktigaste tillväxtregioner med Stockholm runt knuten och vi bygger tillsammans vidare på det goda och hållbara samhället. Håbo år 2030 är en kommun för framtiden.”

Visionen har fyra huvudområden och där framgår det att:

- Vi ska vara **Hållbara Håbo** och sträva mot jämlikhet och delaktighet. Vi tar vårt långsiktiga ansvar för natur och klimat och är energieffektiva och fossilbränslefria.
- Bålsta ska vara en **levande småstad** med en intressant mix av människor, aktiviteter och service. Bålsta är en bra kombination av den täta stadens puls och småstadens stillhet.
- Håbo kommun ska vara den **naturnära Mälarkommunen** genom att tillgängliggöra natur och vattenmiljöer för boende och besökare. Samtidigt har vi ett stort ansvar att förvalta och bevara.
- Håbo kommun ska vara en **aktiv part i Mälardalen** genom att utnyttja sitt strategiska läge i regionen. Vi ska vara en attraktiv marknad för varor, tjänster, arbetsplatser, kompetens och kultur.

2.6.1.2 Kommunfullmäktiges fokusområden och mål

Kommunfullmäktige beslutade den 6:e maj 2019 om tre övergripande mål för mandatperioden. Med nedan bedömning avses den förväntade måluppfyllelsen fram till 2020 års utgång och inte måluppfyllnaden för hela perioden.

Ett starkt lokalt näringsliv och arbetsmarknad i fokus

Företagandet i Håbo kommun ska vara starkt och möjliggöra en lokal arbetsmarknad, för att skapa en levande småstad att både bo och verka i. Det lokala företagsklimatet ska stärkas. Samverkan mellan kommun och näringsliv sker naturligt och utvecklas på efterfrågan från kommun eller företag. Dialog och inflytande ska genomsyra arbetet.

Övergripande mål

Öka företagarnas nöjdhet med kommunens och bolagens fysiska och digitala bemötande

Mål helt uppfyllt

Målet syftar till att förbättra det lokala näringslivsklimatet, att ha näringslivets frågor i fokus.

Genom att utveckla dialogen mellan kommunen och företagen kan en bättre förståelse för varandras villkor och förutsättningar nås. Kontakten med kommunen/bolagen ska upplevas enkel och underlätta för företagen att planera proaktivt.

Analys

Året inleddes med att en organisationsförändring genomfördes vilket innebar att en näringslivsenhet inrättades i kommunen från och med 1 mars 2020. Samtidigt avvecklades kommunalbolaget Håbo Marknad AB och pågående ärenden fördes över till näringslivsenheten.

En lotsfunktion inrättades för att förenkla företagens kontakt med representanter från kommunens olika förvaltningar vid mer omfattande ärenden. Fem lotsmöten har genomförts som lett till att företagen direkt fått hjälp att komma vidare i sina processer. Inom bygglov och kart- och mättjänster har en ny e-tjänst införts som underlättat ansökningsförfarandet för de sökande. Från och med januari 2020 är handläggningen inom bygglov helt digital.

På grund av coronapandemin har det främst erbjudits digitala mötesplatser med näringslivet under året, fem digitala näringslivsluncher med totalt ca 80 deltagare samt två tematräffar med ca 45 deltagare. Under hösten arrangerades även en fysisk näringslivspromenad med politiker och företag i samarbete med Svensk Näringsliv. Mötena har skett i bra dialog om flera aktuella frågor och kommer att följas upp under 2021. Under året har även två entimmesprogram av "Morgonsoffan" spelats in och publicerats på kommunens hemsida vid frukosttid för att skapa en känsla av gemenskap och ge möjlighet att lotta ut vinster som skänkts av lokala företag. Programmen innehöll aktuell information från både kommunen och företag samt intervjuer och inslag med olika aktörer.

Samarbetet med de tre företagarföreningarna har fungerat mycket bra med nära kontakter både per telefon, fysiskt när det varit möjligt och genom digitala möten. Ett samarbete med Nyföretagarcentrum Enköping har startats upp gällande nyföretagarrådgivning och de finns nu i centralt belägna lokaler i Bålsta och erbjuder rådgivning. I och med pandemins starka inverkan på företagens förutsättningar startades en stödgrupp upp där de tre företagarföreningarna, Almi, Arbetsförmedlingen, Handelsbanken och Sparbanken i Enköping ingick. Stödgruppen träffades inledningsvis veckovis och därefter mer sällan efter behov.

Genom etableringen av näringslivsenheten har näringslivsfrågorna hamnat i ett ökat fokus inom kommunen. Trots de utmaningar som coronapandemin skapat har ett antal aktiviteter för att förbättra tillgängligheten och stödet till kommunens företag genomförts och förståelsen mellan parterna har ökat. Välbesökta dialogmöten och tematräffar har hållits under året och samarbetet mellan företagarföreningarna och kommunen har stärkts. Bedömningen är därför att arbetet med kommunfullmäktiges mål att öka företagarnas nöjdhet har haft stora framgångar under året och att målet för år 2020 är uppfyllt.

Samhällsbyggnad med helhetssyn och livsperspektiv i fokus

I samhällsbyggnaden är det helhetssyn med livsperspektiv som ska vara i fokus, både översiktligt och i detalj. Alla aspekter ska belysas när Håbo kommun planerar och bygger samhället för framtiden – bostäder, näringsliv, rekreation, samhällsservice, kollektivtrafik och infrastruktur. Det kräver ett nära och tidigt samarbete mellan olika förvaltningar, med näringsliv och byggherrar samt medborgare. Dialog och inflytande ska genomsyra arbetet.

Övergripande mål
<p>Utveckla områden för bostäder, arbetsplatser och service utifrån samhällets behov</p> <p>◆ Mål delvis uppfyllt</p> <p><i>Målet syftar till en utveckling av kommunens samhällsbyggnad utifrån ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart perspektiv. Utvecklingen ska ske utifrån en helhetssyn och i nära samverkan mellan kommunens verksamheter och i dialog med medborgare och näringsliv.</i></p> <p><i>Genom ett ökat fokus och prioritering inom samhällsbyggnadsområdet ska attraktiva områden för boende och service växa fram. Planlagd mark ska säkerställas i tid för byggnation och utveckling av samhället.</i></p> <p>Analys</p> <p>Under året har kommunen tagit fram flertalet strategiska styrdokument samt ett 30-tal planer och program. Till exempel har förslag till ny översiktsplan, hållbarhetsstrategi, cykelstrategi och grönstrukturprogram tagits fram under året. Fyra detaljplaner har antagits av kommunfullmäktige under året, varav tre vunnit laga kraft. Beslut om tre nya uppdrag har fattats, för Gasums etablering i Västerskog, för planändring i södra Krägga samt för Slotsbyn vid Skokloster Slott. Under året har även kommunfullmäktige fattat beslut om byggandet av en ny simhall och två nya LSS-boenden.</p> <p>Viktiga trafiksäkerhetshöjande åtgärder har genomförts, till exempel ombyggnation av övergångsställen och passager för förbättrad trafiksäkerhet och tillgänglighet. Busstorget har färdigställts och tryggheten för medborgarna har ökat genom förstärkning och förbättring av belysning på flertal platser, bland annat ny belysning i tunnlar under järnvägen vid Lilla Hagalund, Brittsäter och Kalmarsand samt ny belysning under järnvägen i gamla Bålsta. På många platser har även ny dekorationsbelysning satts upp för att skapa en trevlig och attraktiv boendemiljö, bland annat i Frösundaviksrondellen och järnvägsviadukten i gamla Bålsta. Gatubelysningsanläggningen har energieffektiviserats genom utbyte från gamla armaturer till LED, vilket leder till lägre energikostnader för kommunen.</p> <p>Kommunen har under året utvecklat strategiska och operativa samverkansformer med bland annat E.ON och Dagab. Samarbeten inom kommunen och med externa aktörer har också förbättrats under året. På grund av coronapandemin har dock flertalet möten och arrangemang genomförts digitalt i anpassad form och i vissa fall även ställts in.</p> <p>Under året har många aktiviteter för att utveckla samhällsbyggandet i kommunen genomförts, i enlighet med kommunfullmäktiges mål. Bedömningen är dock att coronapandemin haft negativ påverkan på utvecklingstakten och dialogen med medborgare och näringsliv och därmed anses målet enbart vara delvis uppfyllt för året.</p>

Mötesplatser för alla och ett engagerat föreningsliv i fokus

I Håbo kommun ska det finnas möjligheter för alla att hitta sitt sammanhang. Håbo kommun ska erbjuda möjligheter till mötesplatser för människor i olika åldrar och olika delar av livet och ta tillvara på det engagemang som finns i föreningar och hos medborgare. Med ett väl utvecklat föreningsliv och bra förutsättningar för alla typer av föreningar att kunna bedriva sin verksamhet skapas möjligheter för alla. Dialog och inflytande ska genomsyra arbetet.

Övergripande mål

Utveckla mötesplatser som stärker Håbos attraktivitet

Mål delvis uppfyllt

Målet syftar till att öka kunskapen och utveckla upplevelsen av befintliga mötesplatser samt att skapa nya som ytterligare möter efterfrågan från kommunens medborgare och besökare.

Mötesplatserna ska attrahera alla som vistas i Håbo kommun och stärka Håbos identitet. Forum för dialog och samverkan med kommunens medborgare, näringsliv och föreningar ska utvecklas för att möta upp behovet vid ett växande Håbo.

Analys

Flera aktiviteter har pågått under året i syfte att utveckla mötesplatser som stärker Håbo attraktivitet. Kommunen har påbörjat arbetet med en handikappanpassning av Kalmarsands badplats. Första åtgärden var etableringen av en spång under september månad. Arbetet kommer att fortgå under 2021 då ökad tillgänglighet i kiosken, omklädningsrum och tillgång till vattnet planeras. Vid Kalmarsands badplats har även ett hundbad invigts under året. För kommunens unga har kulturhuset Generator startat upp genom en flytt av fritidsgårdsverksamheten till medborgarhuset. Skeppsgårdens lokaler huserar kommunens äldreföreningar och Kalmarvägen 5 har iordningsställts som evakueringslokal för Talltorp och Knarrbackens replokalverksamhet samt för vävdamera. Under fyra sommarveckor genomfördes Sommar i centrum och Sommar i Skokloster med uppskattat resultat och ett kulturprogram med musik en dag i veckan på kommunens äldreboende har genomförts. Tre nya naturstigar har tillskapats under året med utplacering av bänkar längst den uppmärkta stigen. Stigarna har varit väldigt uppskattade och välbesökta av kommuninvånare och besökare. Genom det nya Lek- och aktivitetsprogrammet har satsningar gjorts på kommunens lekplatser och under året har upprustning gjorts av lekplatsen Enebyparken, belägen vid Toras väg. Vid Håbovägen har även en ny hundrastgård invigts under året. Både lekplats och hundrastgård har haft ett stort antal besökare under året. Coronapandemin har haft stor inverkan under året vilket inneburit påverkan på kommunala mötesplatser med begränsad tillgänglighet samt inställda arrangemang. Även om vissa arrangemang och annan service har kunnat genomföras i anpassad digital form är bedömningen därmed är att målet enbart är delvis uppfyllt för året. Forum för dialog och samverkan behöver även utvecklas ytterligare samt arbetet med marknadsföring av befintliga och kommande mötesplatser.

2.6.1.3 Nämndernas mål

Perspektiv	Utvecklingsmål	
Målgrupp	Översyn av lokalförsörjningen för föreningslivet. (<i>Kultur- och fritidsnämnden</i>)	◆
	Inom relevanta verksamhetsområden ska nämnden verka för att den enskildes individuella förutsättningar och möjligheter tillvaratas för att nå självförsörjning (<i>Socialnämnden</i>)	◆
	Förbättrad tillgänglighet (<i>Bygg- och miljönämnden</i>)	●
	Ökad måluppfyllelse avseende studieresultat (<i>Barn- och utbildningsnämnden</i>)	◆
	Elevers självledarskap kring den egna hälsan ska öka (<i>Barn- och utbildningsnämnden</i>)	■
	Trygg och Tillgänglig lärmiljö (<i>Barn- och utbildningsnämnden</i>)	◆
	Utveckla nämndens arbete med att skapa möjligheter för den enskilde att tillvarata sina egna förmågor (<i>Vård- och omsorgsnämnden</i>)	◆
Verksamhet	Tydlig administrativ struktur (<i>Kultur- och fritidsnämnden</i>)	◆
	Utveckla och förstärka förvaltningens systematiska kvalitets- och utvecklingsarbete (<i>Socialnämnden</i>)	◆
	Effektiva processer och stödverktyg (<i>Bygg- och miljönämnden</i>)	●
	Utveckla samverkan internt och externt (<i>Bygg- och miljönämnden</i>)	◆
	Ökad effektivitet i verksamheten (<i>Barn- och utbildningsnämnden</i>)	●
	Säkerställa kontinuitet i verksamheten utifrån risk och sårbarhetsanalys (RSA) (<i>Barn- och utbildningsnämnden</i>)	●
	Kvalitetssäkrad dokumentation i individärenden inom nämndens verksamheter (<i>Vård- och omsorgsnämnden</i>)	◆
	Utveckla och förstärka nämndens systematiska kvalitet- och utvecklingsarbete (<i>Vård- och omsorgsnämnden</i>)	◆
	Förbättra underhållsplaner (<i>Tekniska nämnden</i>)	◆
	Nytt insamlingssystem för avfallshantering (<i>Tekniska nämnden</i>)	●
Öka digitaliseringen (<i>Tekniska nämnden</i>)	●	
Medarbetare	Förbättrad arbetsmiljö genom systematiskt arbetsmiljöarbete (<i>Kultur- och fritidsnämnden</i>)	◆
	Attrahera och behålla kompetens (<i>Barn- och utbildningsnämnden</i>)	—
	God personalhälsa - öka frisknärvaron inom Lokalvården (<i>Tekniska nämnden</i>)	◆
Ekonomi	Kompetenssäkring och ledarutveckling (<i>Kultur- och fritidsnämnden</i>)	●
	Genom effektivisering i förvaltningens handläggning av ansökningar skapa möjligheter att frigöra resurser för att arbeta med socialt arbete och stödja de personer vi finns till för (<i>Socialnämnden</i>)	◆
	Samtliga taxor är aktuella med rimlig kostnadstäckningsgrad (<i>Bygg- och miljönämnden</i>)	■
	Ekonomi i balans i alla verksamheter (<i>Barn- och utbildningsnämnden</i>)	◆
	Genomföra investeringar enligt plan (<i>Tekniska nämnden</i>)	■

Nämnderna har utifrån de fyra perspektiven målgrupp, verksamhet, medarbetare och ekonomi identifierat ett antal utvecklingsmål för perioden. Ovan finns en sammanställning av samtliga mål och nämndens bedömning av måluppfyllelsen.

Måluppfyllelsen inom kommunens nämnder bedöms vara relativt god för året, dock något försämrad från föregående år. Sju mål anses vara helt uppfyllda under året och 15 mål anses

vara delvis uppfyllda. Tre mål är inte uppfyllda under året, inom perspektiven *Målgrupp* och *Ekonomi*. Bedömningen av dessa mål är att de kommer att uppfyllas på sikt men att det kommer att krävas ett flerårigt arbete innan full måluppfyllelse nås. För ett av målen har ingen bedömning av måluppfyllnad gjorts då det inte funnits tillräckliga underlag.

En mer detaljerad analys av varje mål återfinns under respektive nämnds avsnitt.

Finansiella mål

Kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten med mål och riktlinjer för att uppnå god ekonomisk hushållning. Finansiella mål av betydelse för god ekonomisk hushållning ska också anges. Kommunens finansiella mål fastställs årligen av kommunfullmäktige i samband med budget.

Övergripande mål
Kommunens resultat ska över perioden uppgå till i genomsnitt två procent av skattenettot exklusive realisationsvinster och investeringsbidrag från andra än staten Mål helt uppfyllt
Analys Årets resultat uppgår till 6,0 procent av skattenettot. När intäkter från realisationsvinster och investeringsbidrag från andra än staten exkluderas, uppgår resultatet till 3,6 procent av skattenettot och målet är därmed uppfyllt.
Överskott och intäkter av engångskaraktär ska i första hand användas till att minska kommunens skuldsättningsgrad eller för att finansiera kommunens investeringar Mål helt uppfyllt
Analys Eftersom årets resultat, 75,8 miljoner kronor, är högre än realisationsvinster och investeringsbidrag från andra än staten, 29,6 miljoner kronor, har överskott och intäkter av engångskaraktär använts till att finansiera kommunens investeringar. Målet har därför uppnåtts.
Exploateringsverksamheten ska totalt sett ge ett ekonomiskt överskott till kommunen Mål helt uppfyllt
Analys När alla beslutade och under året pågående exploateringsprojekt är avslutade, beräknas de sammantaget ge ett ekonomiskt överskott (nettoexploatering) för kommunen på 12,8 miljoner kronor. Målet bedöms därför uppnås.

2.6.2 Kommunkoncernens ekonomi

I den kommunala koncernen ingår kommunen, kommunens helägda bolag Håbohus AB, Håbo Marknads AB samt kommunalförbundet Räddningstjänsten Enköping-Håbo. Vid upprättandet av den sammanställda redovisningen har kommunens redovisningsprinciper varit vägledande. Ingen justering av avskrivningsprinciper har gjorts utan varje företags principer gäller. Koncerninterna poster av väsentligt värde har eliminerats.

Konsolideringen till kommunkoncernnivå omfattar Håbo kommun, Håbohus AB, Håbo Marknads AB samt Håbo kommuns andel, det vill säga 35 procent, av kommunalförbundet Räddningstjänsten Enköping-Håbo. Eliminering har gjorts av periodiseringsfonder och obeskattade reserver för Håbo Marknads AB samt för Håbohus AB.

Sammanställd redovisning

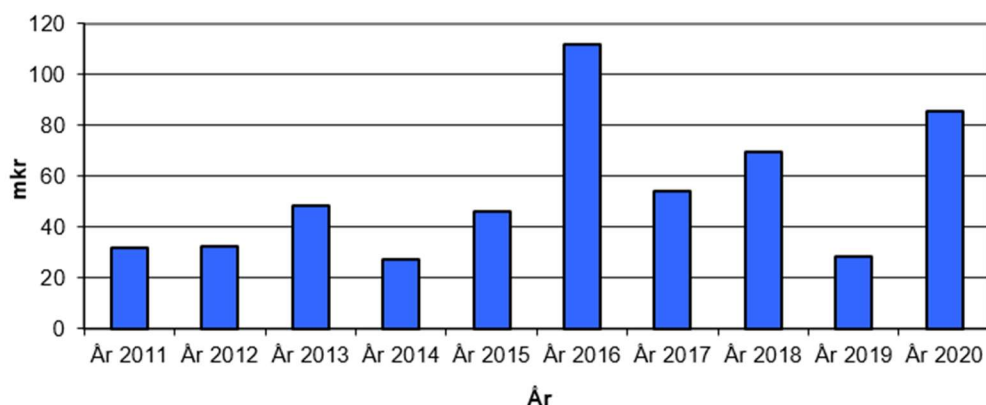
Resultaträkning, tkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020
Rörelsens intäkter	493 033	518 685
Rörelsens kostnader	-1 555 451	-1 582 020
Avskrivningar	-96 518	-101 534
Verksamhetens nettokostnad	-1 158 936	-1 164 869
Skatteintäkter	1 098 237	1 090 563
Generella statsbidrag och utjämning	103 491	175 723
Verksamhetens resultat	42 792	101 417
Finansiella intäkter	3 335	1 736
Finansiella kostnader	-17 809	-17 688
Resultat efter finansiella poster	28 318	85 465
Extraordinära poster	0	0
Resultat	28 318	85 465
Omslutning	2 961 575	3 174 609
Soliditet procent	24,2	25,3

Årets resultat

I 2020 års bokslut uppgår koncernens resultat till 85,5 (28,3) miljoner kronor, vilket är 57,1 miljoner kronor bättre än föregående år.

Kommunens redovisade resultat är 75,8 (26,9) miljoner kronor. Det är 48,9 miljoner kronor bättre än föregående år. De kommunala bolagen redovisar ett resultat på sammanlagt drygt 10,7 (4,7) miljoner kronor, varav Håbohus AB 10,7 (6,1) miljoner kronor och Håbo Marknads AB -0,1 (-1,5) miljoner kronor innan koncerninterna elimineringar. Räddningstjänsten redovisar ett överskott på 42 000 (162 000) kronor, varav Håbo kommuns andel är 15 000 kronor.

Sammanställt resultat, utveckling

Soliditet

Koncernens soliditet är något högre än föregående år och ligger på 25,3 (24,2) procent. Inklusiva pensionsförpliktelser uppgår soliditeten till 16,2 (14,3) procent. Som jämförelse uppgick det ovägda medelvärdet för soliditeten i länets kommuner inklusive bolagen till 26,6 procent år 2019 och inklusive pensionsförpliktelser 13,8 procent.

Tillgångar

Koncernens totala tillgångar ökar med 213,3 (100,6) miljoner kronor netto. Kommunens tillgångar ökar med 192,2 (118,0) miljoner kronor. Håbohus AB:s tillgångar ökar med 21,2 (5,6) miljoner kronor. Koncernens kostnad för avskrivningar uppgår till 101,5 (96,5) miljoner kronor. Det är en ökning med 5,0 miljoner kronor från år 2019. Ökningen av avskrivningar hänförs i huvudsak till kommunens färdigställda investeringsprojekt.

Skulder

Skulder inklusive pensionsförpliktelser och avsättningar förändras med 127,6 (71,8) miljoner kronor. Totala avsättningar ökar med 10,7 (12,9) miljoner kronor sedan föregående år. Lång- och kortfristiga skulder förändras med 116,9 (58,8) miljoner kronor. Långfristiga skulder ökar med 26,0 (70,2) miljoner kronor. Kortfristiga skulder ökar med 90,8 (-11,4) miljoner kronor. Pensionsförpliktelser som redovisas utanför kommunens balansräkning enligt blandmodellen, minskar med 5,5 (10,7) miljoner kronor i jämförelse med föregående år.

Ansvarsförbindelser och borgensåtaganden

Externa borgensåtaganden och ansvarsförbindelser för koncernen uppgår vid årets slut till 8,4 (8,4) miljoner kronor.

Tkr	2019	2020
Ansvarsförbindelser		
Egnahem kommunal kreditgaranti	19	4
Borgensåtaganden		
Bålsta tennisklubb	2 520	2 686
Lilla Hagalunds vänner	70	66
Bålsta skidklubb	3 930	3 821
Bålsta Alpin	1 906	1 839
Summa	8 445	8 416

Kommuninvest - medlemsansvar

Håbo kommun har ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga kommuner som per 2020-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Håbo kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2020-12-31 uppgår Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 501,2 miljarder kronor och totala tillgångar till 525,5 miljarder kronor. Håbo kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgår till 1 798,4 miljoner kronor (0,35879 procent) och andelen av de totala tillgångarna uppgår till 1 867,8 miljoner kronor (0,35545 procent).

Håbo kommuns totala insatskapital i Kommuninvest ekonomiska förening per 2020-12-31 uppgår till 18 030 600 kronor.

2.6.3 Kommunens ekonomi

2.6.4 Årets resultat

Kommunen redovisar ett positivt resultat på 75,8 (26,9) miljoner kronor jämfört med budgeterat resultat på 23,2 miljoner kronor. Det är 52,5 miljoner kronor bättre än budgeterat.

Under året har kommunen fått intäkter av engångskaraktär, bland annat reavinster vid försäljning av fastigheter på 1,0 miljon kronor. Elimineras reavinsterna inom exploateringsverksamheten uppgår resultatet till 74,8 miljoner kronor.

1 januari 2019 började lagen om kommunal bokföring och redovisning att gälla. Intäkter i form av investeringsbidrag från privata bolag samt detaljplanekostnader ska från 2019 resultatföras det år de avser och inte periodiseras som tidigare. Investeringsbidrag från privata utförare uppgår till 28,6 miljoner kronor under året. När även dessa intäkter elimineras (eftersom de avser att finansiera gjorda investeringar) uppgår resultatet till 46,2 miljoner kronor.

Avvikelsen i verksamhetens nettokostnad i driftredovisningen jämfört med budgeterat resultat är 27,7 miljoner kronor och beror på både positiva och negativa poster.

Nämnderna redovisar sammanlagt underskott med cirka 700 000 (21,8 miljoner) kronor.

Överskott redovisas av vård- och omsorgsnämnden 20 (8,3) miljoner kronor, kultur- och fritidsnämnden 1,5 miljoner kronor, bygg- och miljönämnden 3,4 miljoner kronor, samt överförmyndarnämnden 216 000 (310 000) kronor.

Kommunstyrelsen redovisar underskott med 13,5 (3,2) miljoner kronor, socialnämnden 10,6 miljoner kronor, teknisk nämnd 5,1 (7,4) miljoner kronor och barn- och utbildningsnämnden redovisar ett underskott med 402 000 (23,4 miljoner) kronor.

Taxefinansierade verksamheter redovisar underskott med totalt 8,6 (1,0) miljoner kronor, varav avfallsverksamheten underskott 733 000 (901 000) kronor och VA-verksamheten underskott 7,9 miljoner (56 000) kronor. VA-verksamhetens underskott regleras direkt mot VA-fonden i balansräkningen och redovisas inte i kommunens resultaträkning.

Avfallsverksamhetens underskott särredovisas mot kommunens eget kapital och ingår i resultatet för kommunen.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunala utjämningsbidrag (skattenetto) är 19,6 (5,4) miljoner kronor högre än budgeterat.

Finansiella intäkter och kostnader (finansnetto) visar ett överskott på 5,3 (5,3) miljoner kronor, dels beroende på den låga räntenivån för kommunens långfristiga skulder och dels överskottsutdelning från Kommuninvest 1,3 miljoner kronor. Finansnettot är 1,2 miljoner kronor sämre än föregående år.

Kontot för pensionskostnader och upplupna lönekostnader ger överskott på 2,7 (underskott 8,1) miljoner kronor, varav upplupna löneskulder är 4,9 miljoner lägre än budgeterat (överskott 4,2) miljoner kronor och pensionskostnader visar lägre kostnader med 7,6 (underskott 2,3) miljoner kronor jämfört med budget.

Avskrivningarna av kommunens anläggningstillgångar och inventarier är lägre än budgeterat och ger ett överskott på 5,3 (5,0) miljoner kronor. Huvuddelen av överskottet redovisas på kommunens fastigheter, gatuanslagningar samt avskrivningar på maskiner och inventarier.

Resultaträkning, tkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Budget 2020
Verksamhetens intäkter	374 071	388 525	309 110
Verksamhetens kostnader	-1 481 917	-1 505 200	-1 449 086
Avskrivningar	-60 203	-65 810	-69 893
Verksamhetens nettokostnad	-1 168 049	-1 182 485	-1 209 869
Finansnetto	-6 822	-8 037	-13 596
Skattenetto	1 201 728	1 266 285	1 246 695
Årets resultat	26 857	75 763	23 230

2.6.5 Resultat jämfört med budget

Resultatet för nämnderna, inklusive avfallsverksamheten, är ett underskott jämfört med budget med 5,2 (21,8) miljoner kronor eller 0,4 (1,9) procent.

Nämnder/styrelse	Bokslut 2019	Prognos i delårsrapport 2020	Bokslut 2020
Kommungemensamma verksamheter	-3,2	-13,6	-13,5
Överförmyndarnämnd	0,3	0	0,2
Socialnämnd	0,3	-11,5	-10,6
Bygg- och miljönämnd	1,6	0,7	3,4
Barn- och utbildningsnämnd	-23,4	-19,5	-0,4
Kultur- och fritidsnämnd	2,6	1,1	1,5
Tekniska nämnden	-7,4	2,9	-5,1
Vård- och omsorgsnämnd	8,3	12,1	20,0
Avfallsverksamhet	-0,9	-1,1	-0,7
Summa	-21,8	-28,9	-5,2

Skattefinansierad verksamhet

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen med gemensamma verksamheter har störst negativ avvikelse med underskott på 13,5 miljoner kronor (16 procent), föregående år var underskottet 3,2 miljoner kronor.

År 2019 startades en utredning avseende samhällsbyggnad- och kostverksamhet. Målsättningen var att hitta ytterligare effektiviseringsvinster genom förändrat arbetssätt kontra plan- och exploatering och tekniska verksamheterna. Den nya samhällsbyggnadsorganisationen är planerad till år 2021. Effektiviseringar motsvarande 8,0 miljoner kronor i budget 2020 uppnås därför inte under året.

Kommundirektörens enhet överskrider budget med 2,8 miljoner kronor. Anledningen är främst utredningar som har genomförts till en kostnad av 2,3 miljoner kronor om organisationsöversyn, granskningsrapport Håbo Marknads AB och översyn av arvodesreglemente.

Fysisk- och teknisk planering, en del av plan- och exploateringsavdelningen, överskrider budget med 2,7 miljoner kronor. Merparten kommer från att personalkostnaderna har blivit högre än budgeterat med totalt 2,3 miljoner kronor varav 1 miljon kronor beror på en avslutad

anställning. Kostnader för presentationsmaterial för Bålsta C resecentrum har överförts från investering till plan- och exploateringsavdelningens drift med 1,1 miljoner kronor vilket också ökat underskottet. Fler markanvisningsersättningar har debiterats vilket har gett överskott på 675 000 kronor.

Personalavdelningens underskott, 1,8 miljoner kronor beror på avgång av chef 1,1 miljoner kronor samt en planerad omorganisation av HR som inte verkställdes, cirka 700 000 kronor. Kortidssjukfrånvaroprojektet pausades i och med pandemin vilket gett överskott med drygt 200 000 kronor. Pandemin har dock medfört andra ökade kostnader.

Näringslivsfrämjande åtgärder överskrider budget med 1,3 miljoner kronor, främst med anledning av avvecklingen av Håbo Marknads AB efter verksamhetsövergången till kommunen. Kommunen har betalat ut 2 miljoner kronor till bolaget i år.

Socialnämnden

Även socialnämnden har ett stort underskott med 10,6 miljoner kronor (18 procent). Nämndens verksamhet kostar netto 70,1 miljoner kronor vilket är en ökning med 9 procent jämfört med förra året. Underskottet jämfört med budget är 10,5 miljoner kronor. Kostnaden för placeringar och försörjningsstöd är 14 procent lägre än föregående år men ändå 83 procent högre än budgeterat.

Socialnämnden anger att underskottet väl avspeglar den konsekvensanalys som nämnden lämnade i samband med beslut om budget 2020. Trots lägre kostnader på flera områden har nämnden inte klarat att bedriva den lagstadgade verksamheten inom ramen för tilldelad budget. Nämnden och förvaltningen har under året inte kunnat identifiera åtgärder för att komma i balans. Därför har det bedömts nödvändigt att omprioritera satsningar beslutade av kommunfullmäktige gällande arbetsmarknadsinsatser, öppenvård och förebyggande arbete för att delvis hantera det totala underskottet i nämndens verksamheter. 2,8 miljoner kronor av kostnaderna beror på coronapandemin.

Tekniska nämnden

Tekniska nämndens underskott för den skattefinansierade verksamheten är 5,1 miljoner kronor (9 procent), lägre än föregående års underskott 7,1 miljoner kronor.

Underskottet anges främst bero på att fastighetsavdelningen debiteras kostnader för paviljonger som används av barn- och utbildningsförvaltningen vid Viby- och Futurumskolan. Kostnaderna för paviljongerna uppgår till 8,6 miljoner kronor. Gatu- och parkverksamheten redovisar totalt ett överskott på 3,2 miljoner kronor. Överskottet beror främst på att kostnaden för vinterväghållningen, till följd av en osedvanligt mild vinter under året, blev betydligt lägre än budgeterat. Trots ändrade redovisningsprinciper för bidrag från exploitörer för investeringar i infrastruktur blev kapitalkostnaderna lägre än budgeterat till följd av senarelagda investeringar och exploateringar.

Då underskottet beror på ett sent politiskt beslut, att debitera kostnaderna för paviljonger som används av barn- och utbildningsförvaltningen vid Viby- och Futurumskolan, sågs inga möjliga åtgärder för att komma i balans. Tekniska nämnden har därför inte beslutat om några åtgärder för året under 2020.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden har ett mindre underskott på cirka 400 000 kronor (0,1 procent), föregående år var underskottet 23,4 miljoner kronor. Resultatet anges till stor del bero på att volymerna varit lägre än förväntat vilket genererar ett centralt överskott. Nämnden erhöll också mer statsbidrag än förväntat. En annan stor faktor var att lokalkostnader flyttades från nämnden vilket genererade en positiv avvikelse. Nämnden har under 2020 haft högre personalkostnader samt övriga kostnader än budgeterat. Verksamhet som bedrivs i egen regi visar ett negativt resultat för 2020 inom förskoleverksamheten och främst gäller det omsorg

på obekvämt arbetstid. Underskott visas också genom alla grundskoleverksamheter samt gymnasieverksamheten vilket beror på att verksamheterna inte kunnat ställa om verksamheten.

Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden redovisar ett överskott på cirka 20 miljoner kronor (7 procent) jämfört med budget. Föregående år var överskottet 8,3 miljoner kronor.

Covid-19 har medfört överskott i verksamheter som inte kunnat bedrivas på grund av smittorisk, men också underskott i andra verksamheter, underskott som till stor del kompenseras av statsbidrag. I resultatet för år 2020 är medräknat statsbidrag motsvarande cirka 17,7 miljoner kronor, varav 10,5 miljoner kronor är utbetalade. Resultatet innehåller positiva avvikelser då en del volymer inte motsvarat budgeterad nivå. Staten har ersatt sjuklöner i kommunen vilket också påverkar prognosen positivt. Detta sammantaget innebär ett överskott av engångskaraktär som inte hade funnits ett år med verksamhet i ordinarie drift.

Några av de större överskotten är:

Särskilt/annat boende visar ett överskott på 5,2 miljoner kronor jämfört med budget. Bland annat är kostnaden för köp av särskilt boende för äldre lägre på grund av försenad upphandling, juli istället för april, av en avdelning med nio boendeplatser och ett lägre avtalspris för platserna än vad som budgeterats.

Färdtjänst redovisar ett överskott på 3,3 miljoner kronor till följd av lägre resande nästintill enbart till följd av rekommendationer under pandemin.

Kostnaden för hemtjänst i ordinärt boende är totalt cirka 2,6 miljoner kronor lägre än budgeterat. Antalet köpta biståndsbedömda timmar hemtjänst är lägre till stor del till följd av covid-19.

Övriga insatser LSS redovisar ett överskott på 2,4 miljoner kronor. Avböjda insatser men också senarelagda insatser till följd av covid-19 medför lägre kostnader för korttidsboende för barn och unga.

Bygg- och miljönämnden

Bygg- och miljönämnden har överskott med 3,4 miljoner kronor (23 procent), nämnden hade överskott även föregående år. Den främsta orsaken är att intäkterna är cirka 27 procent högre än budget. Kostnaderna ligger cirka 3,5 procent lägre än budget.

De högre intäkterna återfinns såväl inom bygglov som miljö- och hälsoskydd. Även geodataverksamheten ger ett mindre överskott. Samtidigt är kostnaderna inom bostadsanpassningsbidrag lägre än budget och tillsammans ger dessa avvikelser ett överskott om 3,4 miljoner kronor.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur och fritidsnämnden lämnar överskott med 1,5 miljoner kronor (3 procent) utifrån budgeten på 56,0 miljoner och utfallet 54,5 miljoner kronor. I samband med kommunfullmäktiges behandling av delårsrapporten per mars (KF§51) beviljades nämnden tilläggsbudget med 1,7 miljoner kronor för utredningskostnader. Överskottet beror på minskade utredningskostnader samt lägre kostnader för arrangemang, simhall och bibliotek och föreningsbidrag. Överskottet har kompenserat för ökade kostnader för lokalanpassningar, underhåll lokaler, kapitalkostnader och uteblivna intäkter på grund av pandemin.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden har ett mindre överskott såsom föregående år, på cirka 200 000 kronor (10 procent).

Taxefinansierad verksamhet

Avfallsverksamheten redovisar underskott på cirka 700 000 (900 000) kronor. I budget 2020 har avfallsverksamheten budgeterat att använda 1,5 miljoner kronor av fonden för främst kostnader kopplade till införande av nytt insamlingssystem. Resultatet är 768 000 kronor bättre än budget och ger ett underskott på 732 000 kronor som tas ur fonden istället för budgeterade 1,5 miljoner kronor. Största anledningen till det bättre resultatet är lägre kapitalkostnader, ökade intäkter till följd av vite gentemot en entreprenör som inte fullföljt sitt uppdrag enligt avtal samt ökade intäkter på slamentreprenaden.

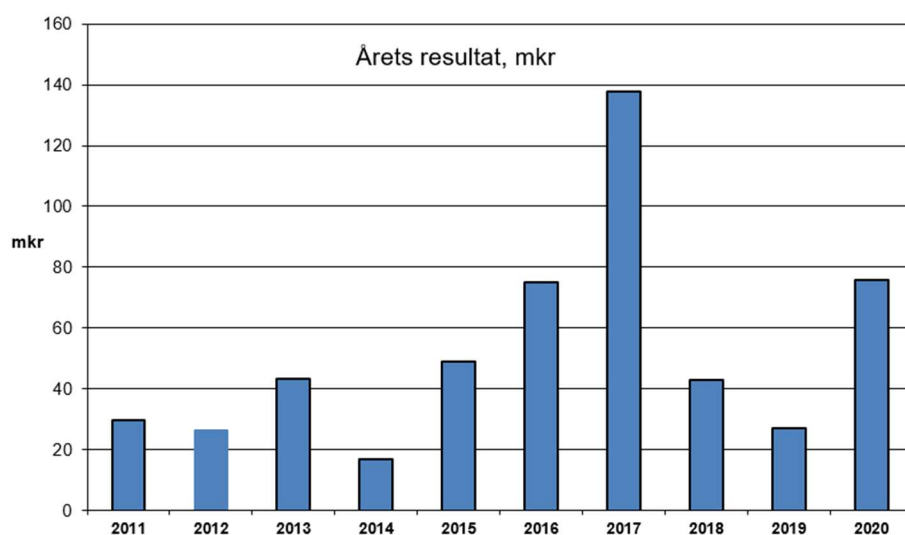
VA-verksamhetens resultat uppgår till ett underskott på 1,6 miljoner kronor (56 000 kronor), vilket inte redovisas i tabellen ovan beroende på att resultatet för VA-verksamheten regleras i balansräkningen som en skuld eller fordran på kommunen. I budget 2020 har VA-verksamheten budgeterat att använda 9,5 miljoner kronor ur VA-fonden för ett antal säkerhets- och miljöfrämjande åtgärder. Resultatet är ett överskott på 1,6 miljoner kronor vilket innebär att 7,9 miljoner kronor behöver tas i anspråk från VA-fonden istället för budgeterade 9,5 miljoner kronor. Överskottet beror på högre intäkter, dels till följd av ökat antal abonnenter men är även en följd av att de nya fjärravlästa vattenmätarna mäter mer korrekt. Överskottet beror även på lägre kapitalkostnader, energikostnader och lägre ersättning för skada hos abonnenter än budgeterat.

Utförligare analyser och kommentarer redovisas i nämndernas verksamhetsberättelser.

2.6.6 Resultatutveckling

De senaste tio åren har kommunen haft positiva resultat.

Resultaten nedan är inklusive realisationsvinster.

2.6.7 Ekonomiska effekter av coronapandemin

Coronapandemin har fått stora effekter på den kommunala verksamheten och ekonomin.

På den negativa ekonomiska sidan finns lägre skatteintäkter, högre sjukfrånvarokostnader samt både högre kostnader och uteblivna intäkter i verksamheterna.

På den positiva ekonomiska sidan finns högre generella statsbidrag, sänkta arbetsgivaravgifter, ersättning för höga sjuklönekostnader men också lägre kostnader i vissa verksamheter.

Tabellen nedan ger inte den fullständiga bilden av de ekonomiska effekterna och ska tolkas med stor försiktighet. Hänsyn har inte kunnat tas till uteblivna intäkter eller lägre kostnader som följd av till exempel ej genomförda verksamheter, vilket nämnderna rapporterar om.

Kostnader och intäkter relaterade till pandemin år 2020	Mkr
Kostnader	
Kostnader redovisade på nämnder - aktivitet 122	-28,8
Högre sjuklönekostnader jämfört med samma period föreg år, april-dec	-10,5
Summa kostnader	-39,3
Intäkter	
Ersättning från socialstyrelsen och kammarkollegiet - till nämnder aktivitet 122	18,2
Ersättning för sjuklönekostnader april-dec	13,9
Sänkta arbetsgivaravgifter	0,9
Högre generella statsbidrag med anledning av coronapandemin med mera	41,5
Lägre skatteintäkter, slutavräkning för 2020	-15,6
Summa intäkter	57,6
Netto	19,6

Kommunens kostnader till följd av pandemin

Kostnader, där även lägre intäkter ingår, som direkt kan hänföras till pandemin (exklusive sjuklöner) är bokförda särskilt och uppgår till knappt 29 miljoner kronor.

Kommunens sjuklönekostnad jämfört med samma period föregående år är 10,5 miljoner kronor högre.

Kommunens intäkter till följd av pandemin

Vård- och omsorgsnämnden och tekniska nämnden beräknas få totalt 18,2 miljoner i riktade statsbidrag från socialstyrelsen för årets merkostnader. 10,5 miljoner kronor är utbetalda hittills.

Staten har beslutat att ersätta samtliga kostnader för sjuklöner för april-juli och för högre sjuklönekostnad än normalt för perioden augusti-december, totalt 13,9 miljoner kronor. Bidraget har fördelats ut till verksamheterna.

Alla arbetsgivare kan begära nedsättning av arbetsgivaravgiften för mars-juni och för Håbo kommun har det inneburit 943 000 kronor i sänkta kostnader.

Skatteintäkterna är lägre än budgeterat för år 2020 och hela den lägre slutavräkningen för 2020, 15,6 miljoner kronor ingår i tabellen som orsakad av pandemin.

Staten har beslutat att tillföra kommunerna nya extra generella statsbidrag i år vilket innebär 41,5 miljoner kronor till Håbo kommun. Där ingår även kompensation för företagarnas möjlighet till avsättning till periodiseringsfond.

Nämnderna har påverkats ekonomiskt i olika omfattning. Tabellen nedan visar den bedömda nettoeffekt pandemin haft, som nämnderna redovisar, inklusive riktade bidrag från staten men exklusive ersättning för sjuklöner.

Ekonomiska effekter i samband med coronapandemin	Ekonomiska effekter helår, tkr
Barn- och utbildningsnämnden	-5 183
Socialnämnden	-2 795
Kommunstyrelsen	-1 378
Tekniska nämnden	-827
Kultur- och fritidsnämnd	-750
Bygg- och miljönämnden	-15
Vård- och omsorgsnämnden	120
Summa	-10 828

2.6.8 Nämndernas nettokostnadsutveckling

Nämnd	2019	2020	Förändringar	Procent
Kommungemensamma verksamheter 1)	-102 615	-101 100	-1 515	-1 %
Kultur- och fritidsnämnd	-49 146	-54 437	5 291	11 %
Tekniska nämnden	-63 048	-60 212	-2 836	-4 %
Överförmyndarnämnd	-2 097	-1 984	-113	-5 %
Socialnämnd	-63 608	-70 108	6 500	10 %
Bygg- och miljönämnd	-13 290	-11 266	-2 024	-15 %
Barn- och utbildningsnämnd	-612 728	-618 578	5 849	1 %
Vård- och omsorgsnämnd	-273 828	-286 611	12 783	5 %
Summa	-1 180 360	-1 204 296	23 935	2 %

Taxefinansierade verksamheterna avfall och VA ingår inte. 1) Kommunfullmäktige, stöd till politiska partier, valnämnd, revision, kommunstyrelse, kommunstyrelsens förvaltning.

Nämndernas nettokostnader ökar med 23,9 miljoner kronor jämfört med år 2019.

Kostnadsökningen är 2 procent, vilket är betydligt lägre än ökningen på 75,2 miljoner kronor och 7,2 procent mellan år 2018 och 2019.

Kultur- och fritidsnämnden och socialnämnden ökar mest procentuellt sett med 10-11 procent.

Vård- och omsorgsnämnden ökar mest i kronor räknat med 12,8 miljoner kronor vilket motsvarar 5 procents ökning.

Barn- och utbildningsnämndens nettokostnad ökar med endast 1 procent. Antalet förskole- och grundskoleelever är i princip oförändrat jämfört med året föregående år. Antalet gymnasieelever har ökat med 34.

Nettokostnadsökningen har påverkats av coronapandemins effekter i form av högre kostnader inom vissa verksamheter. Dock har statsbidragen med anledning av pandemin samt utebliven verksamhet medfört att den ekonomiska nettoeffekten är positiv för nämnderna, i olika omfattning per nämnd.

2.6.9 Kostnads- och intäktsutveckling, exklusive interna transaktioner

Konto	2019	2020	Förändring
Intäkter	374 017	388 525	14 508
Kostnader			
Köp av varor, tjänster och verksamheter samt bidrag	-626 950	-606 524	20 426
Kostnader för arbetskraft (personalkostnader)	-855 084	-898 676	-43 592
Summa kostnader	-1 482 034	-1 505 200	-23 166
Avskrivning av inventarier och fastigheter	-60 203	-65 810	-5 607
Skatteintäkter och utjämning	1 201 728	1 266 285	64 557
Finansnetto	-6 651	-8 037	-1 386
Netto	26 857	75 763	48 906

Intäkter

Kommunens intäkter ökar med 14,5 (minskning 19,0) miljoner kronor från år 2019.

Taxor och avgifter ökar med 11,0 miljoner kronor (9 procent). Störst förändring har VA och avfallsverksamheterna som ökar sina taxor och avgifter med 12,2 miljoner kronor.

Bidrag till kommunen ökar med 15,1 miljoner kronor (14 procent) jämfört med förra året. Socialstyrelsens bidrag för merkostnader för coronapandemin uppgår till 18,2 miljoner kronor och ersättningen för höga sjuklöner 13,9 miljoner kronor. Samtidigt minskar socialnämndens bidrag för ensamkommande barn med 12,8 miljoner kronor.

Intäkter från försäljning av fastigheter samt investeringsbidrag från andra än staten, det vill säga främst från exploateringsverksamheten, är 12,4 miljoner (27 procent) kronor lägre än föregående år.

Köp av varor, tjänster och verksamheter samt bidrag

Kostnaden för köp av material, lämnade bidrag, köp av verksamhet och övriga driftkostnader ökar med 22,4 miljoner kronor jämfört med förra året. Förändringen förklaras av flera poster. Främst är det ökning av köp av huvudverksamhet 12,9 miljoner kronor, lokalhyror 6,4 miljoner kronor och köp av anläggningsmaterial 5,6 miljoner kronor. Största kostnadsminskningarna är kostnad för försålda exploateringsfastigheter -15,3 miljoner kronor, fastighetskostnader -12,0 miljoner kronor samt lämnade bidrag -5,3 miljoner kronor.

Verksamheten i extern regi, när kommunen köper huvudverksamhet från andra utförare, ökade med 12,9 miljoner kronor (5 procent) till 297,0 miljoner kronor. Det innebär att andelen av kommunens verksamhet som utförs av extern är oförändrat 18 procent. Där ingår även driftbidrag till utförare inom kommunkoncernen, det vill säga räddningstjänsten och Håbo Marknads AB.

Barn- och utbildningsnämnden betalar 156,9 (150,3) miljoner kronor för barn och elever i gymnasieskola, grundskola, förskoleklass, fritidshem och förskola och som utförs av annan huvudman än Håbo kommun. Vård- och omsorgsnämnden köper främst äldreboende, hemtjänst och LSS-verksamhet för totalt 65,0 (75,8) miljoner kronor, en ökning med 17 procent. Socialnämnden köper vård för 18,4 (23,8) miljoner främst barn- och ungdomsvård och missbruksvård. Tekniska nämnden betalar totalt 21,0 (14,2) miljoner kronor främst för avfallshantering samt snöröjning och sandning av vägar. Kommunstyrelsen betalar driftbidraget till räddningstjänsten 21,5 miljoner och till Håbo Marknads AB 2,0 miljoner kronor. Överförmyndarnämndens verksamhet bedrivs i Uppsala kommuns regi, 2,0 miljoner

kronor.

Kostnad för arbetskraft (personalkostnader)

Kostnaderna för personal inklusive pensioner ökar med 43,6(45,9) miljoner kronor från 2019. Det är en ökning med 5,1 (5,7) procent.

Lönekostnaden inklusive arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar samt löneskatten ökar med 34,7,0 (42,0) miljoner kronor eller 5,8 (5,6) procent. Kostnaden för pensionsavsättningar och pensionsutbetalningar ökar med 339 000 (3,9 miljoner) kronor eller 0,6 (7,4) procent jämfört med 2019.

Slag, tkr	2019	2020	Förändring
Löner	-598 178	-632 839	-34 661
Kostnadsersättningar	-3 231	-2 277	954
Arbetsgivaravgifter	-200 410	-210 535	-10 125
Pensioner kostnader	-56 863	-57 202	-339
Avgår eget arbete anläggningstillgångar	3 599	4 178	579
Summa personalkostnad	-855 083	-898 675	-43 592

Avskrivning av inventarier och fastigheter

Avskrivningskostnaden, det vill säga värdeminskningen av kommunens anläggningstillgångar och inventarier, är 65,8 (60,2) miljoner kronor. Det är en ökning med 9 procent som en följd av kommunens ökande investeringsvolym. Ökningen är störst inom gatuanläggningar, fastigheter och VA.

Objekt	2019	2020	Förändring
Fastigheter	-33 820	-35 498	-1 678
Maskiner och inventarier	-6 054	-6 322	-268
Finansiell leasing	-72	-329	-257
VA-verksamheten	-10 789	-11 962	-1 173
Avfallsverksamheten	-1 052	-1 049	3
Anläggningar (gata)	-8 416	-10 649	-2 233
Summa avskrivningar	-60 203	-65 809	-5 606

2.6.10 Skatteintäkter

Intäkten av kommunalskatten, kommunens största finansieringskälla, minskar med 7,7 miljoner kronor totalt (0,7 procent) jämfört med föregående år. Skattesatsen sänktes inför 2020 med 25 öre från 21,34 till 21,09, vilket medför cirka 13 miljoner kronor lägre skatteintäkter. Utan skattesänkningen hade skatteintäkterna således ökat med cirka 5 miljoner kronor.

Föregående år ökade skatteintäkterna med 38,0 miljoner, en ökning med 4,0 procent.

Jämfört med budget är skatteintäkter och slutavräkning för år 2019 och 2020 totalt 17,7 miljoner kronor lägre.

2.6.11 Skatteutjämning och statsbidrag

År 2005 infördes ett skatteutjämningsystem med syfte är att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för landets kommuner. Detta oavsett strukturella förhållanden som befolkningens sammansättning och möjlighet att ge välfärd till invånarna. Invånarna ska kunna få lika god service oberoende var i landet de bor.

Den senaste revideringen genomfördes 1 januari 2020. Revideringen medför att Håbo kommun betalar mer till kostnadsutjämningsen än tidigare, men får införandebidrag under år 2020-2022 för att möjliggöra successiv anpassning. Delarna i utjämningsystemet redovisas nedan.

Inkomstutjämnings

Inkomster från inkomstutjämnings inklusive regleringsavgift uppgår till 133,6 (110,8) miljoner kronor för Håbo kommun. Inkomsterna är 22,8 miljoner kronor högre än 2019.

Generella statsbidrag

Kommunerna fått stora generella statsbidrag år 2020 som följd av lågkonjunkturen i spåren av coronapandemin, främst i syfte att kompensera för uteblivna skatteintäkter. Totalt uppgår bidragen till 44,7 miljoner kronor, där 3,2 miljoner kronor avser extra statsbidrag för flyktningmottagandet. Föregående år var bidraget totalt 4,4 miljoner kronor och avsåg extra statsbidrag för flyktningmottagandet.

Kostnadsutjämnings och införandebidrag

Kostnadsutjämningsen syftar till att utjämna strukturella kostnadsskillnader mellan landets kommuner. Under 2020 betalar kommunen 25,9 (7,5) miljoner kronor i kostnadsutjämnings vilket är 18,5 miljoner kronor lägre än 2018.

För att ge kommunen möjlighet till successiv anpassning ges kommunen införandebidrag under år 2020-2022 och år 2020 får kommunen 21,1 miljoner kronor. Bidraget beräknas vara 11,6 miljoner kronor år 2021 och 4,7 miljoner kronor år 2022.

LSS-utjämnings

Systemet syftar till att utjämna LSS-kostnaderna mellan landets kommuner och vid införandet 2005 betalade kommunen 4,5 miljoner kronor. År 2020 betalar kommunen 40,9 (45,3) miljoner kronor till LSS-utjämningsen vilket är en minskning med 4,4 miljoner kronor från år 2019.

Fastighetsavgift

Införandet av fastighetsavgiften år 2008 var neutral, både för den enskilda kommun och för staten. Intäkterna från den kommunala fastighetsavgiften 2008 uppskattades till 12 miljarder kronor och fördelades lika mellan kommunerna. Från 2009 har den årliga intäktsförändringen från fastighetsavgiften tillförts varje kommun och adderats till det ursprungliga beloppet. För år 2020 är det prognostiserade intäkten 43,1 miljoner kronor vilket är en ökning med 1,9 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Skatteintäkter, utjämnings och statsbidrag, mkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Budget 2020
Skatteintäkter	1 098,2	1 090,6	1 108,3
Inkomstutjämnings, regleringsavgift	110,9	133,6	135,1
Kostnadsutjämnings	-7,7	-25,9	-23,8
Införandebidrag	0,0	21,1	21,1
LSS-utjämnings	-45,3	-40,9	-40,8
Fastighetsavgift	41,3	43,1	43,6
Generella statsbidrag	4,4	44,7	3,2
Summa	1 201,8	1 266,3	1 246,7

2.6.12 Finansnetto och räntekostnader

Finansnettot, som utgörs av skillnaden mellan finansiella intäkter och finansiella kostnader, har sedan 2018 förändrats negativt med 1,2 miljoner kronor. Finansiella kostnader har minskat med 331 000 kronor. Finansiella intäkterna minskar med 1,5 miljoner kronor. Detta beror i huvudsak på att utdelningen från Kommuninvest år 2020 minskat med motsvarande.

Finansiella intäkter

Finansiella intäkterna uppgår till 4,4 (5,9) miljoner kronor, varav 2,6 miljoner avser borgensavgift från kommunens bolag. Övriga finansiella intäkter, 1,8 miljoner kronor, kommer bland annat från kommunens koncernkonto och utdelningar och återbäring från Kommuninvest.

Finansiella kostnader på långfristiga lån

Räntekostnaderna på långfristiga skulder ökar med 0,3 (-0,4) miljoner kronor till 10,0 miljoner kronor jämfört med år 2019. Ökningen beror bland annat på räntenivån och att kostnaderna för derivat ökat. Kommunen har under 2020 inte tagit upp några nya lån.

Den totala genomsnittsräntan för kommunens långfristiga skulder uppgår till 1,27 (1,08) procent. Jämfört med föregående år är det en ökning med 0,19 procentenheter.

2.6.13 Investeringar

Håbo kommun har år 1996 till 2019 investerat 2 265 miljoner kronor netto i anläggningar och inventarier. Kommunens totala bokförda värde av anläggningar och inventarier uppgår 2020 till 1 932,6 (1 692,0) miljoner kronor.

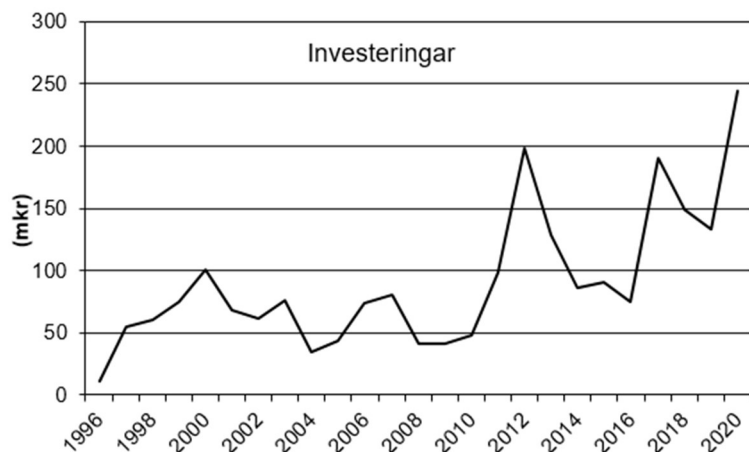
Investeringsbudget exklusive exploateringsinvesteringar år 2020 uppgår till 382,4 miljoner kronor inklusive ombudgeteringar från 2019 för pågående investeringsprojekt. Förbrukningen av investeringsmedel uppgår till netto 244,3 (133,2) miljoner kronor efter avdrag för offentliga investeringsbidrag.

Överskottet inom investeringarna är 138,1 miljoner kronor. Av överskottet avser 145,3 miljoner pågående projekt där tidplanen inte hållit. Dels är det projekt där kommunfullmäktige beslutat om en totalbudget och där årets oförbrukade budget, totalt 109,2 miljoner kronor, överförs till kommande budgetår utan särskilt beslut. Dels är det övriga investeringar med oförbrukad budget, 36,2 miljoner kronor, där nämnderna begär överföring till nästa år och där beslut måste fattas av kommunfullmäktige.

När hänsyn tas till budgetomföring till kommande år, redovisas ett underskott om 7,4 miljoner kronor år 2020.

Förutom de ordinarie investeringarna har det investerats inom exploateringsverksamheten för 54,4 (60,6) miljoner kronor och utgifter för omsättningstillgångarna har ökats med 1,8 miljoner (775 000) kronor. Främst är det investering i infrastruktur i Logistik Bålsta kv 3-4 25,5 miljoner kronor, Tvåhusplanen 16,3 miljoner, Lillsjöns företagspark 20,3 miljoner i år. Årets utfall minskas med 25 miljoner kronor för Resecentrum som överförs från exploateringsinvestering till kommunstyrelsens investering.

Investeringar i anläggningar och inventarier år 1996-2021

2.6.14 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen visar förändring av likvida medel under året uppdelade i kategorierna löpande-, investerings- och finansieringsverksamhet.

Kassaflöde från den löpande verksamheten

Kassaflödet från den löpande verksamheten är positivt och uppgår till 256,6 (136,6) miljoner kronor.

Kassaflöde från investeringsverksamheten

Investeringsutgifterna för materiella tillgångar och exploateringen är 294,0 (195,7) miljoner kronor. I anskaffningskostnader ingår pågående exploateringsprojekt med 54,4 (60,6) miljoner kronor.

Finansieringen av investeringarna har skett genom det egna kassaflödet med 257,0 miljoner kronor samt genom minskning av likvida medel om 37,0 miljoner kronor.

Kassaflöde från finansieringsverksamheten

Under året har ingen upplåning skett. Ingen upplåning har beslutats av kommunfullmäktige för 2020. Kassaflödet från finansieringsverksamheten uppgår till - 514 000 kronor.

Förändring av likvida medel

Likvida medel minskar med 38,0 (9,3) miljoner kronor och uppgår vid årets slut till 2,9 (40,8) miljoner kronor.

2.6.15 Låneskuld

Håbo kommun har många exploateringsprojekt på gång. Detta kommer att innebära att kommunen kommer att få betydande inkomster från markförsäljning från olika intressenter för etablering i kommunen. Samtidigt har kommunen utmaningar avseende investeringar för infrastruktur, fastigheter och fritidsanläggningar. Enligt den 10-åriga investeringsplanen är investeringsutgifterna för kommande åren beräknade till 3,1 miljarder kronor.

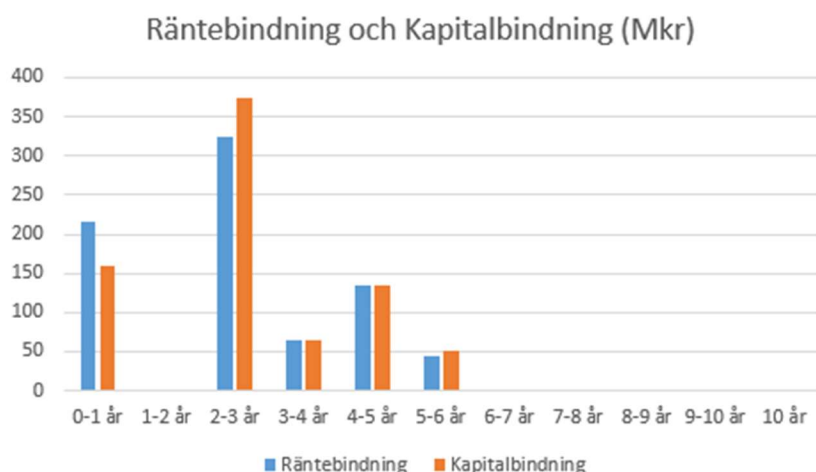
Skuldsättningsgraden är hög eftersom kommunen gjorde mycket omfattande investeringar inom skolan under åren 1996 till 2003 och investeringsnivå kommer fortsatt att ligga på en hög nivå. Kommunens externa långfristiga låneskuld uppgår till 783,7 miljoner kronor. Det motsvarar en minskning från 35 800 kronor till 35 589 kronor per invånare 2 juni. Därutöver har kommunen pensionsåtaganden på 293,0 (303,8) miljoner kronor eller 13 059 (13 391) kronor per invånare 2 juni, en minskning med 332 kr/invånare. Under 2020 investerar kommunen ca 297 miljoner kronor i fastigheter och anläggningar.

Skuldportföljen har en volym på 783,7 miljoner kronor. Den genomsnittliga räntan för hela skuldportföljen uppgår till cirka 1,27 procent (1,08) procent.

Både den genomsnittliga räntebindningen och räntan har förändrats. Den genomsnittliga räntenivån i portföljen har minskats med cirka 0,30 procentenheter.

Kommunen använder aktivt derivatinstrument för att säkra upp ränterisken på underliggande lån. Av kommunens totala skuldportfölj har cirka 599 (315) miljoner kronor eller 76 (43) procent av lånen säkrats upp med derivatinstrument med olika förfallostruktur eller till fast räntebindning. Ränterisken vid en procents höjning av räntan uppgår till 1,8 miljoner kronor på helår.

Räntebindning och Kapitalbindning

Skuldportföljens genomsnittliga kapitalbindning är 2,68 (3,27)år och den genomsnittliga räntebindningen är 2,43 (2,86)år. Av portföljen har 20,26 (10,85) procent en kapitalbindning på ett år eller kortare och 27,42 (26,8) procent har en räntebindning på ett år eller kortare. Utan derivat hade 42,73 (53,6) procent av portföljen haft en räntebindning på ett år eller kortare.

Med nuvarande låneportfölj har kommunen inga valutarisker eller kreditrisker. Kommunen har inte placerat några tillgångar, därav föreligger inga risker avseende finansiella tillgångar.

2.6.16 Medfinansiering av Citybanan

Kommunfullmäktige beslutade år 2009 (KF § 98) att Upplands Lokaltrafik (Uppsala läns landsting) ingick avtal med staten om medfinansiering av Citybanan. För Håbo kommuns del

innebar detta att fullmäktige godkände en medfinansiering om 38,0 miljoner kronor jämte indexuppräknning om 8,2 miljoner kronor. Slutbetalningen av medfinansieringen av Citybanan gjordes år 2017 och har uppgått till 46,2 miljoner kronor för perioden 2013-2017 inklusive indexuppräknningar.

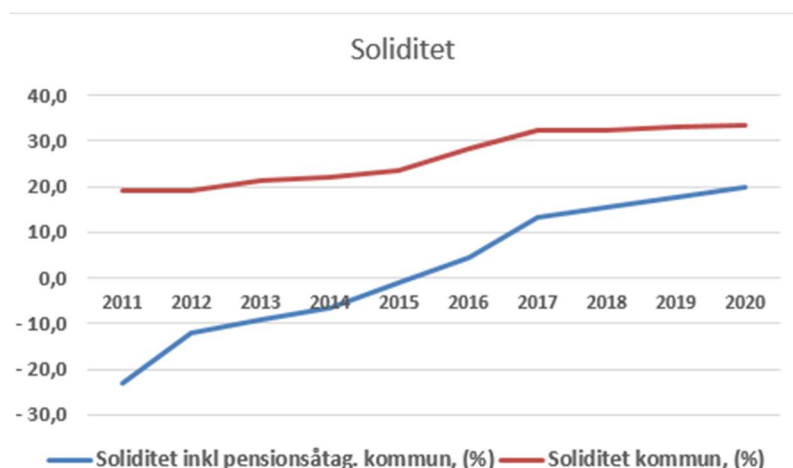
Upplösningen, det vill säga avskrivningen av bidraget, påbörjades år 2013 innebärande en avskrivning på kapitalbeloppet med 1,5 miljoner kronor år 2020, vilket belastar resultaträkningen. Detta görs i enlighet med riksdagens beslut om ändring i lagen (1997:614), 5 kapitel 7 §, om kommunal redovisning. År 2013–2038 kommer den årliga nedskrivningskostnaden om 1,5 miljoner kronor att belasta kommunens resultaträkning.

2.6.17 Soliditet

Soliditeten anger hur stor andel av kommunens tillgångar som finansieras med eget kapital och ger en uppfattning om kommunens finansiella styrka på längre sikt. Utvecklingen av soliditeten bestäms dels av resultatet, dels av hur tillgångar, avsättningar och skulder förändras under året. Det finns ingen norm för vilken soliditet en kommun bör ha. Kommunen strävar dock efter en hög soliditet eftersom det minskar kommunens finansiella kostnader.

Soliditeten för Håbo kommun år 2020 ökar något till 33,6 (33,1) procent. Det kan jämföras med den ovägda genomsnittliga soliditeten för länets kommuner som år 2019 var 40,2 procent.

Om man även tar hänsyn till pensionsförpliktelserna, både de som redovisas som ansvarsförbindelse, är soliditeten 19,9 (17,6) procent, att jämföra med den ovägda soliditeten för länet år 2019 som var 16,1 procent.

2.6.18 Känslighetsanalys

Kommunens ekonomi är utsatt för påverkan från omvärlden. En känslighetsanalys som visar förändringar i ett antal storheter ger följande riskexponering för år 2020:

- Ökade löner med 1 procent - motsvarar cirka 8,8 miljoner kronor i ökade kostnader
- Effektivisering med 1 procent - motsvarar cirka 12 miljoner kronor i sänkta kostnader
- 100 fler/färre invånare - motsvarar cirka 10 miljoner kronor i ändrade skatteintäkter
- Räntan ökar med 1 procent - motsvarar cirka 3,1 miljoner kronor i ökade kostnader
- Ökad upplåning 100 miljoner kronor - motsvarar cirka 1,5 miljoner kronor i ökade kostnader
- Förändrad skattesats 50 öre - motsvarar cirka 26 miljoner kronor i ändrade intäkter

2.7 Balanskravsresultat

Kommunfullmäktige beslutade 2019-02-25 §8 att anta lokala riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv samt att reservera överskott upparbetade från och med räkenskapsåret 2010-2012, enligt beräkning av ingående balans för resultatutjämningsreserven, uppgående till 14,7 miljoner kronor.

De lokala riktlinjerna som kommunfullmäktige beslutade om har sin utgångspunkt i kommunens ekonomiska ställning, vilka faktorer som främst påverkar verksamhet och ekonomi i framtiden samt en bedömning av faktorernas betydelse och påverkbarhet. Det kan exempelvis vara planerade investeringar, låneskulder och det totala pensionsåtagandets påverkan på resultat och ställning. Av kommunens riktlinjer framgår att;

Reservering till resultatutjämningsfonden får göras om kommunens finansiella mål är uppnådda med ett belopp som motsvarar den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Detta eftersom kommunen har långfristiga skulder i form av lån från externa kreditinstitutioner och ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser som redovisas utanför balansräkning som kan belasta kommunens resultat i framtiden.

Dessutom krävs att överskottet överstigande två procent, enligt ovan i kommunens resultaträkning, inte används likviditetsmässigt till att finansiera det årets investeringar.

Årets balanskravsresultat

Enligt 11 kap. 10 § LKBR ska upplysningar om årets resultat efter balanskravsjusteringar och balanskravsresultatet redovisas i förvaltningsberättelsen. Vidare framgår att vid beräkningen av balanskravsresultatet, som är kopplat till kommunallagens balanskrav, ska årets resultat rensas för vissa poster som inte härrör från den egentliga verksamheten. Denna beräkning ska ske enligt nedan tabell.

Balanskravsresultatet för året är positivt med 74,8 miljoner kronor varför balanskravet är uppfyllt. I balanskravsresultatet är realisationsvinsten från årets fastighetsförsäljningar, 1,0 miljon kronor avdragna.

Eftersom kriterierna för avsättning till resultatutjämningsreserven inte uppfylls, avsätts inga nya medel.

Resultatutjämningsreserven uppgår till 14,7 miljoner kronor 2020-12-31.

Balanskravsutredning, tkr	2018	2019	2020
Årets resultat enligt resultaträkningen	43 958	26 858	75 764
Samtliga realisationsvinster (-)	-33 761	-25 158	-982
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	10 197	1 700	74 782
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv			
Användning av medel från resultatutjämningsreserv			
Årets balanskravsresultat	10 197	1 700	74 782

2.8 Väsentliga personalförhållanden

2.8.1 Kommunen

Personalredovisning

Kommunen är en personalintensiv verksamhet, där kommunens medarbetare är de som dagligen skapar värdet i alla våra verksamheter som kommer våra invånare till gagn.

Redovisningen bygger på ett antal nyckeltal från kommunens personalsystem som ger grundläggande information om personalsituationen:

Tillsvidareanställd – det som i dagligt tal kallas fast anställning. En anställning som enligt avtal pågår tills uppsägning sker från någon part. En tillsvidareanställning kan vara på hel- eller deltid och är i regel månadsavlönade.

Visstidsanställd – en anställning med ett fastställt slutdatum. Det kan vara ett vikariat eller en allmän visstidsanställning så kallad AVA, på hel- eller deltid. Visstidsanställningar i denna redovisning avser tidsbegränsade anställningar med månadslön.

Timavlönad - avser tidsbegränsade anställningar som erhåller timlön.

Årsarbetare – samtliga anställda (månadsavlönade, timavlönade samt hel- och deltid) i en given grupp eller kategori, omräknat till heltidstjänster. Detta är vanligtvis det begrepp som används när man i jämförande syfte beskriver volymen anställda sätt till arbetade timmar utifrån heltidsmättet 1980 bruttoarbetstimmar.

Anställningar och årsarbetare

Antalet tillsvidareanställda 2020 uppgick till 1397, vilket innebär en ökning om 2,3 procent jämfört med 2019. Gruppen visstidsanställda (månadsavlönade) minskade med motsvarande 22 anställningar jämfört med föregående år. Sätt till årsarbetare ökar antalet med 1,5 procent jämfört med året innan. Under de senaste fyra åren har kommunen ökat den totala volymen årsarbetare med 6,0 procent.

Utifrån antalet årsarbete ser vi att kommunen som arbetsgivare årligen växer, vilket är en naturlig effekt av att fler väljer att bosätta sig i Håbo kommun. Tillväxten av fler producerade arbetstimmar beror främst av en ökad efterfrågan av barnomsorg, skola samt vård och omsorg, vilket är kommunens största verksamheter.

Håbo kommun	2017	2018	2019	2020
Tillsvidareanställda	1 303	1 328	1 365	1 397
Tidsbegränsade, månadsavlönade	218	217	219	197
Totalt antal månadsavlönade	1 521	1 545	1 584	1 594
Antal årsarbetare inklusive timavlönade	1 535	1 552	1 603	1 627
Utveckling av antalet anställda jämfört med året innan	-	1,2 %	3,3 %	1,5 %
Varav kvinnor	1 194	1 222	1 253	1 262
andel kvinnor %	78,5 %	79,1 %	79,1 %	79,2 %
Andel män %	21,5 %	20,9 %	20,9 %	20,8 %
Medelålder	47,2	46,3	45,1	44,6

Not: Urvalet är per den 1 november för samtliga månadsavlönade som arbetar under HÖK. Timavlönade ingår endast i urvalet gällande antal årsarbetare.

Prognosen för 2021 är att kommunen fortsatt kommer växa, sätt till antalet årsarbetare, då kommunen från och med 1 februari 2021 tar in ett äldreboende i egen regi samt ser en ökning gällande biståndsbeslut inom hemtjänst. Inom barnomsorg och skola kommer behovet av den kommunala servicen fortsätta öka genom utbyggd grundskola och nybyggd förskola, vilket inte kommer påverka kommunens personalstat, då utbyggnaden främst sker av privata aktörer.

Förvaltning	Tillsvidare	Tidsbeg.	Månadsavlönade	Antal årsarbetare	Andel Kvinnor	Andel Heltid
Barn- och utbildningsförvaltningen	780	139	919	909	80,00 %	84,20 %
Socialförvaltningen	381	40	421	460	85,30 %	58,00 %
Tekniska förvaltningen	102	5	107	109	62,60 %	93,50 %
Kommunstyrelsens	78	3	81	83	74,10 %	95,10 %
Kultur- och fritidsförvaltningen	31	5	36	36	61,10 %	75,00 %
Bygg- och miljöförvaltningen	25	5	30	30	53,30 %	100,00 %
Håbo kommun	1 397	197	1 594	1 627	79,00 %	78,50 %

Jämställdhet och sysselsättningsgrad

Kommunen som arbetsgivare är en kvinnodominerad organisation där 79 procent av de månadsavlönade är kvinnor. Håbo kommun arbetar aktivt med jämställdhet inom en rad områden, exempelvis genomförs en årlig lönekartläggning som har i uppgift att undersöka eventuella osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor. ”Heltidsresan” är ett partsgemensamt projekt som är kollektivt avtalat med kommunal, som syftar till att utreda och utöka antalet heltidsanställningar inom den kommunala sektorn. Arbetstid, bemanning och schemaläggning är viktiga komponenter för att skapa en hållbar arbetsmiljö och heltid som norm, där Håbo kommuns förskola beslutat att erbjuda samtliga nyanställda heltid.

Kommunens totala sysselsättningsgrad, bland de månadsavlönade, medarbetarna uppgick under året till 94 procent, vilket innebär att den genomsnittliga medarbetaren arbetar 94 procent av en heltid. 79 procent av kommunens medarbetare arbetar heltid vilket är en minskning jämfört med 2019 där 80,3 procent av medarbetarna var heltidsanställda. 80,3 % var 2019 genomsnittet bland alla Sveriges kommuner.

Socialförvaltningen är den som har lägst antal heltidsarbetande vilket främst grundar sig i vård och omsorgsnämndens verksamheter. Deltidsarbetet inom vård och omsorgsverksamheten grundar sig i verksamhetens behov och i den fysiska planeringen av våra boenden. Verksamheten har utträtt möjligheten till att erbjuda fler heltid, vilket skulle innebära en betydande kostnadsökning. Socialförvaltningen kommer initiera ett större projekt gällande bemanningsplanering under 2021, där heltid som norm kommer vara inkluderat.

Personalomsättning och pensionsavgångar

Personalomsättningen uppgick 2020 till 11 procent, vilket motsvarar 151 personer som avslutat sin anställning i kommunen. Den genomsnittliga personalomsättningen under perioden 2017-2020 gällande pensionsavgångar är 2 procent, vilket även är prognosen kommande år. Detta innebär att kommunens verksamheter fortsatt behöver ha en god planering gällande kompetensöverföring till nya medarbetare och att medelåldern fortsatt kommer att falla.

Under 2020 slutade 129 medarbetare av annan anledning än pension vilket motsvarar 9,4 procent av de tillsvidareanställda. Personalomsättningen, tillsammans med att kommunen växer, innebär att en stor andel av chefernas tid går åt till att rekrytera nya medarbetare för att kompensera för de som slutar samtidigt som vi behöver bli fler för att möta behovet av den kommunalservicen.

Håbo kommun, Avgångar	2017 Antal	2017 %	2018 Antal	2018 %	2019 Antal	2019 %	2020 Antal	2020 %
Pensionsavgångar	37	2,9 %	24	1,8 %	26	1,9 %	22	1,6 %
Personalomsättning , exkluderat pensionsavgångar	141	11,0 %	147	11,2 %	120	8,8 %	129	9,4 %
Totalt	178	13,9 %	171	13,0 %	146	10,7 %	151	11,0 %

Not: Urvalet gällande avgångar gäller tillsvidareanställda med avgångskoder 91, 94 och 95.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron bland kommunens månadsavlönade uppgick 2020 till 8,3 %, vilket i arbetstid motsvarar 124 heltidsarbetande, som under året varit frånvarande på grund av sjukdom. Jämfört med 2019 har sjukfrånvaron ökat med 2,2 procentenheter.

Den betydande ökningen gällande sjukfrånvaron beror på den ökade korttidssjukfrånvaron, till följd av rådande pandemi. Covid-19 har inneburit stora förändringar i kommunens verksamheter kopplat till nationella och regionala rekommendationer samt förändrad lagstiftning, kopplad till karensavdrag, sjuklönerregler och själva pandemin i sig.

Sjukfrånvaro 2020 – förvaltningarna i jämförelse

Förvaltning	Total sjukfrånvaro	Sjukfrånvaro i antal årsarbetare	Sjukfrånvaro > 60 dagar, andel	Sjukfrånvaro > 60 dagar, i årsarbetare
Barn- och utbildningsförvaltningen	8,1 %	70,8	30,5 %	21,7
Socialförvaltningen	10,0 %	38,2	31,8 %	12,3
Tekniska förvaltningen	9,9 %	10,4	38,6 %	4
Kommunstyrelsens	2,9 %	2,4	39,0 %	0,9
Kultur- och Fritidsförvaltningen	3,8 %	1,3	23,1 %	0,3
Bygg- och miljöförvaltningen	3,7 %	1,1	27,7 %	3
Håbo kommun	8,3 %	124,2	31,6 %	42,2

Den största andelen sjukfrånvaro genereras av medarbetare som är frånvarande mellan 2-14 dagar, så kallad korttidssjukfrånvaro. Korttidssjukfrånvaron är utifrån ett kort perspektiv den frånvaro som genererar störst kostnad för kommunen, då sjukfrånvarande medarbetare erhåller sjuklön samtidigt som verksamheten behöver tillsätta en vikarie.

Kommunen har under senaste åren arbetat med korttidssjukfrånvaroprojektet, vars mål är att tidigt identifiera ohälsa samt att sätta in tidiga åtgärder vid upprepat frånvaro. I detta arbete har kommunens chefer, personalavdelning och företagshälsovård haft en viktig roll i att genomföra hälsosamtal samt att samordna hanteringen av samtal och åtgärder.

Uppdelning av sjukfrånvaro	Andel Dag 1	Andel Dag 2-14	Andel Dag 15-90	Andel Dag 91-
2019	15,40 %	38,40 %	21,00 %	25,20 %
2020	13,40 %	44,30 %	21,20 %	21,10 %

Gällande långtidssjukfrånvaro är kommunen skyldig att arbeta löpande med arbetslivsinriktad rehabilitering, för att motverka att medarbetarna hamnar i långvarig sjukdom. Att gå till jobbet är för den enskilde en viktig faktor för en god hälsa, då ett arbete innebär rutiner, socialt utbyte och ett syfte med sin tillvaro.

Av den totala sjukfrånvaron 2020 utgör andelen över 90 dagars sammanhängande sjukfrånvaro 21,1 procent. För att fortsätta rehabiliteringsarbetet kommer kommunen intensifiera arbetsmiljö- och rehabiliteringsarbetet under 2021. Detta genom att utveckla en arbetsmiljöpolicy samt att förtydliga rehabiliteringsarbetet ytterligare genom tydliga roller, ökad kompetens bland chefer samt med ett utökat fokus inom det förebyggande och hälsofrämjande perspektivet, med fokus på tidiga insatser.

Häbo kommun	2017	2018	2019	2020
Total sjukfrånvaro	6,60 %	6,90 %	6,10 %	8,30 %
Sjukfrånvaro uppdelat på kön				
Kvinnor	7,40 %	7,70 %	6,90 %	9,40 %
Män	4,80 %	4,70 %	4,10 %	5,10 %
Sjukfrånvaro uppdelat på ålder				
20-29 år	8,40 %	8,10 %	6,60 %	9,20 %
30-39 år	4,90 %	6,10 %	4,80 %	7,50 %
40-49 år	5,60 %	6,50 %	5,90 %	7,90 %
50-59 år	8,20 %	7,90 %	8,00 %	10,00 %
60- år	8,00 %	7,60 %	6,10 %	8,20 %

Under 2020 har samtliga sjukfrånvaroperspektiv ökat. De grupper som ökat mest är kvinnor och medarbetare som är mellan 20-39 år. Den stora ökningen bland kvinnor beror troligen på pandemins stora påverkan inom vård och omsorg-, skola- och förskolans verksamheter.

Dessa tre verksamheter är kvinnodominerade och har upprätthållit ordinarie verksamhet trots pågående pandemi, utan möjlighet till social distans. Det mer typiskt manliga yrkena, inom kommunens verksamheter, har inneburit betydligt större möjligheter till social distans och möjlighet till hemarbete.

2.9 Förväntad utveckling

2.9.1 Långsiktig finansiell analys 2020 - 2030

År 2017 gjordes en utredning av Sveriges kommuner och regioner (SKR) om hur kommunens långsiktiga ekonomi skulle utvecklas under en tio års period utifrån olika tillväxttakter. Inför budgetprocessen för år 2020 gjordes en uppföljning av utredningen och som redovisades till kommunstyrelsen inför budgetprocessen för år 2020-2022. Den långsiktiga finansiella analysen gjordes med tanke på de stora demografiska förändringar som väntas de kommande åren. Enligt SCB:s befolkningsprognos och kommunens bostadsförsörjningsplaner kommer de beräknade demografiska behoven att överstiga skatteintäkterna de kommande tio åren. Utredningen redovisade också att den förväntade befolkningsökningen leder till att såväl behoven av, som kostnaderna för, kommunal verksamhet kommer att öka. Den verksamhet som sticker ut vad beträffar det demografiska trycket är framför allt äldreomsorgen.

Detta och en hög investeringsvolym i verksamhetsfastigheter, fritidsanläggningar och teknisk infrastruktur under de närmaste åren måste finansieras. En viktig grundpelare är då att redovisa ett resultat som finansierar merparten av investeringarna för att slippa öka skuldsättningen alltför kraftigt i kommunen. Då kommer framtida generationer inte tvingas finansiera det som tidigare generationer har konsumerat, utan kan istället få använda sina skatteintäkter fullt ut för egen konsumtion.

Sammanfattande bedömning om kommunens långsiktiga ekonomi är att det planerade bostadsbyggandet och den befolkningsökning som följer av densamma är nödvändig för kommunens framtida tillväxt.

Men liksom för de flesta kommuner står Håbo kommun inför stora utmaningar. Om inte staten skjuter till mer pengar måste kommunen antingen höja skatten eller vidta åtgärder som kraftigt sänker kostnaderna (alternativt både och).

Förändringar som gjordes i kostnadsutjämnningen mellan kommunerna och som var till Håbo kommuns nackdel kommer också att begränsa det ekonomiska utrymmet de kommande åren.

Det kan också bli svårt att genomföra planerade investeringar. För att hålla de finansiella kostnaderna nere krävs ett bra resultat, minst 2 procent per år men helst 4 procent och att kommunen fortsätter stärka resultatnivån de kommande åren.

2.9.2 God ekonomisk hushållning och budgetföljsamhet

Budgetföljsamhet

Med ansträngd ekonomisk situation framöver krävs bättre budgetföljsamhet för att uppnå god ekonomisk hushållning. Några av kommunens nämnder har haft svårigheter att bedriva verksamheten inom de ekonomiska ramar som kommunfullmäktige beslutat. Åtgärder för att komma tillrätta med underskottet har inte vidtagits i tid. Kommunen har klarat balanskrav tidigare tack vare intäkterna av engångskaraktär från reavinster, investeringsbidrag och med från statliga tillskott. Vid investeringsbeslut för kommunala anläggningar måste mer fokus läggas på tillkommande kostnader att sköta den löpande driften och för att sköta den löpande underhåll som investeringarna medför.

God ekonomisk hushållning

Många kommuner och landsting har en ansträngd ekonomisk situation, samtidigt som behoven av välfärdstjänster ökar. De måste även leva upp till lagreglerna för god ekonomisk hushållning. Grundtanken bakom god ekonomisk hushållning är att dagens kommuninvånare ska finansiera sin egen välfärd och inte förbruka vad tidigare generationer tjänat ihop. Annars skjuts betalningar upp till framtida generationer. God ekonomisk hushållning förutsätter därför överskott över tiden.

Ett skäl är att investeringsnivån oftast är högre än de avskrivningar på investeringar som årligen belastar resultatet. Det behövs ett överskott för att finansiera investeringar, annars måste kommunen öka sin upplåning eller frigöra resurser exempelvis genom försäljningar av anläggningstillgångar eller minska verksamhetens kostnader.

Ett annat motiv är att de pensionsrättigheter som anställda tjänat in före år 1998 inte är finansierade. Dessa rättigheter måste därför finansieras nu eller i framtiden.

Redovisningsmetoden (den så kallade blandmodellen) innebär att dessa åtaganden inte bokförs som skulder i balansräkningen och att värdesäkringen inte kostnadsförs. För närvarande innebär det bland annat att kommunen redovisar lägre kostnader än vad som varit fallet om alla pensionskostnader hade beaktats. Om ett antal år blir förhållandet det omvända.

Ett tredje motiv för överskott är att kommunen bör ha en buffert för att kunna möta oväntade händelser eller sämre tider, utan att behöva göra drastiska nedskärningar i verksamheten.

God ekonomisk hushållning handlar dock inte enbart om att få ekonomin för helheten att gå ihop. Minst lika viktigt är att organisationen arbetar effektivt och att verksamheterna utför de uppdrag som politiken och de ekonomiska ramarna ger. Det innebär ett ständigt arbete i hela organisationen så att uppdrag, resursfördelning och ansvar är tydliga.

2.9.3 Personalförsörjning

Landets kommuner står inför en stor kompetensutmaning när antalet barn och gamla ökar betydligt mer än de i arbetsför ålder. Utmaningens omfattning varierar i olika delar av landet. Det krävs förändrade arbetssätt för att välfärdstjänsterna även framöver ska hålla en god eller förbättrad kvalitet. En möjlighet är att utveckla nya sätt att arbeta med digital teknik.

Ny teknik, förändrat arbetssätt och arbetsorganisation blir nödvändigt för att klara välfärden. Om inte förändringar genomförs behövs en ökning av antalet personer i arbetsför ålder som börjar arbeta inom välfärden. Historiskt sett i landets kommuner har välfärdstjänsterna växt med en halv till en procent mer än vad befolkningsförändringarna krävt på grund av ökad ambitionsnivå på nationell och lokal nivå.

Dessutom har kommunerna utmaningar i form av en ökande personalomsättning samt kommande pensionsavgångar och är beroende av en säkrad kompetensförsörjning för att klara att leverera tjänster med kvalitet till sina medborgare.

2.9.4 Förväntad utveckling i verksamheten

Kommunstyrelsen

Pandemin kommer även fortsättningsvis påverka kommunstyrelsens verksamheter genom distansarbete och digitala möten. Från 1 januari 2021 inkluderas även måltidsservice, fastighet, internservice och lokalvården i kommunstyrelsens verksamhet. En översyn av dessa verksamheter kommer att ske under kommande år.

Kommunfullmäktiges budgettilldelning för 2021 innebär att en effektivisering motsvarande 28,4 miljoner kronor behöver ske under året inom kommunstyrelsens verksamheter. För att minska underskottet kommer kommunstyrelsens förvaltning under året se över vilka verksamheter som skulle kunna vara lämpliga att utsättas för konkurrens.

Kommunstyrelsens förvaltning kommer att omorganiseras. En omorganisation där synergieffekterna ska tas tillvara och där förvaltningen behöver förändra sitt arbetssätt. Vissa verksamheter inom kommunen behöver centraliseras och andra verksamheter behöver decentraliseras. Ett förslag på omorganisation presenteras under våren 2021.

Kommunstyrelsen ansvarar även för plan- och exploateringsverksamheten och näringslivsverksamheten. Under halvårsskiftet 2021 föreslås dessa verksamheter omorganiseras till kommunens nya samhällsbyggnadsförvaltning. En förvaltning som samlar

kommunens olika samhällsbyggnadsverksamheter.

Då alla dessa omorganiseringen kräver både tid och planering så kommer 2021, framförallt vara ett år som präglas av ett inre arbete för att skapa nya arbetsätt. Det är viktigt att i denna dynamiska process inte tappa bort kärnuppdraget för kommunstyrelsens förvaltning, så som att leda och samordna planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter Samt säkerställa att kommunfullmäktiges tre övergripande mål för mandatperioden uppnås.

Ett speciellt fokus kommer att läggas på kommunens styr- och ledningssystem samt näringslivsperspektivet under det kommande året.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsförvaltningen står inför stora utmaningar gällande behöriga lärare i både förskola och skola, beroende på stora pensionsavgångar och krav på kompetens. Enligt Skolverket behöver omkring 188 500 lärare och förskollärare examineras från lärarutbildningen fram till 2033, för att täcka behovet i riket. Med dagens nivåer av antal nybörjare och andel studenter som tar examen kommer omkring 144 000 examineras till 2033. Jämfört med Skolverkets förra lärarprognos innebär det att den beräknade framtida bristen minskar, men läget är fortsatt bekymmersamt. Behovet för skolor och förskolor att rekrytera nya lärare och förskollärare kommer även fortsättningsvis vara stort, framförallt de närmaste fem åren.

Ökade krav på kontinuitetshantering vid samhällsstörning, gör att såväl förvaltning som enskilda enheter behöver arbeta med att ta fram kontinuitetsplaner för att minska sårbarheten.

Digitaliseringen ökar vilket ställer större krav på organisationen. De flesta nationella prov väntas bli obligatoriskt att genomföra digitalt inom närmsta åren (2023). Redan nu genomför våra åk 9 uppsatsdelarna i svenska och engelska digitalt. Ökade behov och krav på digital hantering såväl externt som internt medför ökade behov av administrativa stödsystem.

Ökat antal barn och elever kommer att ställa högre krav på förskole- och skolplatser. Byggnader behöver ses över och/eller byggas om, samt nya byggnader behövs för att möta kommande behov. Inom grundskolan har flera skolor ett högt söktryck och behovet är större än antal platser. I vissa årskurser finns få lediga platser på enstaka skolor, för övrigt är det fullt. Fridegårdsgymnasiets höga söktryck gör att konkurrensen om platserna ökar.

Barnkonventionen blev lag 1 januari 2020, vilket ställer höga krav på att få med barnets perspektiv i alla beslut, såväl i barn- och utbildningsnämnden som i hela Håbo kommun. Rutiner behöver skapas i alla processer för att möjliggöra detta.

En utmaning är också den förändrade timplanen med omfördelning från elevens val till matematik och idrott, som medför ett rekryteringsbehov av en redan svårrekryterad kategori lärare, samt ökade lönekostnader.

Socialnämnden

Effekter av den pågående pandemin kommer fortsatt ha stor påverkan på kommunen. Socialnämndens ansvar för individ och familjeomsorgen innebär att när social ohälsa, missbruk och arbetslöshet ökar är det Socialnämnden som får ökade kostnader. Nämnden har haft en ökad ärendemängd under året både gällande utredningar för barn och unga men även för familjerätten. Det finns en ökad våldsproblematik, konflikter mellan föräldrar, våld mot barn, separationer samt barn och unga som inte går till skolan. Detta medför fler och svårare ärenden och ökad utredningstid. Under 2020 det skett en kraftig ökning av orosanmälningar gällande barn och placeringar. Även ärenden gällande vuxna har ökat vilket kan medföra kostnader för placeringar på jourboende. Nämnden konstaterar att det är mycket viktigt att prioritera arbetet mot våld i nära relationer. Användandet av alkohol och narkotika ökar bland unga i Sverige, så också i Håbo. För att kunna ge ett effektivt och kvalitativt stöd kommer

antalet tjänster på ungdomsteamet att utökas.

Pandemin har fördjupat den pågående lågkonjunkturen. Arbetslösheten förväntas stiga i Sverige till närmare 11 % första halvåret 2021. Håbo kommun är en pendlingskommun och har många små företag som är känsliga för konjunktursvängningar. Enligt regionens prognos förväntas därför Håbo drabbas hårdare än andra kommuner i länet. Öppet arbetslösa i Håbo i dec 2020 är 430 personer jämfört med dec 2019 då det var 284 personer, en ökning med 51,4 procent.

Till följd av en ökad arbetslöshet, förväntas sökande till ekonomiskt bistånd öka. Ungdomar och nyanlända är två stora grupper som riskerar stå utanför arbetsmarknaden. Flertalet av de som redan idag står långt från arbetsmarknaden kommer ha ännu längre väg ut i egen försörjning.

En arbetsmarknadsenhet startas under våren 2021 för att möjliggöra tidiga insatser för att fler ska komma ut i arbete eller sysselsättning och lägre beroende av ekonomiskt bistånd.

Vård- och omsorgsnämnden

Vård och omsorgsnämnden kommer även fortsättningsvis att påverkas av den rådande pandemin. Vaccinationerna som ska genomföras under 2021 kommer medföra stora arbetsinsatser i flera verksamheter. Fortsatt arbete med att ta fram arbetssätt och rutiner för en säker vård- och omsorg kommer att prägla framför allt äldreomsorgen även under 2021. Verksamheter som varit stängda eller bedrivits i anpassad form ska hitta tillbaka till en ny vardag.

Den demografiska utvecklingen, där gruppen 80 år eller äldre beräknas fördubblas fram till år 2030, innebär stora utmaningar att strategiskt planera inför framtiden, speciellt när det gäller utvecklingen inom äldreomsorgen. Förvaltningen ser även en volymökning gällande verksamheter inom LSS. Inom nämndens verksamheter för personer med funktionsnedsättning fortsätter omställningsarbete mot ett mer pedagogiskt paradigms med rättighetslagstiftningen som utgångspunkt.

Ändrad ansvarsfördelning mellan region, primärvård och kommun ställer fortsatt krav på nämndens hälso- och sjukvårdsorganisation. Arbetet med effektiv och nära vård 2030 kommer att intensifieras under de kommande åren. Äldreomsorgens och hemsjukvårdens organisation och förutsättningar kommer med stor sannolikhet även att förändras och påverkas av nationella beslut i spåren av den pågående pandemin. Förväntade förändringar gällande anställningsvillkor för medarbetare inom nämndens ansvarsområde kan komma att medföra ökade kostnader.

Resvanorna med färdtjänst och riksfärdtjänst har kraftigt förändrats under rådande pandemi. Förvaltningens bedömning är att resandet kommer att återgå till ett normalläge från och med år 2022.

Förvaltningen ser ett fortsatt stort behov av att utveckla välfärdstekniken inom nämndens områden. Vidare ser förvaltningen ett fortsatt behov att systematiskt följa och utveckla kvaliteten inom nämndens verksamhetsområden. Upphandling av nytt verksamhetssystem kommer att ta mycket tid och fokus i anspråk.

Bygg- och miljönämnden

Den relativt sett höga byggtakten för bostäder under senare år i Håbo kommun bedöms minska något kommande år. Ett antal detaljplaner med stora volymer byggrätter är dock på väg mot sitt slutskede i planprocessen. Det följer alltid en tid av projektering, upphandling, bedömning av marknaden och så vidare innan en bygglovsansökan upprättas och byggstart kan ske.

Bygg- och miljöförvaltningen har som målbild att förenkla myndighetsutövningen för såväl

invånare och företagare som för handläggare. Förvaltningen har som ambition att utveckling av digital handläggning och successivt ökad automatisering fortsatt ska vara i fokus. För att kunna fullfölja planen är förvaltningen beroende av att medel beviljas från kommunstyrelsens pott för digitalisering alternativt att verksamheten så småningom uppvisar ett överskott kopplat till högre intäkter än budget.

Det finns ett stort behov av flygfotografering, laserscanning och kartering för att kunna ha aktuell baskarta för kommunens tätorter. Kostnad för det är svårt att skapa utrymme för inom tilldelad driftsram som inte beaktar sådant behov. I länet har kommunerna gjort en gemensam upphandling och ramavtal är tänkt att träffas i början av nästa år. Genom att samarbeta i länet bedöms kostnaden bli avsevärt lägre än om varje kommun ska upphandla var för sig. Förvaltningen vill verka för att erhålla finansiering för att genomföra detta april/maj 2022.

Kommande verksamhetsår planeras en omorganisation träda i kraft vid halvårsskiftet för en ny samhällsbyggnadsförvaltning där bland annat bygg- och miljönämndens verksamhet ingår. Där kommer också plan- och exploatering, gata/park, VA, avfall och näringsliv att finnas. Bygg- och miljöförvaltningen som förvaltning upphör då. Det är mycket som ännu är oklart med funktioner, roller, bemanning, processer, budget och liknande.

En av våra stora utmaningar är tillgången till arbetskraft. Kommunen ligger i en tillväxtregion och konkurrensen om arbetskraft är hård från såväl andra kommuner som privata företag. Utmaningen de kommande åren är att både lyckas behålla personal och att vara en attraktiv arbetsgivare vid nyrekryteringar.

Kultur- och fritidsnämnden

Anläggning och lokaler

Fortsatt stort fokus på logistik, lokaler och drift. Ökade insatser 2021 inom kommunens natur- och friluftsområdena för att öka besöksvärdena. Multiarena och fotbollsutredningar klara för beslut 2021 som en del av kommunens lokalförsörjningsplan. Planering/utredning av kulturlokal och aktivitetsområde för unga i Skokloster och i anslutning till fritidsgården. Insatsen är en del av centrumbildningen i Skokloster samspel med Håbohus utveckling. Nytt aktivitetsområde vid ishallen. Temporär klubblokal för Håbo FF vid Futurum byggs under 2021. Uppsägning av Kalmarvägen 5 innebär flytt av Fritidsbank till landstingshuset. Nya lokaler

behöver lokaliseras för de föreningar som idag har verksamhet på Kalmarvägen 5. Framtagning av sidor för förvaltningens olika byggprojekt däribland simhall och aktivitetsområdet vid ishallen.

Allmänskultur: Under 2021 förväntas arrangemang inte kunna genomföras under våren fram till juni. Håbo festdag planeras enligt plan. Föreningar kommer behöva ekonomiskt stöd genom lättnader istället för arrangemangsbidrag.

Bibliotek: Coronapandemin kommer att fortsätta påverka verksamheten under första halvåret, kanske

längre. Biblioteket fortsätter med reducerade öppettider. Programverksamheten fortsätter på ett minimum med enbart digitala programpunkter.

Tekniska nämnden

Under 2021 kommer tekniska förvaltningen utvecklas och förändras för att bli en ny organisation för samhällsbyggnad tillsammans med bygg, miljö, plan- och exploatering.

Håbo kommun bygger ut många nya bostadsområden med ny infrastruktur i form av gator, gång- och cykelvägar, gatubelysning, grönområden och lekplatser. All denna nya infrastruktur kräver drift och underhåll.

VA

Den kommande utbyggnaden i kommunen av kommunala anläggningar och byggnader kommer att ha stor påverkan på kommunens driftkostnader under de kommande åren. Avseende vatten- och avloppssystemen kommer höjda krav på rening och klimatförändringarna kräva åtgärder för att anpassa systemen.

Avfall

Samverkan sker med Sigtuna, Knivsta och Upplands-Bro kommuner genom ett samverkansavtal. Detta medför stora samordningsvinster och personalresurser såsom att driftledare och kommunikatör samnyttjas.

Utförligare redovisning finns i nämndernas verksamhetsberättelser

3 Resultaträkning

tkr	No t	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020	Kommun Budget 2020
Verksamhetens intäkter	3	493 033	518 685	374 071	388 525	309 110
Verksamhetens kostnader	4	-1 555 451	-1 582 020	-1 481 917	-1 505 200	-1 449 086
Avskrivningar	5	-96 518	-101 534	-60 203	-65 810	-69 893
Verksamhetens nettokostnad		-1 158 936	-1 164 869	-1 168 049	-1 182 485	-1 209 869
Skatteintäkter	6	1 098 237	1 090 563	1 098 237	1 090 563	1 108 296
Generella statsbidrag och utjämning	7	103 491	175 723	103 491	175 723	138 399
Verksamhetens resultat		42 792	101 417	33 679	83 801	36 826
Finansiella intäkter	8	3 335	1 736	5 916	4 371	2 471
Finansiella kostnader	9	-17 809	-17 688	-12 738	-12 408	-16 067
Resultat efter finansiella poster		28 318	85 465	26 857	75 764	23 230
Extraordinära poster (netto)						
ÅRETS RESULTAT		28 318	85 465	26 857	75 764	23 230

4 Balansräkning

Tkr	Not	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	11	2 642 900	2 931 243	1 670 974	1 903 868
Maskiner och inventarier	12	36 607	46 814	21 054	28 769
Finansiella anläggningstillgångar	13	16 004	16 004	13 035	13 035
Bidrag till statlig infrastruktur	14	27 360	25 840	27 360	25 840
Summa anläggningstillgångar		2 722 871	3 019 901	1 732 423	1 971 512
Omsättningstillgångar					
Förråd med mera	15	30	1 423	30	1 423
Exploateringsfastigheter	16	33 064	33 854	8 498	9 602
Fordringar	17	122 423	114 514	116 270	105 449
Kassa och bank	18	83 189	4 918	40 811	2 850
Summa omsättningstillgångar		238 706	154 709	165 609	119 324
SUMMA TILLGÅNGAR		2 961 575	3 174 609	1 898 032	2 090 837
EGET KAPITAL OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital	19	717 336	802 799	627 401	703 164
I: Årets resultat		28 318	85 465	26 858	75 763
II: Resultatutjämningsreserv		14 700	14 700	14 700	14 700
III: Övrigt eget kapital		674 318	702 634	585 843	612 701
Avsättningar					
Pensioner	20	123 604	134 779	115 829	125 846
Övriga avsättningar	21	18 892	18 404	0	0
Summa avsättningar		142 496	153 183	115 829	125 846
Skulder					
Långfristiga skulder	22	1 789 681	1 815 727	873 082	899 127
Kortfristiga skulder	23	312 062	402 899	281 720	362 700
Summa skulder		2 101 743	2 218 626	1 154 802	1 261 827
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		2 961 575	3 174 609	1 898 032	2 090 837
Pensionsförpliktelser	25	293 054	287 563	293 054	287 563
Varav löneskatt		63 020	56 143	63 020	56 143
Borgen och ansvarsförbindelser	24	893 045	893 016	893 045	893 016

5 Kassaflödesanalys

tkr	not	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		28 318	85 465	26 858	75 763
Justering för av- och nedskrivningar		96 518	101 534	60 203	65 810
Justering för gjorda avsättningar		12 925	10 687	11 939	10 017
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	26	1 520	1 520	1 520	1 520
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		139 281	199 206	100 520	153 110
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapitalet					
Ökning/minskning av periodiserade anslutningsavgifter		19 129	14 160	19 129	14 160
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar		-8 131	7 908	-6 605	10 820
Ökning/minskning av förråd och exploateringsfastigheter		14 359	-2 184	14 423	-2 497
Ökning/minskning av kortfristiga skulder		-11 365	90 835	9 100	80 980
Kassaflöde från den löpande verksamheten		153 273	309 925	136 567	256 573
Investeringsverksamheten					
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-169 011	-348 512	-133 872	-254 330
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Utrangering av materiella anläggningstillgångar		613	659	0	599
Investeringsbidrag materiella anläggningstillgångar		625	10 006	625	10 006
Köp av mark		0	0	0	0
Pågående exploateringsprojekt		-60 550	-54 412	-60 550	-54 412
Omklassificeringar		-1 876	4 576	-1 876	4 117
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Köp av finansiella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-230 199	-387 682	-195 673	-294 020
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån		50 000	0	50 000	0
Amortering av låneskuld		0	0	0	0
Amortering av skulder för finansiell leasing		-72	-329	-72	-329
Amortering av statliga investeringsbidrag		-157	-185	-157	-185

tkr	not	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		49 771	-514	49 771	-514
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		-27 155	-78 271	-9 335	-37 961
Årets kassaflöde		-27 155	-78 271	-9 335	-37 961
Likvida medel vid årets början		110 344	83 189	50 146	40 811
Likvida medel vid årets slut		83 189	4 918	40 811	2 850
Räntebärande nettoskuld					
Räntebärande nettoskuld vid årets början		1 618 275	1 668 275	733 675	783 675
Räntebärande nettoskuld vid årets slut		1 668 275	1 668 275	783 675	783 675
Förändring av räntebärande nettoskuld		50 000	0	50 000	0

6 Noter

6.1 Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer.

Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i årsredovisning 2020 som i den senaste årsredovisningen.

Kommunkoncern och sammanställda räkenskaper

Kommunkoncernen består av följande kommunala koncernföretag:

Bolag	Andel
Håbohus AB	100 %
Håbo Marknads AB	100 %
Räddningstjänsten i Håbo/Enköping	35 %

Mellanhavanden i den kommunala koncernen har eliminerats.

Inga förändringar i sammansättningen av kommunkoncernen har skett under räkenskapsåret.

Jämförelsetal kommunkoncernen

I de finansiella rapporterna för kommunkoncernen har 2019 års belopp (jämförelsetal) räknats om på grund av att Håbo marknads AB reviderades i efterhand. I samband med granskningen av bokslutet för bolaget gjordes ändringar på personalkostnader. Den ackumulerade effekten av detta har redovisats som en korrigeringspost i ingående eget kapital och uppgår till 1,9 miljoner kronor, se tabell i not 19.

En korrigeringspost har även gjorts i 2019 års jämförelsetal mellan verksamhetens intäkter och kostnader och finansiella intäkter och kostnader. Korrigeringen genererar ingen väsentligt värde och får ingen effekt på ingående eget kapital.

Värderings- och omräkningsprinciper

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minus avskrivning och eventuell nedskrivning. Avskrivning sker linjärt för samtliga anläggningstillgångar som är utsatta för värdeminskning.

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk med en nyttjandeperiod på minst tre år klassificeras som anläggningstillgångar om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. För anskaffning av inventarier är beloppsgränsen 24 150 kronor år 2020. För utbyte av komponenter gäller en väsentlighetsprincip. Komponentbyten som utgör mer än 20 % av komponent (yta) och som har en påverkan på mer än 5 % på balans- och resultaträkning klassificeras som en investering. Vid utbyte av mindre än 20 % gäller väsentligt belopp över 5 miljoner kronor.

Kommunen tillämpar komponentredovisning inom fastighet, gata, VA och avfall.

Komponenter som har betydande skillnader i nyttjandeperiod har identifierats inom respektive verksamhet. Dessa komponenter särredovisas i anläggningsregistret.

För avskrivningstider och fördelning mellan komponenter har skrifter av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Svenskt Vatten varit vägledande. För byggnader är den genomsnittliga avskrivningstiden för nybyggnation 28 år. Inom gatuområdet, för de komponenter som är avskrivningsbara, är den genomsnittliga avskrivningstiden för nyanläggningar av lokalgator 60 år, huvudgator 30 år, huvudgator med genomfart av tung

trafik 15 år och gång- och cykelvägar 15 år. Komponenten väggkropp avskrivs inte. Inom VA är den genomsnittliga avskrivningstiden för vattenverk cirka 30 år, reningsverk cirka 35 år, pumpstationer cirka 35 år och ledningar 70 år. Byggnader och markanläggningar, inklusive pågående arbeten, värderas på balansdagen till anskaffningsvärde med avdrag för planenliga och bokföringsmässiga avskrivningar.

På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Maskiner och inventarier har värderats till anskaffningsvärde. Aktivering sker innevarande år. Avskrivningstider för maskiner och inventarier är 3, 5 eller 10 år.

Exploateringsmark redovisas under omsättningstillgångar.

Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt (t.ex. verksamhetsförändringar, tekniskiften och organisationsförändringar). Om en ny bedömning av nyttjandeperioden avviker från tidigare fastställd avskrivningstid ändras avskrivningstiden alltid, om den bedöms vara kortare. Bedöms nyttjandetiden vara längre, görs en bedömning av det oavskrivna beloppet. Om beloppet är väsentligt ändras nyttjandetiden. Korttidsinventarier med en ekonomisk livslängd på max 3 år och inventarier av mindre värde, max ett halvt prisbasbelopp, kostnadsförs direkt.

Omsättningstillgångar

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Omsättningstillgångar tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen.

Gåvor är tillgångar som tagits emot utan ersättning eller till en ersättning som understiger tillgångarnas verkliga värde. De redovisas till det verkliga värdet vid förvärvstidpunkten.

Tomter för försäljning värderas kollektivt per exploateringsetapp där totala utgifterna fördelas per tomt utifrån yta. I anskaffningsvärdet ingår mark, andel av projektering och direkta utgifter för åtgärder på tomtmarken.

Leasing

Finansiella leasingavtal med ett avtalsvärde per objekt understigande ett halvt prisbasbelopp har klassificerats som ej uppsägningsbara operationella avtal och redovisas därför inte som anläggningstillgång. Dessa avtal ingår i noten för ej avskrivningsbar operationell leasing.

Skulder och avsättningar

Erhållna anläggningsavgifter för VA redovisas som förutbetalda intäkter och periodiseras på 70 år för ledningar, eller enligt komponentfördelningen för materiella anläggningstillgångar i ett givet projekt. Upplösningen av intäkter för anläggningsavgifter i ett projekt löper således parallellt med avskrivningarna i samma projekt.

Avsättning för pensioner värderas enligt RIPS i enlighet med RKR R10.

Från och med 1998 redovisar kommunen sina pensionsåtaganden enligt blandmodellen. Den innebär att pensionsförmåner som tjänats in före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse och att pensionsförmåner som tjänats in från och med 1998 ingår i verksamhetens kostnader och redovisas som skuld. Ränta på pensionslöften intjänande från och med 1998 redovisas i posten finansiell kostnad.

Den del av pensionskostnaden som hänförs till den avgiftsbestämda pensionen har särredovisats. I balansräkningen har belopp som hänförs till den avgiftsbestämda pensionen klassificerats som en upplupen kostnad (kortfristig skuld).

Redovisningsprinciper i driftredovisningen

Löner har belastats med ett personalomkostnadspålägg på 40,15% som inkluderar sociala

avgifter och pensionskostnader.

Materiella anläggningstillgångar belastas med verklig avskrivningskostnad. Internränta debiteras verksamheten med 1,5 %.

Internhyror för lokaler debiteras respektive verksamhet med utgångspunkt från principen att varje enskilt hyresobjekt ska ha en hyra som motsvarar beräknad självkostnad för hyresobjektet.

Gemensam central administration som ekonomi, personal och upphandling och IT fördelas inte ut på de olika verksamheterna.

6.2 Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Uppskattningar och bedömningar

Försiktighetsprincipen är överordnad princip för värderingen av tillgångar och skulder. Det innebär att skulder inte undervärderas och tillgångar inte övervärderas. Omsättningstillgångar tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen.

Gåvor (värdering)

Exploator har överlämnat gatu- och VA-anläggningar i ett exploateringsområde till kommunen. Gåva ska värderas utifrån verkligt värde vid tidpunkten för övertagande. Värdet har bedömts utifrån utgiftsnivå för andra liknande anläggningar som kommunen byggt under året.

Grunder för bedömning av vad som är jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster är resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära, men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. Inga händelser under 2020 har bedömts som jämförelsestörande.

Grund för periodisering av exempelvis riktade statsbidrag där osäkerheter föreligger.

Om intäktskriterierna inte är uppfyllda på balansdagen sker ingen uppbokning.

6.3 Noter - Resultaträkning

Not 3

Verksamhetens intäkter, tkr	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
Försäljningsintäkter	12 567	9 704	10 410	9 416
Taxor och avgifter	128 592	139 530	128 323	139 362
Hyror och arrende	153 576	155 337	32 814	31 296
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	111 988	103 485	95 162	103 324
<i>Därav periodiserade bidrag från migrationsverket *</i>	<i>2 184</i>	<i>556</i>	<i>2 184</i>	<i>556</i>
Övriga bidrag	0	23 878	16 886	23 878
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	46 053	49 285	43 981	47 169
Intäkter från exploateringsverksamhet	39 866	33 767	39 866	34 080
Realisationsvinster på anläggningstillgångar	391	93	6 629	0
Övriga verksamhetsintäkter	0	3 606	0	0
Summa totalt	493 033	518 685	374 071	388 525

**Bidragen periodiseras enligt extern bidragsgivares villkor*

Not 4

Verksamhetens kostnader, tkr	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
Personalkost. exkl. pensionskost.	-871 480	-870 062	-798 220	-841 474
Pensionskostnad	-18 751	-58 652	-56 865	-57 202
Lämnade bidrag	-39 216	-33 933	-39 216	-33 924
Köp av huvudverksamhet	-284 163	-274 442	-284 163	-297 038
Lokal- och markhyror	-50 051	-41 215	-50 051	-56 483
Material, tjänster, övrigt	-82 114	-142 452	-165 484	-139 119
Realisationsförluster och utrang	0	0	-1	0
Anskaffningskostn. såld expl.fast	0	-6 095	0	-6 095
Bolagsskatt	-2 619	-2 900	0	0
Övriga verksamhetskostnader	-207 057	-152 269	-87 919	-73 865
Summa	-1 555 451	-1 582 020	-1 481 919	-1 505 200

Not 5

Avskrivningar, tkr	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
Avskrivning byggnader och anläggningar	-88 971	-94 204	-54 076	-59 099
Avskrivning maskiner och inventarier	0	-7 250	-6 127	-6 652
Nedskrivning byggnader och anläggningar	-7 547	-80	0	-59
Summa	-96 518	-101 534	-60 203	-65 810

Not 6

Skatteintäkter, tkr	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
Kommunalskatt	1 106 960	1 111 448	1 106 960	1 111 448
Avräkningsskatt innevarande år	-9 220	-15 645	-8 723	-15 645
Avräkningsskatt justering föregående år	497	-5 240	0	-5 240
Summa	1 098 237	1 090 563	1 098 237	1 090 563

Not 7

Generella statsbidrag och utjämning, tkr	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
Inkomstutjämning	41 254	111 221	95 794	111 221
Kostnadsutjämning	-7 740	-25 885	-7 740	-25 885
Regleringsbidrag	4 402	22 400	15 056	22 400
Kommunal fastighetsavgift	95 794	43 124	41 254	43 124
Bidrag för LSS-utjämning	15 056	-40 925	-45 275	-40 925
Övriga bidrag	-45 275	65 788	4 402	65 788
Summa	103 491	175 723	103 491	175 723

Not 8

Finansiella intäkter, tkr	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
Utdelningar från koncernbolag	1	1	0	0
Utdelning aktier och andelar	3 172	1 523	3 172	1 523
Ränteintäkter	162	18	1	19
Borgensavgifter	0	0	2 637	2 637
Övriga finansiella intäkter	0	194	106	192
Summa	3 335	1 736	5 916	4 371

Not 9

Finansiella kostnader, tkr	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
Räntekostnader på lån	-14 601	-15 021	-9 726	-9 975
Avgår räntekostnad exploateringsinvesteringar	834	703	834	703
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättningar	-3 749	-3 092	-3 515	-2 872
Övriga finansiella kostnader	-293	-278	-331	-264
Summa	-17 809	-17 688	-12 738	-12 408

Not 10

Förändring av eget kapital, tkr	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
Håbo kommun	20 620	75 450	26 857	75 764
Håbohus AB	9 154	10 056		
Håbo Marknads AB	-1 513	-56		
Kommunalförbundet Räddningstjänsten Enköping- Håbo	57	15		
Summa	28 318	85 465	26 857	75 764

6.4 Noter - Balansräkning

Not 11

Mark, byggnader och tekniska anläggningar, tkr	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
Ackumulerat anskaffningsvärde			2 381 711	2 571 151
Ackumulerade avskrivningar			-846 302	-900 179
Bokfört värde 1/1	2 511 263	2 642 900	1 535 409	1 670 973
Årets anskaffning	219 049	386 441	187 565	296 440
Årets avskrivning	-88 675	-92 924	-53 876	-58 830
Omklassificering	1 876	-4 576	1 876	-4 119
Utrangering	-613	-598	0	-596
Investeringsbidrag	0	0	0	0
Försäljning	0	0	0	0
Bokfört värde 31/12	2 642 900	2 931 243	1 670 974	1 903 868
Varav				
Markreserv och exploateringsfastigheter	40 765	38 158	170 615	168 008
Verksamhetsfastigheter	1 706 278	1 718 241	620 102	654 808
Fastigheter för affärsverksamhet	359 370	416 113	359 370	416 113
Publika fastigheter	276 497	225 886	276 497	225 886
Fastigheter för övrig verksamhet	1 186	20 357	1 186	20 357
Pågående projekt	258 804	512 488	243 204	418 696
Summa	2 642 900	2 931 243	1 670 974	1 903 868

Linjär avskrivning tillämpas för samtliga materiella tillgångar

Not 12

Maskiner och inventarier, tkr	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
Ackumulerat anskaffningsvärde			132 682	140 166
Ackumulerade avskrivningar			-112 785	-119 112
Bokfört värde 1/1	33 311	36 607	19 897	21 054
Årets anskaffning	11 139	18 875	7 484	14 714
Årets avskrivning	-7 843	-8 609	-6 327	-6 980
Utrangering	0	-59	0	-19
Försäljning	0	0	0	0
Bokfört värde 31/12	36 607	46 814	21 054	28 769
Varav				
Maskiner	4	0	4	0
Inventarier	23 708	29 197	19 625	24 706
Bilar och andra transportmedel	11 470	14 172	0	619
Konstverk, samlingar	770	766	770	765
Övriga maskiner och inventarier	101	60	101	60
Finansiell leasing	554	2 619	554	2 619
Summa	36 607	46 814	21 054	28 769

För anskaffning av inventarier är beloppsgränsen 24 150 kronor. Linjär avskrivning tillämpas för samtliga materiella tillgångar.

Not 13

Finansiella anläggningstillgångar, tkr	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
Aktier				
Kommunaktiebolaget 6 stycken	1	1	1	1
Håbo Marknads AB 1 300 stycken	0	0	1 300	1 300
Håbo Hus AB 1 789 stycken	0	0	1 789	1 789
Mälarbanan 90 stycken	90	90	90	90
Andelar				
Bålstavägen	6	6	6	6
Kommuninvest	12 036	15 824	6 018	9 806
Husbyggnadsvaror HBV förening UPA	40	40	0	0
Inera	43	43	43	43
Långfristiga fordringar				
Förlagslån 45936 Kommuninvest	3 788	0	3 788	0
Summa	16 004	16 004	13 035	13 035

Not 14

Bidrag till statlig infrastruktur	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
Medfinansiering citybanan, kapitalbelopp	38 000	38 000	38 000	38 000
Ackumulerad upplösning	-10 640	-12 160	-10 640	-12 160
varav årets upplösning	-1 520	-1 520	-1 520	-1 520
Summa	27 360	25 840	27 360	25 840

Under 2009 fattade kommunfullmäktige beslut om kommunal medfinansiering av Citybanan. Bidraget på 38,0 miljoner kronor är bokfört både som en tillgång och som en avsättning på balansräkningen. Upplösning av bidraget påbörjas det år utbetalningen sker och under 25 år. Utbetalningen påbörjades under 2013 med 4,5 miljoner kronor. Den avsättning som kommunen gjorde 2013 har indexuppräknats med index enligt avtal. För kommunen blev kostnaden för indexuppräkning för åren 2009-2016 cirka 7,6 miljoner kronor.

Not 15

Förråd, tkr	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
10 -årssmycke	30	30	30	30
Beredskapslager	0	1 393	0	1 393
Summa	30	1 423	30	1 423

Beredskapslagret är värderat till det lägsta av anskaffningsvärde och återanskaffningsvärde. Värderingen är gjord utifrån respektive varas inköpspris på balansdagen multiplicerat med antal varor.

Not 16

Exploateringsfastigheter	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
Bokfört värde 1/1	47 427	33 064	22 923	8 498
Årets anskaffningar	838	813	838	813
Justering/försäljning av exploateringsfastigheter	-15 201	-23	-15 263	291
Summa	33 064	33 854	8 498	9 602

Not 17

Fordringar, tkr	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
Kundfordringar	26 726	23 157	26 152	22 474
Upplupna skatteintäkter och avgifter	29 248	32 181	29 081	32 181
Avräkning skattekonto	9 857	16 175	9 829	16 175
Övriga kortfristiga fordringar	27 511	25 796	26 933	20 053
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	29 081	17 205	24 275	14 566
Summa	122 423	114 514	116 270	105 449

Not 18

Kassa och bank, tkr	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
Kassa	25	25	25	25
Plusgiro	80 171	2 069	37 793	0
Bank	2 993	2 824	2 993	2 825
Summa	83 189	4 918	40 811	2 850

Not 19

Eget kapital, tkr	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
Ingående eget kapital	689 015	717 335	600 543	627 401
Förändring eget kapital obeskattad reserv	-3 037	676	0	0
Årets resultat	31 358	84 788	26 858	75 763
Summa eget kapital Håbo kommun	717 336	802 799	627 401	703 164
Håbo kommun	537 725	613 173	627 401	703 164
Håbohus AB	193 551	203 607		
Håbo Marknads AB	-15 250	-15 306		
Räddningstjänsten Enköping-Håbo	1 310	1 325		
Summa eget kapital koncern	717 336	802 799	627 401	703 164
Specifikation av egna kapitalet				
Årets resultat	28 318	85 465	26 858	75 763
Resultatutjämningsreserv	14 700	14 700	14 700	14 700
Övrigt eget kapital	674 318	702 634	585 843	612 701
Varav särredovisning Avfallsverket	1 876	1 144	1 876	1 144
Summa	717 336	802 799	627 401	703 164

Förändring eget kapital Ingående 2020 KONCERN	Årets resultat	Resultat utjämnings reserv	Övrigt eget kapital	Summa eget kapital
Utgående balans enligt 2019-års årsredovisning	30 225	14 700	674 318	719 242
Justeringar				
Årets resultat Håbo Marknads AB	-1 907			-1 907
Justerat eget kapital vid 2019 års utgång	28 318	14 700	674 318	717 336

Avfallsverksamhet	Bokslut 2019	Bokslut 2020
Ingående balans	2 777	1 876
Årets resultat	-901	-732
Summa	1 876	1 144

Not 20

Avsättningar pensioner, tkr	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
Ingående avsättningar till pensioner inkl. löneskatt	110 797	123 604	103 890	115 829
Nyintjänad pension, varav				
Förmånsbestämt ålderspension	8 009	7 826	8 009	7 826
Årets utbetalningar	-3 560	-3 085	-2 910	-3 085
Ränte- och basbeloppsuppräknig	3 515	2 512	3 515	2 512
Ändring av försäkringstekniska grunder		-315	0	-315
Övrig post	-78	2 723	-78	1 565
Byte av tryggande	786	-442	786	-442
Förändring av löneskatt	4 135	1 956	2 617	1 956
Summa	123 604	134 779	115 829	125 846
Aktualiseringsgrad	97 %	97 %	97 %	97 %
Antal anställda med rätt till visstidspension				0
Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt PBF				1
Antal förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL				0

Kommunen har inga förpliktelser när det gäller särskilda avtalspensioner mot chefer eller medarbetare, utan erbjuder löneväxling till medarbetare som önskar det.

Not 21

Övriga avsättningar, tkr	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
Avsättning skatter Häbohus AB	9 369	9 072	0	0
Uppskjuten skatt Häbohus AB	9 523	9 332	0	0
Summa	18 892	18 404	0	0

Not 22

Långfristiga skulder, tkr	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
Långfristiga låneskulder 1/1	1 618 275	1 668 275	733 675	783 675
Nya upptagna lån under året	50 000	0	50 000	0
Amorteringar under året	0	0	0	0
Utgående långfristig låneskuld	1 668 275	1 668 275	783 675	783 675

Långfristiga skulder, tkr	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
Förutbetalda intäkter anslutnings- och anläggningsavgifter 1/1	65 023	84 152	65 023	84 152
Årets anslutningsavgifter VA investeringar	5 739	4 121	5 739	4 121
Årets anslutningsavgifter VA exploatering	12 509	16 310	12 509	16 310
Omklassificering anslutningsavgift VA exploatering	1 876	-5 000	1 876	-5 000
Årets upplösning av VA anslutningsavgifter	-995	-1 271	-995	-1 271
Utgående förutbetalda anslutnings- och anläggningsavgifter	84 152	98 312	84 152	98 312
Långfristig leasingkulld 1/1	0	555	0	555
Årets nya finansiella leasingavtal	627	2 412	627	2 412
Rättning föregående år		-19		-19
Årets amortering finansiella leasingavtal	-73	-329	-72	-329
Utgående långfristig leasingkulld	554	2 619	555	2 619
Statliga investeringsbidrag 1/1	4 232	4 700	4 232	4 700
Årets inkomna investeringsbidrag	625	5 006	625	5 006
Omklassificering anslutningsavgift		5 000		5 000
Årets upplösning statliga investeringsbidrag	-157	-185	-157	-185
Utgående statliga investeringsbidrag	4 700	14 521	4 700	14 521
Övriga lån	32 000	32 000	0	0
Summa	1 789 681	1 815 727	873 082	899 127
Uppgifter om lång-och kortsiktig upplåning			2 019	2 020
Genomsnittlig ränta %			1,08 %	1,27 %
Genomsnittlig ränta % exklusive derivat			0,52 %	0,58 %
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år			3,29	2,68
	Räntebindning (år)	Räntebindning (tkr)	Kapitalbindning (år)	Kapitalbindning (tkr)
0 -1 år	0,42	214 900	0,65	158 800
1 -2 år	0	0	0	0
2 -3 år	2,33	325 000	2,40	375 000
3 -4 år	3,44	65 000	3,44	65 000
4 -5 år	4,36	133 775	4,36	133 775
5 -6 år	5,63	45 000	5,63	51 100
6 -7 år	0	0	0	0
7 -8 år	0	0	0	0
8 -9 år	0	0	0	0
9 -10 år	0	0	0	0

Långfristiga skulder, tkr	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
Över 10 år	0	0	0	0
Total	2,43	783 675	2,68	783 675

Skuldportföljens genomsnittliga kapitalbindning är 2,68 år och den genomsnittliga räntebindningen är 2,43 år. Av portföljen har 20,26% en kapitalbindning på 1 år eller kortare och 27,42% har en räntebindning på 1 år eller kortare. Utan derivat hade 42,73% av portföljen haft en räntebindning på 1 år eller kortare.

Not 23

Kortfristiga skulder, tkr	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
Eget kapital, VA	11 464	3 566	11 464	3 566
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut	1 163	44 488	1 163	41 230
Leverantörsskulder	110 869	120 919	98 449	101 000
Personalens skatter och avgifter	13 955	16 387	13 660	16 075
Övriga kortfristiga skulder	31 367	41 518	28 925	39 202
Semester och övertidsskuld	46 539	52 244	45 540	51 616
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	96 705	123 777	82 519	110 011
Summa	312 062	399 641	281 720	362 700

Not 24

Borgen och ansvarsförbindelser, tkr	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
Borgensåtaganden				
Håbohus AB	0	0	879 000	879 000
Föreningar	8 426	10 252	8 426	10 252
Räddningstjänsten Enköping-Håbo	0	0	5 600	5 600
Delsumma	8 426	10 252	893 026	894 852
Ansvarsförbindelser				
Egnahem kommunal kreditgaranti	19	4	19	4
Delsumma	19	4	19	4
Summa	8 445	10 256	893 045	894 856

Not 25

Pensionsförpliktelser som inte finns med bland skulderna och avsättningarna	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
Ingående ansvarsförbindelse inkl. löneskatt	303 773	293 054	303 773	293 054
Ränte- och basbeloppsuppräknig	7 071	6 862	7 071	6 862
Ändring av försäkringstekniska grunder	0	-1 171	0	-1 171

Nyintjänad pension	0	42	0	42
Årets utbetalningar	-14 035	-14 938	-14 035	-14 938
Övrigt	-1 493	4 786	-1 493	4 786
Byte av tryggande	0	0	0	0
Förändring löneskatt	-2 262	-1 072	-2 262	-1 072
Summa	293 054	287 563	293 054	287 563

Från och med 1998 redovisar kommunen sina pensionsåtaganden enligt blandmodellen. Den innebär att pensionsförmåner som tjänats in före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse och att pensionsförmåner som tjänats in från och med 1998 ingår i verksamhetens kostnader och redovisas som skuld. Ränta på pensionslöften intjänande från och med 1998 redovisas i posten finansiell kostnad.

Den del av pensionskostnaden som hänförs till den avgiftsbestämda pensionen har särredovisats. I balansräkningen har belopp som hänförs till den avgiftsbestämda pensionen klassificerats som en upplupen kostnad (kortfristig skuld).

6.5 Not 26 Justering för ej likvidpåverkande poster

Justering för övriga ej likvidpåverkande poster	Koncern Bokslut 2019	Koncern Bokslut 2020	Kommun Bokslut 2019	Kommun Bokslut 2020
Avskrivning bidrag statlig infrastruktur	1 520	1 520	1 520	1 520
Summa	1 520	1 520	1 520	1 520

6.6 Not 27 Leasing

Leasing	Bokslut 2019	Bokslut 2020
Operationell leasing		
Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:		
Inom 1 år	10 032	14 450
Senare än 1 år men inom 5 år	8 031	9 826
senare än 5 år	0	
Summa	18 063	24 276
Finansiell leasing		
Totala minimileaseavgifter	566	2 675
Framtida finansiella kostnader	-11	-57
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	555	2 618
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:		
Inom 1 år	87	451
Senare än 1 år men inom 5 år	468	2 167
Senare än 5 år	0	0
Summa	555	2 618

Avgörande för om ett leasingavtal är ett finansiellt eller operationellt avtal är i vilken omfattning de ekonomiska riskerna och fördelarna med ägandet av det aktuella leasingobjektet finns hos leasegivaren eller leasetagaren. Ett leasingavtal klassificeras som finansiellt om ekonomiska fördelar och risker överförs från leasegivaren till leasetagaren. Klassificeringen av avtalet görs vid avtalets början.

6.7 Not 28 Upplysning om upprättade särredovisningar

Särredovisning har upprättats av VA-verksamheten enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. Särredovisningen finns som bilaga 6 till denna årsredovisning.

Avfallsverksamhetens överskott redovisats i bokslutet som en specifikation till det egna kapitalet.

VA verksamhetens eget kapital har klassificerats till kortfristig fordran/skuld. Avräkning mot VA-verksamhetens egna kapital sker i årsbokslutet.

6.8 Not 29 Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision

Kostnaderna för räkenskapsrevision avser kostnader för granskning av bokföring, delårsrapport samt årsredovisning för räkenskapsår 2020.

Den totala kostnaden för räkenskapsrevision uppgår till 130 000 kronor för år 2020, varav kostnad för sakkunnigt biträde uppgår till 120 000 kronor.

Revisionens totala kostnad för 2020 är 1,3 (1,2) miljoner kronor.

Räkenskapsrevision	Bokslut 2019	Bokslut 2020
Förtroendevalda revisorers kostnad för räkenskapsrevision	10	10
Sakkunnigas kostnad för räkenskapsrevision	150	120
Summa	160	130

7 Driftredovisning

tkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Budget 2020	Avvikelse
Kommunfullmäktige	-1 468	-1 394	-1 514	120
Stöd till politiska partier	-1 024	-1 062	-1 050	-12
Valnämnden	-215	-2	-23	21
Revision	-1 161	-1 321	-1 311	-10
Driftbidrag Räddningstjänsten Enköping-Håbo	-20 820	-21 050	-21 050	0
Driftbidrag Håbo Marknads AB	-4 964	-2 000	-500	-1 500
Kommunstyrelsen	-72 965	-74 271	-62 162	-12 109
Kultur- och fritidsnämnden	-49 146	-54 437	-55 959	1 522
Socialnämnden	-63 608	-70 108	-59 546	-10 562
Bygg- och miljönämnden	-13 290	-11 266	-14 674	3 408
Barn- och utbildningsnämnden	-612 728	-618 578	-618 176	-402
Vård- och omsorgsnämnd	-273 828	-286 611	-306 644	20 033
Teknisk nämnd	-63 048	-60 212	-55 081	-5 131
Överförmyndarnämnd	-2 097	-1 984	-2 200	216
Summa skattefinansierade verksamheter	-1 180 362	-1 204 296	-1 199 890	-4 406
Avfallsverksamhet	-901	-732	0	-732
Summa taxefinansierad verksamhet	-901	-732	0	-732
Pensions- och upplupna lönekostnader	-27 077	-22 344	-25 000	2 656
Gemensamt, avskrivningar, befarande kundförluster, fastighetsskatt	-5 468	-2 838	-2 175	-663
Internränta	17 080	18 234	17 000	1 234
Reavinster	25 158	982	0	982
Investeringsbidrag från privata och exploatörer	3 349	15 416	0	15 416
Övertagna anläggningar	0	13 183	0	13 183
Verksamhetens nettokostnader	-1 168 221	-1 182 395	-1 210 065	27 670

Driftredovisningen visar avvikelse i förhållande till den årsbudget som kommunfullmäktige beslutat för nämnderna. I driftredovisningen har interna transaktioner inte eliminerats. Väsentliga avvikelser från budget redovisas i avsnitt 2.6.4. Årets resultat och 2.6.5 Resultat jämfört med budget.

Utgiftsbeslut under året

Fullmäktige fastställer nettobudgetram (kostnader minus intäkter) för respektive nämnd. Budgetramar till nämnderna ska fastställas senast i november årets före budgetåret. Vid särskilda skäl kan det ske i december. Den 9 november 2019 (§168) fastställde fullmäktige budgetramar på 1 198,2 miljoner kronor för nämnderna för år 2020. I samband med kommunfullmäktiges behandling av delårsrapporten per mars (KF§51) bifölls kultur- och fritidsnämndens begäran om tilläggsbudget med 1,7 miljoner kronor för utredningskostnader. Finansiering sker genom att minska årets budgeterade resultat.

Omfördelning av budget mellan nämnder

Under året har central budget för digitalisering, 4,0 miljoner kronor, och lönesatningsbudget 2,5 miljoner kronor fördelats ut till nämnder, enligt beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. 595 000 kronor har överförts från socialnämnd till teknisk nämnd för bostadsförvaltare. 2 miljoner kronor har överförts från driftbidrag till Håbo Marknads AB till kommunstyrelsen i samband med verksamhetsövergång, KS §72.

8 Investeringsredovisning

tkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Bokslut 2020				
	Netto	Netto	Inkomster	Utgifter	Netto	Överföring pågående projekt till kommande år	Budget nettoavvikelse
Kommunstyrelsen	-3 389	-27 126	10 006	-64 625	-54 619	-2 763	-30 256
Kultur- och fritidsnämnden	-346	-4 602		-2 138	-2 138	-2 339	125
Socialnämnden	-200	0		-128	-128	0	-128
Barn- och utbildningsnämnd	-5 973	-13 228		-4 906	-4 906	-3 485	4 837
Vård- och omsorgsnämnd	-977	-1 920		-1 692	-1 692	0	228
Tekniska nämnden	-92 055	-186 026		-100 700	-100 700	-68 863	16 463
Summa skattefinansierade verksamheter	-102 940	-232 902	10 006	-174 189	-164 183	-77 450	-8 731
VA-verksamhet	-29 654	-125 490		-56 162	-56 162	-67 864	1 464
Avfallsverksamhet	-653	-24 000		-23 978	-23 978	0	22
Summa taxefinansierade verksamheter	-30 307	-149 490		-80 140	-80 140	-67 864	1 486
SUMMA INVESTERINGAR	-133 247	-382 392	10 006	-254 329	-244 323	-145 314	-7 245

I kommunstyrelsens utfall 2020 ingår netto 20 424 tkr som överförs från exploateringsprojekt 909 Bålsta C.

Exploateringsinvesteringar

Tkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Bokslut 2020		
	Netto	Netto	Inkomster	Utgifter	Netto
Exploateringsinvestering i skattefinansierad verksamhet	-58 543	-35 039	-5 000	-14 983	-19 983
Exploateringsinvestering i taxefinansierad verksamhet	-2 007	-35 613	0	-39 431	-39 431
Ökning omsättningstillgångar	-795	-17 383	0	-1 808	-1 808
SUMMA EXPLOATERINGSINVESTERINGAR	-61 345	-88 035	-5 000	-56 222	-61 222

Utfall 2020 är exklusive netto 20 424 tkr som överförs till kommunstyrelsens projekt 1640 Resecentrum Bålsta C.

Väsentliga avvikelser redovisas under avsnitt 2.6.13 Investeringar.

Större pågående investeringsprojekt

tkr	Pågående/ avslutad	Budget totalt	Prognos totalt	Utfall ackumule rat	Budget 2020	Bokslut 2020
1640 Resecentrum Bålsta C	Pågående	-79 400	-79 400	-51 089	-24 426	-51 089
1102 (P) LSS boende Dalvägen	Pågående	-20 300	-20 300	-336	-3 000	-336
1103 (P) LSS boende Viby	Pågående	-19 800	-19 800	-354	-4 000	-354
1104 (P) Ny simhall	Pågående	-191 000	-191 000	-654	-10 000	-654
1184 Futurum om- och tillbyggnad	Pågående	-182 001	-182 001	-115 585	-32 001	-38 735
1188 Ängsbacken förskola	Pågående	-48 000	-48 000	-6 690	-35 000	-1 315
1199 Skeppsgården	Avslutad	-7 000	-7 337	-7 337	-5 908	-6 245
1364 (P) Kraftleden trafik 5-6	Pågående	-20 847	-20 847	-2 539	0	-58
1390 GC-väg Viby - Vilunda	Pågående	-9 655	-6 200	-5 593	-8 965	-4 903
1397 GC-väg Skokloster	Pågående	-8 012	-8 012	-480	-2 500	-469
1267 Bålsta tätort ledningar	Pågående	-116 900	-116 900	-15 882	-27 721	-13 604
1268 Bålsta tätort pumpstationer	Pågående	-40 000	-40 000	-1 380	-11 916	-1 296
1269 Utloppsledning arv Bålsta	Pågående	-13 000	-13 000	-6 670	-12 555	-6 225
1270 Ledning med stickspår Logistik Bålsta	Pågående	-17 000	-17 000	-6 504	-9 392	-6 396
1271 (P) GAP, huvudmatning	Pågående	-74 000	-74 000	-1 106	-12 000	-1 106
1272 Omläggning ledning pga kapacitet	Pågående	-5 000	-5 000	-26	-4 997	-23
1276 Reservoar ledning Krägga	Pågående	-20 000	-20 000	-2 187	-10 000	-2 187
1411 Kärl fastighetsnära insamling	Avslutad	-24 000	-23 987	-23 978	-24 000	-23 978

Här redovisas investeringsprojekt med beslutad totalbudget som löper över flera år.

Utgiftsbeslut under året

Investeringsbudgeten har utökats under året med ombudgetering av återstående budget från föregående år med 96,1 miljoner kronor, i samband med behandling av årsredovisning 2019.

29 juni beslutar kommunfullmäktige att bygga en ny simhall (§40) med en totalbudget på 191 miljoner kronor varav 10 miljoner kronor avser budget 2020.

29 juni beslutar kommunfullmäktige om total budget på 19,8 miljoner kronor för ny gruppbostad (§42) varav 4 miljoner kronor avser budget 2020.

29 juni beslutar kommunfullmäktige om total budget på 20,3 miljoner kronor för ytterligare en ny gruppbostad (§43) varav 3 miljoner kronor avser budget 2020.

28 september beslutar kommunfullmäktige att utöka investeringsbudgeten för projektet 1267 Bålsta tätort ledningar med 86,9 miljoner kronor (§100), från 30 till 116,9 miljoner kronor. Tillförd budget avser år 2021 och 2022. Investeringen är en förutsättning för att VA-försörjningen till de tre exploateringsprojekten Bålsta C, Tvåhus och Gröna dalen ska fortlöpa som planerat.

28 september beslutar kommunfullmäktige att utöka investeringsbudgeten för projekt 1268

tätort pumpstationer (§101) med 28 miljoner kronor från beslutade 12 till totalt 40 miljoner kronor. Tillförd budget avser år 2021 och 2022.

28 september beslutar kommunfullmäktige att öka totalbudgeten för fyrfacksavfallkärl (§102) med 5 miljoner kronor från 19 till 24 miljoner och att det ska ske genom omfördelning inom tekniska nämndens investeringsbudget.

28 september beslutar kommunfullmäktige att öka totalbudgeten för Futurumskolans renovering (§103) med 17 miljoner kronor, från 165 till 182 miljoner kronor. Den tillförda budgeten avser 2021.

28 september beslutar kommunfullmäktige att öka totalbudgeten för Skogsbrynets förskolas fem nya avdelningar (§104) med 7,6 miljoner kronor från 40,4 till 48,0 miljoner kronor. Den tillförda budgeten avser 2021.

11 juni beslutade kommunstyrelsen att föra över total investeringsbudget 79,4 från exploateringsprojektet 9090 Bålsta centrum etapp 0 till ett nytt investeringsprojekt 1640 Bålsta C Resecentrum avseende Resecentrum, Bålsta Torg inkl VA, busstorg, tunnel, VA/Gata projektering inklusive tidigare nedlagt arbete. 24 426 kronor avser budget 2020. Samtliga nedlagda utgifter har dock bokförts om varför det i årets utfall ingår även tidigare nedlagda utgifter, totalt utfall redovisas därför till 54,6 miljoner kronor.

9 Noter/upplysningar - Drift- och investeringsredovisning

Upplysningar om drift- och investeringsredovisningens uppbyggnad

Allmänt

Den ekonomiska styrningen sker bl.a. genom att fullmäktige i budget anvisar resurser till kommunstyrelsen och nämnderna för verksamhet och investeringar. Fullmäktiges budget utgör därmed en gräns för omfattningen av verksamheten och investeringarna. Ekonomisk plan och budget beslutas av fullmäktige inför varje verksamhetsår. Nämnderna och kommunstyrelsen upprättar därefter specificerade internbudgetar för sina ansvarsområden.

Närmare beskrivning av hur den ekonomiska styrningen sker finns i kommunens ekonomistyrprinciper vilka fastställs årligen i samband med budgetbeslutet. Nedan beskrivs det som i ekonomistyrprinciperna gäller driftbudget och investeringsbudget.

Driftbudget

En total budgettram beslutas per nämnd och år av fullmäktige. Inom budgettramen kan nämnden fatta beslut om omfördelning så länge detta är förenligt med mål och direktiv beslutade av kommunstyrelse och kommunfullmäktige.

Tilläggsbudget ska tillämpas med stor restriktivitet. Omständigheter som medför att det vid budgettillfället råder stor osäkerhet kan medföra att fullmäktige och/eller kommunstyrelsen innehåller budgetutrymme för att senare fördela via tilläggsbudget. Alternativt kan kommunen budgetera ett resultat inom vilket de svårprognostiserade kostnaderna rymms.

Nämnderna fördelar fullmäktiges nettoanslag i sin internbudget uppdelat på verksamheter som respektive nämnd bestämmer. Omdisponering av dessa anslag under året får ske genom nämndbeslut, så länge de ej påverkar fullmäktiges nettoanslag.

Investeringsbudget

Investeringsbudgeten fastställs av fullmäktige per nämnd och verksamhet.

Nämnden beslutar om investeringsbudget per projekt. En nämnds investering i årligt utbyte av inventarier kan redovisas som ett projekt och inventarier till nya verksamheter som exempel förskola, skola och boende, kan redovisas som ett projekt.

Investeringsbudgeten får inte omvandlas till driftbudget eller tvärtom.

För investeringsprojekt som omfattar minst 5 miljoner kronor ska igångsättningsbeslut fattas av ansvarig nämnd/styrelse innan projektet får starta. När sådana projekt avslutas ska slutrapportering om projektet redovisas till ansvarig nämnd/styrelse.

Ej förbrukad budget för pågående investering på projektnivå kan föras över till nästkommande år efter begäran från nämnd. Motivering ska lämnas av nämnden, varför investeringsprojekt ej slutförts samt när det beräknas slutföras.

En tioårsplan för investeringar ska tas fram årligen. Den ska ligga till grund för de investeringar som begärs i den årliga budgetprocessen.

Exploateringsbudget

För varje nytt exploateringsprojekt ska budget fastställas av kommunstyrelsen, eller i väsentliga fall kommunfullmäktige, senast i samband med igångsättningsbeslutet. Aktuella projekts budget samt en sammanställd exploateringsbudget redovisas i kommunens budget.

Väsentliga förändringar i projekten, vilka leder till avvikelser från projektets fastställda budget, ska tas upp till kommunstyrelsen för ny behandling.

Räntekostnad för bundet kapital under projekttiden debiteras tillgångarna i projektet, baserat

på genomsnittlig ränta.

Upplysningar om tillämpade internredovisningsprinciper

Driftredovisningens intäkter och kostnader ska spegla respektive nämnds och verksamhets ekonomiska relationer till sin omvärld, där de andra nämnderna och verksamheterna utgör en del av omvärlden. Det innebär att jämfört med resultaträkningens intäkter och kostnader, som endast innehåller kommunexterna poster, har driftredovisningen påförts även kommuninterna poster, såsom köp och försäljning mellan nämnder och verksamheter. Omvänt finns det poster i resultaträkning som inte ingår i driftredovisningen eller som simuleras kalkylmässigt.

Poster som finns i resultaträkning, men inte i driftredovisningen, är skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, finansiella intäkter och kostnader samt extraordinära poster. Poster som kalkylmässigt simuleras i driftredovisningen är:

- **Personalomkostnader**, i form av arbetsgivaravgifter, avtalspension och löneskatt. Dessa kalkyleras schablonmässigt till att uppgå till 40,15 % av lönekostnaden.
- **Kapitalkostnader**, i form av avskrivningar och ränta på bundet kapital. Kapitalkostnaderna beräknas enligt rak nominell metod, vilket innebär att kostnaden består av linjär avskrivning på anläggningstillgångarnas avskrivningsbara värde och ränta på tillgångarnas bokförda restvärde. Den internt beräknade räntan har satts till 1,5 %. För information om avskrivningstider se Redovisningsprinciper.

Gemensamma kostnader som fördelas mellan kommunens olika verksamheter genom interndebitering är:

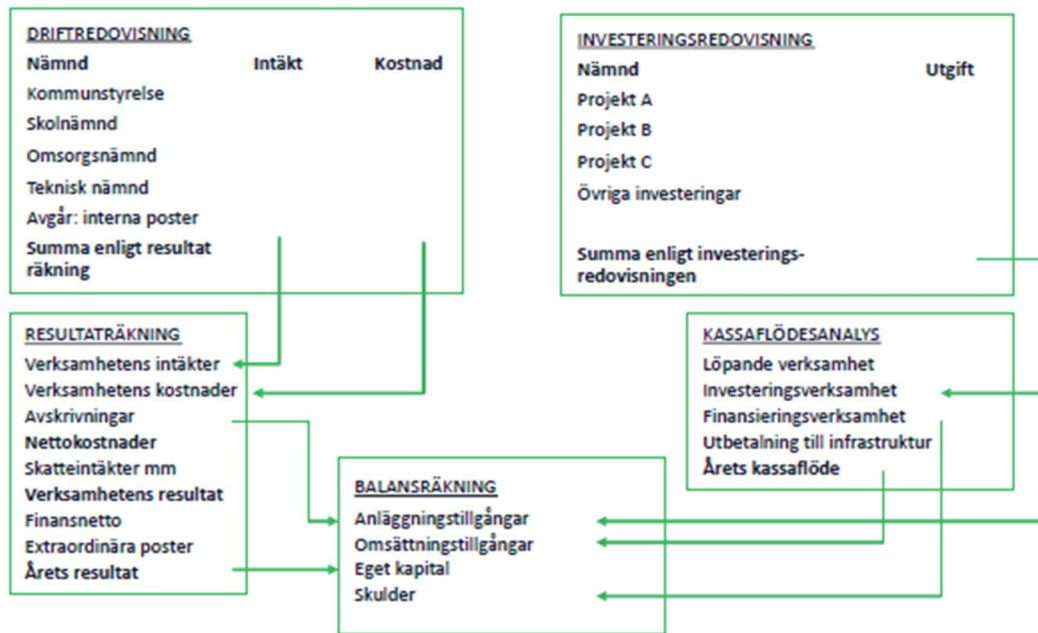
- **Hyreskostnader.** Internhyran sätts till fastighetsavdelningens självkostnad inom ramen för fastighetsavdelningens budgetram, där även kostnaden för outhyrda lokaler ingår. Självkostnaden belastar den verksamhet som använder lokalerna, även kostnader för tillfälliga externa lokaler när det behövs vid renovering av befintliga lokaler. Under år 2020 har dock kostnader för sådana lokaler belastat fastighetsavdelningen.

Kommungemensamma ledningskostnader, IT-relaterade kostnader, löne- och ekonomiadministration, upphandling, HR, kommunikation, kontaktcenter samt försäkring fördelas inte ut, med undantag för de taxefinansierade verksamheterna som belastas med sådana kommungemensamma kostnader enligt schablon.

Investeringsredovisningens utgifter består av kommunexterna utgifter och utgifter för egen personals timkostnader.

All kommunkoncernintern fakturering sker utan vinstpåslag. Undantaget utgörs av Håbohus ABs uthyrning av bostäder och lokaler som sker på affärsmässiga grunder.

Drift- och investeringsredovisningens samband med årsredovisningens övriga delar

10 Bilagor

10.1 Bilaga 1: Fakta om Håbo kommun

Representation i kommunfullmäktige

Parti	Andel röster val 2018	Mandat
Socialdemokraterna	25,97 %	11
Moderaterna	25,9 %	10
Sverigedemokraterna	19,43 %	8
Centerpartiet	7,64 %	3
Bålstapartiet	7,14 %	3
Liberalerna	3,93 %	2
Vänsterpartiet	3,96 %	2
Kristdemokraterna	3,13 %	1
Miljöpartiet	2,48 %	1
Summa	100 %	41

Befolkning

Hushållssammansättning	Antal 2018	Antal 2019	Procent 2019	Procent riket 2019
Ensamboende utan barn	2 556	2 737	31	40
Ensamboende med barn	726	656	7	6
Sammanboende utan barn	2 222	2 237	25	24
Sammanboende med barn	2 660	2 470	28	21
Övriga hushåll	529	857	10	9
	8 693	8 957		

Uppgifter avseende år 2019 är de senast tillgängliga.

Åldersfördelning 2020-12-31

Ålder	Håbo kommun		Riket	Uppsala län
	Antal	Procent	Procent	Procent
0-6	1 929	8,8	8,1	8,2
7-9	858	3,9	3,6	3,6
10-12	948	4,3	3,6	3,6
13-15	975	4,4	3,5	3,4
16-19	1 178	5,3	4,4	4,5
20-29	2 211	10,0	12,5	15,2
30-44	4 113	18,7	19,6	19,7
45-64	5 929	26,9	24,6	23,2
65-79	3 076	14,1	14,9	14,0
80 –w	802	3,6	5,2	4,6
Summa	22 019	100,0	100,0	100,0

Skattesatser, procent

Håbo kommun	2016	2017	2018	2019	2020
Kommunen	21,34	21,34	21,34	21,34	21,09
Landstinget	11,16	11,71	11,71	11,71	11,71
Skattesats totalt	32,50	33,05	33,05	33,05	32,80

10.2 Bilaga 2: Kvalitet och jämförelse med andra kommuner

Vi jämför oss med andra kommuner

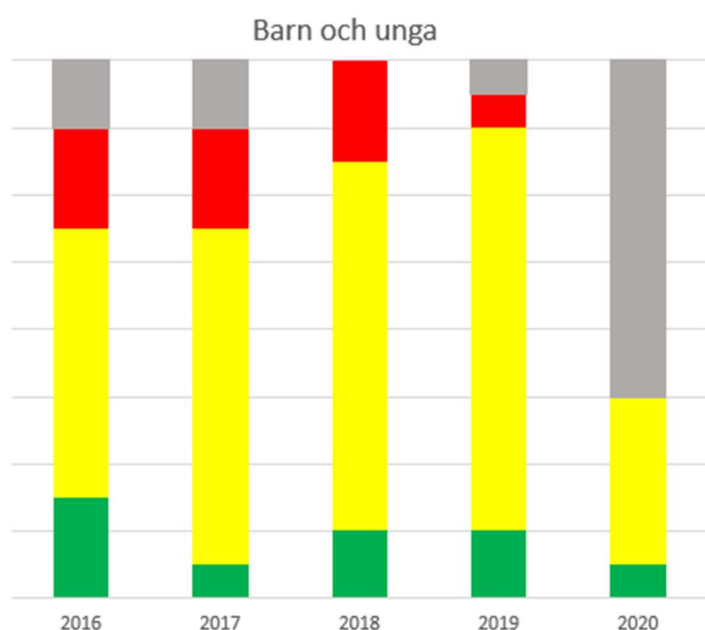
Kommunens Kvalitet i Korhet (KKiK) är ett verktyg där kommuner jämförs. Arbetet drivs av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Jämförelsen ser på kommuners kvalitet ur ett invånarperspektiv. 264 kommuner deltar i jämförelsenätverket idag.

Kommunens kvalitet undersöks årligen inom tre områden:

- Barn och unga
- Stöd och omsorg
- Samhälle och miljö

Resultaten ger en indikation på kvaliteten i kommunen och därför är det viktigt att analysera resultaten och se varför de ser ut som de gör. I jämförelsedigrammen används färgerna rött, gult och grönt för att visa hur Håbo kommuns resultat ligger till jämfört med andra. För varje mått rangordnas alla kommuner efter sitt resultat. De 25 procent bästa kommunerna får grön färg, de 25 procent sämsta får röd färg och de övriga kommunerna i mitten får gul färg. Saknas data visas det med grå färg. Varje stapel i diagrammen visar översiktligt andelen mått med respektive färg inom varje perspektiv. Färgsättningen visar om resultatet är bra eller dåligt i jämförelse med andra, inte om resultatet i sig är bra eller dåligt.

Nedan ges en sammanfattande bild av Håbo kommuns kvalitet i jämförelse med andra kommuner. Vissa mått för året har dock inte publicerats än vilket är orsaken till att så stor del av 2020 års stapel är grå.

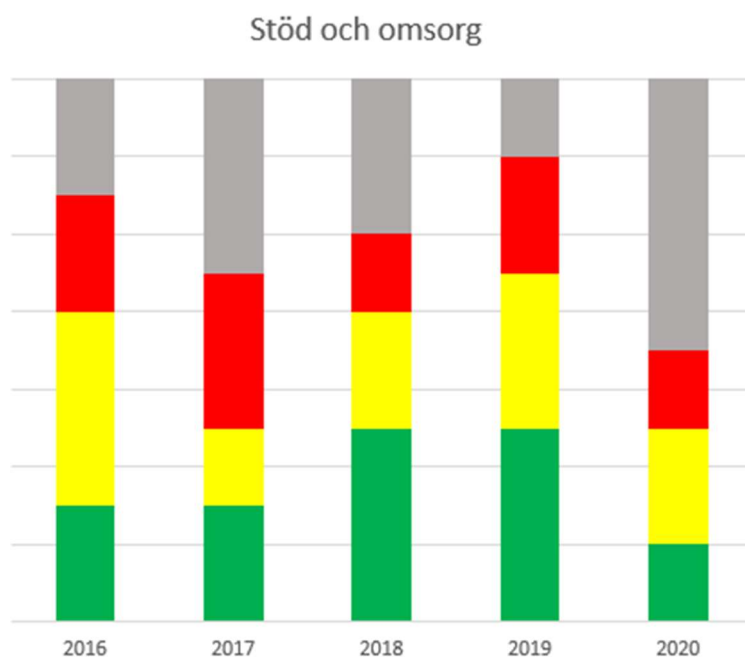

Området Barn och unga är valt på grund av att det är en prioriterad målgrupp. Nyckeltalen är framförallt kopplade till utbildningsverksamheten men även deltagande inom kultur- och fritidsverksamhet.

Andelen elever i årskurs 9 som är behöriga till gymnasieskolan har ökat jämfört med tidigare år och är nu en av de 25 procent bästa kommunerna i landet. Däremot har andelen godkända elever i årskurs 6 i ämnet matematik gått ner något jämfört med förra året och placerar sig i mitten vid en jämförelse med landets övriga kommuner.

Inom gymnasieskolan har antalet elever med examen inom 4 år ökat i jämförelse med tidigare år och kommunen placerar sig nu i mitten vid en jämförelse med andra kommuner. Ökningen återfinns både hos elever inskrivna på Fridegårdsgymnasiet oavsett folkbokföringsort och hos alla elever folkbokförda i Håbo kommun oavsett studieort.

Det finns ännu ingen statistik av barn och ungas deltagartillfällen i idrottsföreningar för år 2020. Vid en analys av tidigare års statistik placerar sig Håbo kommun i mitten vid jämförelse med andra kommuner. Ungas deltagande i åldrarna 17-20 är dock lägre än övriga och rankas bland de 25 procent lägsta i landet. I åldrarna 7-12 år är deltagandet däremot högt och rankas som bland de 25 procent högsta jämförelse med andra kommuner.

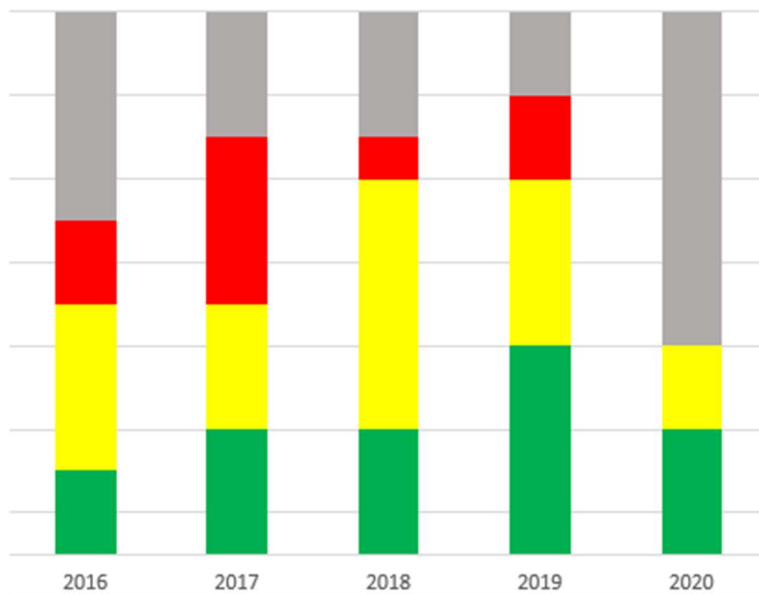
Området Stöd och omsorg fokuserar på de målgrupper av medborgare som behöver service av socialtjänst och omsorgsverksamhet utifrån sina specifika behov.

Det är fortsatt 96 procent av vuxna personer som ansökt av försörjningsstöd som inte återkommit med en förnyad ansökan om försörjningsstöd inom ett år efter avslutad insats. Det placerar in kommunen bland de 25 procent bästa kommunerna i landet. Väntetiden inom försörjningsstöd från ansökan till beslut är dock fortsatt bland de 25 procent sämsta i landet, även om den förbättrats något jämfört med tidigare år.

Inom kommunens särskilda boende för äldre har väntetiden från ansökningsdatum till inflyttningsdatum ökat jämfört med tidigare år och Håbo kommun är nu en av de 25 procent sämsta kommunerna i landet. Kvaliteten upplevs däremot som god men har gått ner något jämfört med tidigare år. Det är främst brist på daglig utevistelse och problem med ensamhet som försämrats under året. Däremot har bland annat förtroendet för och bemötandet av personalen ökat jämfört med tidigare år.

Även inom hemtjänsten upplevs kvaliteten som god och placerar Håbo kommun bland de 25 procent bästa när det gäller hur många personal hemtjänsttagaren träffar i genomsnitt under en period på 14 dagar. Även vad gäller möjligheten att påverka tider för hemtjänstbesök placerar kommunen bland 25 procent bästa kommunerna i landet. Däremot upplever hemtjänsttagarna även i år att de ofta besväras av ensamhet.

Samhälle och miljö

Inom området Samhälle och miljö finns nyckeltal som mäter kommunens service till samtliga som bor, vistas eller verkar i kommunen. Kommunal service som tillgänglighet och service, avfallshantering och delaktighet ingår. Dessutom ingår hållbart samhällsbyggande, både socialt vad gäller arbetsmarknad och delaktighet, ekonomiskt kopplat till näringsliv samt miljömässigt.

Servicenivån vid kontakt med kommunen är fortsatt hög. Dock har den gått ner något jämfört med förra året. 96 procent av alla frågor som kommer in via kommunens officiella e-post besvaras inom en dag och 76 procent av de som kontaktar kommunen via kommunens huvudnummer får direkt ett svar på sin fråga. 90 procent upplever även ett gott bemötandet vid kontakt med kommunen. Det placerar Håbo kommun som en av landets 25 procent bästa kommuner när det gäller tillgänglighet och service.

Kommunmedborgarnas möjlighet att delta i kommunens utveckling har ökat jämfört med tidigare år, vilket placerar Håbo kommun i mitten vid en jämförelse med övriga kommuner. De senaste åren ses även en positiv trend av andelen deltagare inom kommunens arbetsmarknadsverksamhet som efter avslut börjat studera eller arbeta. I jämförelse med andra kommuner har Håbo kommun, från år 2017, förbättrat sig från att varit en av de 25 procent sämsta till att vara en av de 25 procent bästa kommunerna i landet.

10.3 Bilaga 3: Hållbarhetsarbete

All verksamhet i Håbo kommun ska ta sin utgångspunkt i en långsiktigt hållbar utveckling och kommunens vision, *Vårt Håbo 2030*. En av inriktningarna i vår vision är att i hållbara Håbo finns det goda livet.

Visionen hanterar de tre dimensionerna ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Inriktningen är kommunens lokala svar på Agenda 2030 och de globala målen. Genom att jobba ekonomiskt långsiktigt och kvalitetssäkra arbetet med naturens bästa som mål uppnår Håbo kommun en hållbar samhällsutveckling och bidrar till de lokala, nationella och globala mål som finns.

Hållbara Håbo – En samlad bedömning för 2020

Under 2020 har Håbo kommun satsat på att stärka arbetet med hållbar utveckling inom kommunen. Förutom ekonomiska konsekvenser i de beslut som tas ska även konsekvenser för näringsliv och barn redovisas och tas hänsyn till. Vi har fortsatt varit med i projektet Glokala Sverige, ett kommunikations- och utbildningsprojekt som ska öka engagemanget och kunskapen om FN:s globala mål och Agenda 2030. Ett flertal utbildningsinsatser samt miljö- och hållbarhetsaktiviteter har ställts om till digitala, skjutits på eller ställts in på grund av Covid-19.

Hållbarhetsstrategi

Under 2020 har arbete med att ta fram en gemensam hållbarhetsstrategi för hur vår kommun ska ta sig an de globala målen och Agenda 2030 pågått och ett förslag finns framtaget. En hållbarhetsstrategi är viktig för att visa hur Håbo ska växa hållbart och kunna möta framtida utmaningar. Strategin är ett viktigt övergripande styrdokument som berör samtliga aktörer i kommunen; kommuninvånare, företagare, organisationer och tjänstepersoner.

Under våren 2020 har en dialog skett för att kunna arbeta fram ett förslag till hållbarhetsstrategi för Håbo kommun. Under hösten var ett förslag till hållbarhetsstrategi ute på remiss och arbete pågår för ett antagande av strategin under 2021.

Aktörer i kommunen har bjudits in till att ge synpunkter på förslaget. Remissförslaget har bland annat skickats till samtliga nämnder. Hållbarhetsstrategin är en revidering av miljöstrategin från 2015. Nya underlag, som Agenda 2030, inkluderas och samtliga hållbarhetsdimensioner; ekologisk, social och ekonomisk finns med på ett tydligare sätt och

strategin utgår från FN:s globala mål för hållbar utveckling.

Läs mer om arbetet med hållbarhetsstrategin på håbo.se/hållbar och de globala målen på globalamalen.se.

Beredningsgrupp Agenda 2030

Kommunledningsgruppen tillsatte en beredningsgrupp för Agenda 2030 som har varit verksam under 2020. Beredningsgruppen har kommundirektörens mandat att föreslå direktiv och förslag på förändringsåtgärder för hur vi ska arbeta för att nå kommunens hållbarhetsmål och Agenda 2030. Förslagen lämnas till kommunledningsgruppen.

Arbetsgruppen består av representanter från samtliga förvaltningar och det kommunala bolaget Håbohus. Under 2020 har gruppen arbetat med att ta fram och prioritera sex fokusområden. För varje fokusområde har arbetsgrupper utsetts för att arbeta fram förslag som utbildning- och kommunikationssatsningar, riktlinjer eller checklistor. Mycket är på gång inom arbetsgrupperna och arbetet fortsätter nästa år.

Utvalda fokusområden som beredningsgruppen arbetar med är; kommunikation, upphandling, transporter, avfall, uppföljning och barnkonventionen.

Arbete kopplat till Agenda 2030

Kommunens förvaltningar och bolag bidrar på olika sätt till att uppnå de Globala målen. Under 2020 har vi fortsatt med vårt arbete med att koppla de aktiviteter våra verksamheter gör tydligare till de globala målen och Agenda 2030. Några exempel presenteras här nedanför.

Upphandlingsavdelningen uppmanar alla verksamheter som ska göra någon form av inköp att tänka hållbarhetskrav. Det innefattar både miljökrav och sociala krav. 2020 har nya anvisningar för inköp och upphandling publicerats och där finns mer information om hållbarhet.

Flera aktiviteter för att jobba hälsofrämjande har skett under året. Håbo hälsoäventyr har arbetat i skolorna med olika program och metoder för att till exempel minska tobaksanvändningen. För att öka ungdomarnas inflytande i kommunen arrangerar Håbo kommun en årlig demokratidag för ungdomar. Året som gått gav dock inte denna möjlighet på grund av pandemin. Det finns även ett ungdomsråd som ger ungdomar möjlighet att direkt påverka sin närmiljö i samråd med utsedda ungdomspolitiker och kommunalråd. Under delar av året har de träffats utomhus eller digitalt, på grund av pandemin. Under året förnyade kommunens sitt medborgarlöfte med polisen för att jobba med den upplevda tryggheten i Håbo. Polarna och nattvandrande föreningsliv är en viktig del i det drogforebyggande och trygghetsskapande arbetet.

Håbo biblioteks uppdrag kopplar på många sätt till Agenda 2030 och dess olika mål och lyfts genom utställningar, föredrag och skyltningar. Under 2020 genomfördes språkcafé, digital verksamhet, äldrekultur bland annat. Bibliotekets verksamhet men även den nyöppnade Fritidsbanken med sport- och fritidsprylar bidrar till mål nr 12 kring Hållbar konsumtion och produktion genom att verksamhet bidrar till minskad konsumtion då man kan låna istället för köpa (cirkulär konsumtion). Kultur och fritid har i samarbete med avfallsavdelningen fortsatt insamlingen till kommunens fritidsbank, med lyckat resultat.

Avfallsverksamheten arbetar kontinuerligt med hållbarhetsfrågor. Bland annat i arbetet på återvinningscentralen, där stort fokus har lagts på att inspirera till återbruk, återanvändning och minskad konsumtion, ökad sortering av olika avfallsslag vilket ligger i linje med mål 11 och 12 i Agenda 2030. På återvinningscentralen arbetar även arbetsledare och deltagare från kommunens Dagliga verksamhet, vilket bidrar till ett ökat inkluderande och hållbart samhälle.

Under 2020 har, i samverkan med Sigtuna, Knivsta och Upplands-Bro, ett nytt insamlingssystem införts hos villor och fritidshus. Det innebär att hushållens sopkärl bytts ut

till två nya sopkärl som är indelade med fyra fack var. I kärnen sorteras restavfall, matavfall, tidningar/returpapper samt förpackningar av ofärgat glas, färgat glas, metall, papper och plast i olika fack. Bättre sortering leder till ökad återvinning och renare material. Med god kvalitet på insamlat material kan mer material cirkuleras och återvinnas till nya produkter, vilket är miljövänligt och resurseffektivt. En ökad sortering leder till att mängden material som går till förbränning minskas, och bidrar därmed i förlängningen till ett mer hållbart samhälle.

VA verksamheten har under året bidragit med ett flertal åtgärder för kommunens hållbarhetsarbete. Avdelningen har bland annat tagit emot fyra praktikanter från högskolan under året, kvalitetssäkrat provtagningsprocessen på reningsverken, uppmärksammat världsvattendagen, digitaliserat och minskat energiförbrukningen från tidigare år.

Andra aktiviteter som utförts under året är en etablering av en vattenreglerande och renande våtmark i Balders hage, uppdatering av en ny dagvattenpolicy, framtagning av en kunskapssammanställning för bättre vattenkvalitet till Ekillabäcken samt uppströmsarbete för att minska den negativa belastningen till kommunens reningsverk. Förslag till styrdokument för cykel samt grönstruktur har även tagits fram vilka kommer att utgöra viktig vägledning i kommunens arbete för en god bebyggd miljö och en långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

Bygg- och miljöförvaltningens arbete med processkartläggning och digitalisering under året är ett steg i att bli mer tillgängliga och ge jämlikt bemötande till alla. Processkartläggningen stärker även kvaliteten och rättssäkerheten i handlägningsprocesserna. Under hösten 2020 har miljöavdelningen genomfört en inventering av hästgårdar, där tillsyn för minskat näringsläckage planeras att utföras under kommande år.

Under 2020 har kommunens energi- och klimatrådgivning, som samordnas av kommunstyrelsens förvaltning, samarbetat med barn- och utbildningsförvaltningen inom projektet Solelever. Gröna Dalenskolan och Potentia har deltagit i projektsamarbetet som knyter särskilt väl an till mål 4 god utbildning för alla, mål 7 hållbar energi för alla och mål 13 bekämpa klimatförändringarna. Solelever syftar till att skapa ett koncept som stärker högstadieelevers kunskaper kring energi- och klimatfrågor med särskilt fokus på solenergi. Under året avslutades projektet, filmer och en rapport har tagits fram för att sprida konceptet vidare och sprida projektets erfarenheter.

Nytt kommungemensamt fokus och utvecklingsområde 2020 för kommunala förskolor i egen regi tar avstamp i Agenda 2030 och handlar om hållbar utveckling. En viktig del i detta arbete är att lyssna till barns tankar och på så vis utveckla deras förmåga för förståelse om en hållbar framtid. Fridegårdsgymnasiet har infört källsortering i personalrum, skolcafé och elevutrymmen. Alla papperskorgar är borttagna och sorteringsstationer är installerade.

År 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030 som inrymmer de 17 globala målen för hållbar utveckling. Som ett stöd för kommuners genomförande av Agenda 2030 redovisas ett

urval av nyckeltal cirka 50 stycken på kolada.se för respektive kommun. Nyckeltalen säger inget om egentlig måluppfyllelse utan visar bara hur en kommun ligger till i förhållande till andra kommuner.

Hållbarhetslöften

För att få en mer positiv utveckling för miljön och öka förutsättningarna att nå uppsatta miljömål ingår Håbo kommun i Länsstyrelsens arbete med att ta fram åtgärdsprogram för ett hållbart län. I åtgärdsprogrammen samlas prioriterade åtgärder för länets aktörer och möjlighet ges att teckna hållbarhetslöften inom följande temaområden; Klimat och energi, Ekosystem och biologisk mångfald, Vatten, Samhällsutveckling.

Håbo kommun har under året tecknat hållbarhetslöfte inom följande åtgärder för ekosystem och biologisk mångfald, 2020-2023:

- Öka andelen skyddad skog genom frivilliga avsättningar och formellt skydd
- Bevara bete och slätter i jordbrukslandskapet
- Motverka invasiva främmande arter
- Öka hänsyn till biologisk mångfald i fysisk planering
- Bevara och öka biologisk mångfald i parker och grönområden
- Öka hänsyn till biologisk mångfald genom inköp av hållbara varor och tjänster
- Integrera biologisk mångfald och hållbar utveckling i skola och förskola

Håbo kommun har sedan förra året tecknat hållbarhetslöften inom följande åtgärder för minskad klimatpåverkan, Klimat och energi 2019-2022:

- Öka gång och cykling
- Fossilfria tjänstefordon

- Minska energi- och effektanvändning för fastigheter och verksamheter
- Minska effekttoppar för el
- Öka produktionen och användningen av återvunnen eller förnybar energi och av fossilfria drivmedel.

Genom att teckna hållbarhetslöften förbinder sig kommunen att genomföra ett antal åtgärder, enskilt eller i samverkan med andra aktörer. Läs mer på håbo.se/hållbarhetslöften. Vi ser samverkan som en naturlig och nödvändig del av kommunens arbete. Tillsammans med andra kan vi komma ännu längre. Under 2020 tecknade även två företag i kommunen hållbarhetslöften.

Samverkan

Under 2020 har Håbo kommun under året genomfört samtal med kommunens företagsföreningar och tre av kommunens största privata arbetsgivare för att öppna upp för samarbeten kring hållbarhetsfrågor. Lokal samverkan är en viktig del av hållbarhetsstrategin som håller på att tas fram och avgörande för att vi ska nå de mål som finns. Syftet med dessa första samtal var att lära sig mer om företagens hållbarhetsarbete och för att se hur vi kan arbeta tillsammans för ett hållbart Håbo även uppmuntra till att de som en aktör i länet ska vara med och teckna hållbarhetslöften.

10.4 Bilaga 4: Befolkning, boende och sysselsättning

10.4.1 Boende och befolkning

10.4.1.1 Bostäder

Under 2020 färdigställs 44 nya bostäder. Flertalet nya bostäder tillkommer i centralorten Bålsta i flerbostadshusprojekt, Mussebo, med 28 lägenheter som blir inflyttningsfärdigt. Det uppförs 16 stycken småhus i främst lokaliserat till landsbygden.

Årets bostadsbyggande uppvisar ett relativt sett lågt utfall jämfört med tidigare år. Under 2018 färdigställdes 120 bostäder och 2019 är det 186 stycken. Det är ett högt utfall på antal lägenheter där bygglov beviljas under året. Det medför att kommande år kommer antalet färdigställda lägenheter att bli betydligt högre än för 2020.

Under året lämnas bygglov för 30 småhus och 599 lägenheter i flerbostadshus. Sammantaget är det 629 nya bostäder. Färdigställandet av dessa bostäder blir under åren 2021-2022. Det finns dessutom en relativt stor volym bostäder som ingår i flera av kommande projekt.

Ett av de större exploateringsprojekten utgörs av det så kallade Tvåhusområdet som ligger mellan järnvägen och Stockholmsvägen. Planen vinner laga kraft mars 2019 och i december samma år beviljas första bygglovet om 97 bostäder i flerbostadshus. Under 2020 beviljas bygglov med cirka 490 bostäder. Totalt sedan 2019 är det nästan 590 bostäder i de beviljade byggloven. Kommunen påbörjar utbyggnaden av infrastrukturen med gata och vatten- och avloppsanordningar och delar av bostadshusen är i produktion.

Väppeby Äng färdigställs i sin helhet genom att förskolan startar upp sin verksamhet. Förskolan med plats för 120 barn är en friförskola och drivs av MåBraFörskolor. Exploateringsprojektet avslutas och samtliga 260 bostäder är inflyttade. I Lindegårdsvägens södra del i höjd med Åbergs Museum färdigställs ett projekt, Mussebo, med 28 hyreslägenheter. Intill har Götenehus byggrätter i gällande detaljplaner som summerar till cirka 70 bostäder.

Bygglov beviljas för cirka 120 lägenheter i Björkvallen och byggnationen påbörjas under året. Husen uppförs i två- till fyra våningar samt ett antal småhus. För utvecklingen kring "Gästis" i gamla Bålsta går detaljplanen i mål. Avsikten är att genom varsam förtätning komplettera området med bostadshus som ger cirka 60 lägenheter.

Håbohus uppför nytt särskilt boende (60 lägenheter) i Bålsta som beräknas vara färdigställt mot slutet av 2021. Utrymmen för gemensamma aktiviteter som gymnastisk och café skapas, och det blir ett produktionskök för matlagning till de boende.

Samtidigt som kommunen växer är det av vikt att kapacitet inom förskola hänger med den ökade efterfrågan på barnomsorg. Därför ges förskolan Skogsbrynet genom planläggning utökad byggrätt och får förutsättningar att bygga till och kan utöka verksamheten med 110 barn. Bygglov beviljas i december 2020.

Planeringen för etapperna i förnyelseprojekten kring Bålsta centrum fortsätter under året. Den första etappen kring Bålsta torg med resecentrum går upp för antagande i maj, men blir återremitterad. Under året pågår arbeten med förnyelse av busstorget och formerna för ett resecentrum utvecklas och bygglov lämnas i slutet av året. Planeringen för etapp 6 för själva Bålsta centrum och närmaste omgivning bearbetas under året efter samrådet som pågick 2019.

I Kalmarsand är det flera projekt aktuella i planprocesser som summerar till närmare 500 bostäder. Det största planprojektet av dem medför cirka 400 nya bostäder och berör bland annat siloområdet. En mindre del verksamhetsmark föreslås samt plats för förskola/skola och eventuellt vårdboende. Planförslaget är på granskning under våren.

I centralt läge i Skokloster, invid Slottsskolan, planerar Håbohus att uppföra 22 lägenheter och

tre lokaler för uthyrning. Det ska bli en knutpunkt mitt i byn med en del centrumverksamhet med vårdcentral, restaurang och en mindre dagligvaruhandel. Planen vinner laga kraft under året.

Det finns planprojekt på landsbygden med mindre volym bostäder som till exempel i Katrinedal och Ekilla. I Ekilla vill Håbohus möjliggöra 25 lägenheter samt 18 småhus med äganderätt. Det finns även byggrätter i några äldre detaljplaner i Skokloster, Västra Måttan, Övergran och Krägga där några av markägarna påbörjar förberedelser inför genomförande.

10.4.1.2 Befolkningen

Tidigare års starka befolkningstillväxt mattas av under 2020. Vid årsskiftet 2020/2021 uppgår antalet invånare till 22 019 personer, vilket motsvarar en ökning med 85 personer. Det är en betydligt lägre befolkningsökning än under föregående år då befolkningen ökade med 370 personer. Den procentuella befolkningsökningen under 2020 är 0,4 procent, vilket är en svagare utveckling än Sveriges totala befolkningsökning på 0,5 procent. Detta kan jämföras med 2019 års befolkningstillväxt, då Håbo kommuns befolkning ökade med 1,7 procent och befolkningen i riket ökade med 1,0 procent. Årets svaga befolkningstillväxt kan vara ett resultat av coronapandemin.

Majoriteten av befolkningsökningen beror på ett positivt födelsenetto. Under 2020 föds 197 barn, medan 147 personer avlider, vilket ger ett positivt födelsenetto på 50 personer. Under tidigare år har befolkningen i kommunen främst växt på grund av ett positivt flyttnetto, det vill säga att det är fler personer som flyttar till än från kommunen. Under 2020 flyttar 1 424 personer till kommunen, medan 1 394 personer flyttar från kommunen. Det innebär att Håbo kommun har ett positivt flyttnetto på 30 personer. Under 2019 hade kommunen ett flyttnetto på 302 personer. Det totala antalet flyttar under 2020, såväl in- som utflyttar, ligger något högre än trenden för tidigare år. 2020 års låga flyttnetto beror på att kommunen har en betydligt högre utflyttning än under tidigare år, vilket därmed sänkt det positiva flyttnettot.

Håbo kommuns befolkningsprognos från 2020 indikerade en befolkningsökning med 340 personer, till 22 274 vid årsskiftet 2020/2021. Den faktiska befolkningsökningen blir 255 färre än prognosticerat, vilket är en betydande avvikelser. Avvikelsen mellan prognosen och det faktiska utfallet beror på att prognosen prognosticerade ett flyttnetto på 265 personer under 2020. Det är en skillnad med 235 personer mot det faktiska utfallet. Även födelsenettot spåddes vara högre under 2020 med ett födelsenetto på 76 personer, vilket är en skillnad med 26 personer mot det faktiska utfallet.

Även sett till kommunens tidigare befolkningsprognos från 2019, var befolkningsutvecklingen betydligt svagare än prognosticerat. I 2019 års befolkningsprognos antogs befolkningen uppgå till 22 319 invånare år 2020. Det faktiska invånarantalet är 300 personer färre än 2019 års prognos. Prognosen förutspådde ett flyttnetto om 270 personer under 2020, 240 fler än det faktiska utfallet, och ett födelsenetto om 85 personer, vilket är 35 fler än det faktiska utfallet.

Ålder	2019	2020	Skillnad
0 år	231	208	-23
1-6 år	1 434	1 406	-28
7-9 år	1 164	1 173	9
10-12 år	939	948	9
13-15 år	970	975	5
16-18 år	903	918	15
19-24 år	1 332	1 301	-31
25-44 år	5 276	5 283	7
45-64 år	5 817	5 929	112
65-74 år	2 204	2 075	-129
75-79 år	923	1 001	78
80+ år	741	802	61
Totalt	21934	22019	85

In- och utflyttningen är fortsatt hög. Håbo kommun har en stor omsättning på bosatta, vilket är karaktäristiskt för kommunerna runt Stockholm. Under 2020 är utflyttning dock betydligt högre än under föregående år, vilket leder till att kommunen bara har ett flyttnetto på 30 personer.

Totalt 1 424 personer flyttar till Håbo kommun under 2020 och 1 394 personer flyttar från kommunen. Utbytet med övriga Sverige vad gäller in- och utflyttare är betydligt högre än utbytet med det egna läget. Av alla flyttar som görs under året, såväl inflytt som utflytt, gick 78 procent över länsgränsen. Gentemot övriga Sverige har Håbo kommun ett positivt flyttnetto på 165 personer. Det kan förklaras med att en stor andel av flyttarna sker över länsgränsen mot Stockholms län. 16 procent av flyttarna skedde inom Uppsala läns gränser. Gentemot övriga kommuner i länet har Håbo kommun ett negativt flyttnetto på minus 162 personer. Fem procent av flyttarna gick till eller från utlandet. Gentemot utlandet har Håbo kommun ett positivt flyttnetto på 27 personer.

	Inflyttning 2020	Utflyttning 2020	Flyttnetto 2020	Flyttnetto 2019
Uppsala län	140	302	-162	-46
Övriga Sverige	1 194	1 029	165	299
Utlandet	90	63	27	49
Totalt	1424	1394	30	302

Håbo kommun fortsätter att ha en förhållandevis ung befolkning. Det beror på att kommunens hushåll består av en stor andel barnfamiljer. Genomsnittsåldern i kommunen är 39,9 år, vilket är den tredje lägsta i Uppsala län efter Knivsta kommun och Uppsala kommun.

Genomsnittsålder i Sverige är 41,3 år.

Den stora andelen barnfamiljer bidrar till att andelen barn och unga under 20 år är förhållandevis hög i jämförelse med övriga länet och nationellt. Gruppen 20-29-åringar är dock betydligt lägre. Det beror sannolikt på att många unga vuxna flyttar från kommunen för arbete och studier, vilket ger en lägre andel i dessa åldersgrupper.

Andelen 30-44-åringar, 45-64-åringar samt 64-79-åringar är ungefär densamma i Håbo kommun som i Uppsala län såväl som i riket.

I jämförelse med såväl länet som riket som helhet har Håbo kommun en betydligt lägre andel äldre personer över 80 år. Antalet personer över 80 år har dock ökat i en snabbare takt i kommunen än i övriga länet och nationellt. Under 2000-talet har antalet personer över 80 år mer än dubblerats och ökningen kommer sannolikt fortsätta under kommande år.

10.4.2 Sysselsättning och näringsliv

10.4.2.1 Näringsliv

I Håbo kommun finns cirka 2 200 företag och 136 nya företag startar upp under året. Covid-19 medför nya utmaningar för företagen, och kommunen tar fram ett stödpaket i syfte att underlätta för företagen under pandemin. Handlingsplanen ”Tillsammans mot 4,0” fortlever under året med olika aktiviteter. Men coronapandemin gör att det blir en förskjutning mot att stötta företagen i den nya situationen utifrån vad som kommunen kan bidra med.

Svenskt Näringsliv mäter företagsklimat och i den ranking som presenteras i september ligger Håbo på plats 206. Det är en sänkning från förra året då Håbo låg på plats 175. Det sammanfattade omdömet ger ett resultat om 3,03 jämfört med förra årets 3,05. I de mätningar som görs i samband med myndighetsutövning så ökar nöjd-kund-indexet. För första halvåret är resultatet 78 vilket är ett högt betyg. Vid en jämförelse med 2019 års resultat är det en ökning med sex enheter, från 72 till 78. Inom miljöverksamheten är företagarnas ökade kundnöjdhet mest tydlig.

Företagarnas intresse av att etablera sig i kommunen är stort och i synnerhet i Bålsta. Mot den bakgrunden har kommunen strategiskt planerat för att göra det möjligt att tillmötesgå den ökade efterfrågan. Utöver de senaste genomförda etableringarna finns därför flera projekt nu under planering och planläggning i syfte att ge ett kraftigt tillskott av ytterligare verksamhetsmark.

Ett av de större utvecklingsområdena utgörs av Logistik Bålsta. Den första etableringen ligger inom kvarter 3 där Dagab uppför ett höglager som beräknas stå klart till 2023. Lagret är cirka 110 000 kvadratmeter stort och har kvalificerade tekniska lösningar med hög grad av automatisering. Verksamheten i drift ger cirka 1 100 arbetstillfällen.

Kvarter 4 inom Logistik Bålsta blir nästa detaljplan som blir klar. Här kommer Benders att utveckla sin intelligande verksamhet på cirka 10 hektar, vilket ger 80-100 nya arbetstillfällen. Resterande 16 hektar förvärvas Dagab under året och påbörjar anläggning av personal- och lastbilsparkering. De planerar nu vidare för sin etablering av verksamheten och ser en samordningsvinst med sin verksamhet inom kvarter 3.

För kvarteren 5 och 6 (25 hektar) som ligger längst västerut i Logistik Bålsta går planarbetet i mål och planen antas i november. En intressent inom vvs-branschen vill etablera sig här med ett centrallager om 72 000 kvm. I planen säkerställs 23 hektar som naturmark som en buffert mellan verksamhetsområdet och bostäderna i Skörby. Beslutet att anta detaljplanen är dock föremål för överprövning.

Inom Västerskogs industriområde pågår en planändring med anledning av en drivmedelsanläggning för fordonsgas. Syftet är främst att förse den tunga trafiken med drivmedel och bidra till mer hållbara transporter.

I Dragets verksamhetsområde nära trafikplatsen vid väg E18 pågår planläggning i den nordvästra delen av Draget med 5,5 hektar verksamhetsmark. Inom de äldre delarna av Draget beviljas bygglov för några verksamheter som nyetablerar.

Inom Lillsjöns Företagspark öppnar ICA Maxi under våren sin dagligvaruhandel. Det medför också att ICA-butiken i Bålsta centrum stänger. Här startar BraBil bygget av sin nya lokal med bilförsäljning, verkstad och tvätthall. Planområdet rymmer även byggrätt för ytterligare ett par mindre etableringar.

Öster om företagsparken planläggs för att möjliggöra utökning av verksamhetsområdet med cirka 25 000 kvadratmeter, Entré Lillsjön. Länsstyrelsen anser dock att strandskyddet inte hanteras godtagbart, och därför väljer kommunen att efter planförslagets granskningskede omarbeta planen med bättre anpassning till strandskyddet. En av aktörerna som avser etablera sig är McDonalds.

Dragelund är ett större markområde (cirka 60 hektar) med attraktivt läge längs med väg E18 med möjlig anslutning mot Dragets trafikplats. Planeringen är ännu i tidigt skede.

KilenKrysset är den intressent kommunen ser som blivande exploatör. Här studeras även hur mark på östra sidan motorvägen kan utvecklas för verksamheter. Eventuellt kan mark inom Upplands-Bro kommun, inkluderas vilket förutsätter god dialog med grannkommunen.

Ett nytt större verksamhetsområde utanför Bålsta i anslutning till Ekolskrogs rastplats blir aktuellt för planläggning. Här undersöks möjligheten att etablera ett verksamhets- och logistikområde. Området är drygt 25 hektar varav cirka 17 är ny verksamhetsmark.

I de centrala delarna av Bålsta möjliggörs också handel av mer småskaligt format. Inom Bålsta centrumplaneringen uppmuntras till lämpliga verksamheter i kommande bostadsbebyggelse i gatuplanen. Dessutom är fastighetsägaren för Bålsta Centrum i aktiv planeringsfas i planläggningen för att utveckla centrum med både bostäder och kommersiella lokaler. Under året genomförs en hel del ny- och ombyggnader i centrum. Till exempel etablerar COOP en helt ny dagligvaruhandel i centrum. Vid stationsområdet tar formerna för resecentrum fart och bygglov beviljas. Byggnaden ska innehålla väntutrymmen med vissa servicefunktioner.

10.4.2.2 Branschspridning

Håbo kommun är kommunens största arbetsgivare med många anställda inom vård, omsorg och utbildning. Kommunens näringsliv består till stor del av många små företag och ett mindre antal medelstora företag. Verksamheterna är spridda men stora delar av arbetsstyrkan är sysselsatta inom byggverksamhet, tjänster samt handel, hotell och restaurang.

Bransch	Antal	Procentuellt
Jordbruk, skogsbruk och fiske	61	1,0
Tillverkning och utvinning	534	8,6
Byggverksamhet	936	15,1
Handel, hotell och restaurang	957	15,4
Transport	328	5,3
Tjänster	1 036	16,7
Utbildning	1 014	16,4
Vård och omsorg	795	12,9
Offentlig förvaltning och försvar	313	5,0
Ej specificerat	225	3,6
Totalt	6 199	100,0

Uppgifter avser år 2019 och är de senast tillgängliga.

10.4.2.3 Arbetspendling

Håbo kommun har ett strategiskt läge i Mälardalen, längs Mäljarbanan och E18. Kommunens geografiska läge är en förutsättning för kommunens arbetspendling. Den huvudsakliga arbetspendlingen sker mot Storstockholm, men kommunen har även utbyte med Uppsala, Enköping och Västerås. Pendeltåg och regionaltåg gör det möjligt att en för en stor del av kommunens befolkning att arbeta i andra kommuner i Mälardalen.

Totalt pendlar 7 183 personer ut från Håbo kommun. Antalet inpendlare uppgår till 2 330

personer. Att antalet utpendlare är större än antalet inpendlare innebär att Håbo kommun har ett negativt pendlingsnetto. Det negativa pendlingsnettot uppgår till 4 853 personer. Det beror till stor del på kommunens goda pendlingsförutsättningar och närheten till starka arbetsmarknader i omkringliggande städer.

Vanligast är att pendla till Stockholms län, dit pendlar totalt 6 047 personer. De vanligaste pendlarkommunerna i Stockholms län är Stockholms stad, Upplands-Bro kommun och Järfälla kommun. 796 personer pendlar till andra kommuner inom Uppsala län och 115 personer pendlar till Västmanlands län.

Inpendlingen till Håbo kommun uppgår till 2 330 personer. 1 265 av dessa pendlar in från Stockholms län. Inom Uppsala län pendlar 811 till Håbo kommun från länets övriga kommuner.

	Håbo kommun
Förvärvsarbetande befolkning	11 065
Arbetsstillfällen	6 199
Utpendling	7 183
Inpendling	2 330
Nettopendling	4 853

Uppgifter avser år 2019 och är de senast tillgängliga.

10.4.2.4 Arbetslöshet

I slutet av året uppgår andelen öppet arbetslösa och sökande i program till 5,1 procent. Det är en betydligt högre andel än under föregående år. Ökningen kan till stor del förklaras mot bakgrund av coronapandemin som inneburit en stigande arbetslöshet runt om i hela världen. Håbo kommun tycks dock ha klarat sig lindrigare undan i jämförelse med övriga Uppsala län och hela landet.

Andelen 18-24-åringar som är öppet arbetslösa eller sökande i program uppgår till 7,3 procent. 2019 var samma siffra 4,8 procent. Motsvarande andel i Uppsala län är 6,5 procent och i Sverige som helhet 7,8 procent.

Andel av befolkningen 16-64 år i arbetslöshet och i program eller med stöd, vid årets slut (%).

År	Håbo	Uppsala län	Riket
2014	3,5	4,2	6,3
2015	3,4	4,2	6,1
2016	3,2	4,3	6,0
2017	3,2	4,5	5,9
2018	3,3	4,5	5,5
2019	3,6	4,6	6,0
2020	5,1	6,1	7,1

10.5 Bilaga 5: Exploateringsredovisning

Med exploateringsverksamhet avses åtgärder för att anskaffa och iordningställa råmark för att kunna bygga bostäder, affärer, kontor eller industrier. Där ingår också att bygga gemensamma anordningar som gator, grönområden, VA-anläggningar med mera som krävs för att marken ska vara byggbar. Uppföljning görs av alla nu pågående projekt som redovisas totalt och per projekt samt för året. Exploateringsverksamheten ingår i kommunens drift- och investeringsredovisning och resultat- och balansräkning men särredovisas här för att ge en samlad bild av exploaterings påverkan på kommunens ekonomi.

Nettoexploatering

Nettoexploatering är summan av samtliga in- och utbetalningar i projekten.

I juni beslutade kommunstyrelsen att resecentrum, Bålsta Torg inklusive VA, busstorg inklusive taxislinga, tunnel och VA/gata-projektering inklusive tidigare nedlagda utgifter ska avgränsas till ett kommunalt investeringsprojekt på 79,4 miljoner kronor. Dessa utgifter har därför överförts från exploateringsbudgeten till investeringsbudgeten vilket medför att nettoexploateringen förbättras.

Den totala beslutade budgeten för alla pågående projekt är överskott med 51,9 miljoner kronor för hela projektiden.

Akkumulerat utfall hittills i de pågående projekten är 112,6 miljoner kronor högre utgifter än inkomster.

Prognosen är att projekten kommer att ge överskott med endast 12,8 miljoner kronor. Främst beror det på negativa resultat för Frösundavik, Draget samt lägre överskott i kvarter 3-4 Logistik Bålsta.

Tkr	Budget totalt	Prognos totalt	Utfall ackumulerat	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2020
Inkomster						
Försäljning av mark	204 639	282 659	135 529	21 048	3 262	32 206
Ersättning från företag	117 861	81 190	50 147	3 285	15 416	49 030
Gåva mottagna anläggningar	59 406	68 693	13 182	0	13 182	44 187
Offentligt investeringsbidrag	0	1 670	0	0	-5 000	0
VA-anslutningsavgifter	69 107	73 817	30 731	12 509	9 197	12 748
Gåva i form av VA-anläggningar	14 383	15 975	7 113		7 113	14 383
Summa inkomster	465 396	524 004	236 702	36 842	43 170	152 554
Utgifter						
Utgifter för kvartersmark	-76 704	-82 903	-61 730	-795	-1 808	-17 383
Anläggningar egen regi	-185 756	-249 961	-188 285	-58 543	-1 801	9 148
Anläggningar mottagna	-59 406	-66 493	-13 182	0	-13 182	-44 187
VA-anläggningar egen regi	-77 237	-95 842	-79 027	-2 007	-32 318	-21 230
VA-anläggningar mottagna	-14 383	-15 975	-7 113	0	-7 113	-14 383
Summa utgifter	-413 486	-511 174	-349 337	-61 345	-56 222	-88 035
Nettoexploatering	51 910	12 830	-112 636	-24 503	-13 053	64 519

Påverkan på årets resultat

Det är då vissa händelser sker i exploateringen påverkas kommunens resultaträkning:

- när markförsäljning sker och realisationsvinst uppstår
- när exploatören betalar bidrag/ersättning för infrastruktur som kommunen bygger och när motkravet enligt avtal är uppfyllt. Byggandet av infrastrukturen redovisas som en investering, men bidraget ska redovisas som en intäkt det år bidraget erhålls.
- när kommunen övertar anläggning som exploatören har byggt. Övertagandet ska redovisas som en gåva, en intäkt för kommunen, trots att kommunen inte får några likvida medel.

Påverkan på årets resultat varierar från år till år beroende på när händelserna inträffar.

Av tabellen nedan framgår att exploateringen påverkar årets resultat positivt med 30,3 miljoner kronor fördelat på

- reavinst vid markförsäljning 1,8 miljoner. Försäljning uppgår till 3,2 miljoner och bokfört värde för marken som sålts är 1,5 miljoner kronor

- bidrag från privata/exploatörer 15,4 miljoner. 15,3 miljoner kronor avser infrastruktur som kommunen byggt i Logistik Bålsta kv 3-4.

-och övertagande av anläggningar värda 13,2 miljoner kronor i Lillsjöns företagspark.

Tkr	Budget totalt	Prognos totalt	Utfall ackumulerat	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2020
TILL RESULTATRÄKNING						
Försäljning av mark	204 639	282 659	135 529	31 636	3 262	32 206
Ersättning från företag	117 861	81 190	50 147	3 285	15 416	49 030
Gåva mottagna anläggningar	59 406	68 693	13 182	0	13 182	44 187
Verksamhetens intäkter, summa	381 906	432 542	198 858	34 921	31 860	125 423
Bokfört värde försäljning mark	-76 704	-81 633	-52 358	-15 120	-1 517	-21 335
Exploateringskostnader (försäljn/nedvärd)	0	-1 270	-635	0	0	635
Verksamhetens kostnader, summa	-76 704	-82 903	-52 993	-15 120	-1 517	-20 700
Årets resultat	305 202	349 639	145 865	19 801	30 343	104 723
TILL BALANSRÄKNING						
Anläggningstillgångar	-245 162	-316 454	-201 467	-58 543	-14 983	-35 039
Anläggningstillgångar VA	-91 620	-111 817	-86 140	-2 007	-39 431	-35 613
Omsättningstillgångar	0	0	-8 737	14 325	-291	3 317
Tillgångar, summa	-336 782	-428 271	-296 344	-46 225	-54 705	-67 335
Skuld/förutbetalda intäkter ej VA	0	1 670	0	0	-5 000	0
Skuld/förutbetalda intäkter VA	83 490	89 792	37 844	12 509	16 310	27 131
Skulder, summa	83 490	91 462	37 844	12 509	11 310	27 131

10.5.1 Exploateringsredovisning per projekt

Tkr	Budget totalt	Prognos totalt	Utfall ackumulerat	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2020
PÅGÅENDE PROJEKT, tkr						
9013 Logistik Bålsta kv 3-4	43 819	31 392	-64 480	-49 606	-2 752	83 223
9015 Logistik Bålsta kv 5-6			-4 168		-4 168	
9021 Frösundavik	-18 767	-21 952	-21 975	313	-231	2 977
9031 Draget	20 662	-10 526	-10 682	24 207	3 599	34 943
9041 Svarta Lutans Väg	581	3 581	3 580	428	-84	-3 084
9051 Viby Äng etapp E:2	0	1 302	1 302	1 359	0	-1 302
9061 Väppeby Äng	12 103	11 425	11 425	2 333	428	1 106
9071 Mellanby	83	1 040	1 032	-4	-37	-986
9091 Bålsta C del av etapp 1	-24 000	-24 000	-3 296	-8 336	20 425	-25 441
9100 Tvåhusplanen	-2 850	-3 401	-16 118	2 069	-16 045	-10 084
9110 Lillsjöns företagspark	1 810	4 502	4 879	2 805	-123	-3 192
9120 Björkvallen	0	0	-3 090	-71	-3 019	2 605
9130 Entré Lillsjön	11 326	12 324	-2 683	0	-2 683	-5 350
9140 Dalängen	7 143	7 143	-8 362	0	-8 362	-10 896
Summa nettoexploatering	51 910	12 830	-112 636	-24 503	-13 052	64 519

9013 Björnbrö/Logistik Bålsta kvarter 3-4

Hela Björnbrö/Logistik Bålsta omfattar cirka 150 hektar mark i sex kvarter nordväst om tätorten. Inom kvarter 3 pågår utbyggnad av infrastruktur och inom kvartersmark. För kvarter 4 pågår planläggning i samarbete med tilltänkt exploatör för del av kvarteret. Projektet som omfattar kvarter 3-4, bedöms inte ge det överskott, 43,8 miljoner kronor, som beräknades i budgeten vid projektets inledning år 2016. Prognosen är ett lägre överskott med 31,4 miljoner kronor främst beroende på att infrastrukturen är dyrare att bygga än i den ursprungliga kalkylen och att genomförandet har delats upp i tid. Prognosen har dock förbättrats sedan i mars som följd av kostnadsbesparingar inom projektet, bland annat lägre kostnad för asfaltering men framförallt att partnerskapsavtalet drivit entreprenören till effektiviseringar inom det nu slutförda anläggningsarbetet.

Infrastrukturen i denna etapp kommer dock att bidra till lägre utgifter i kommande etapper och en översyn av utgiftsfördelningen mellan kvarteren kommer att ske. Detta inkluderar även våtmarken Balders hage där endast mindre kompletterande arbete återstår.

Försäljningen av återstående mark till Dagab samt Benders i kvarter 3-4 beräknas nu ske andra halvåret 2021 respektive första kvartalet 2022.

9015 Björnbrö/Logistik Bålsta kvarter 5-6 (budget ej behandlad)

Ett ärende om exploateringsbudget förbereds och gatuanslagningar har genomförts till en total utgift av 4,2 miljoner kronor hittills. Detaljplanen är överklagad vilket innebär att projektet har förskjutits i tid och försäljning inte har genomförts under året. Projektet har ett mycket högt positivt resultat, då merparten av infrastrukturen redan är utbyggd.

9021 Frösundavik etapp 1

Frösundavik etapp 1 omfattar cirka 145 bostäder och förskola. Exploateringsavtal och projektbudget med underskott på 18,8 miljoner kronor beslutades i kommunfullmäktige år 2015. Slutförande beräknas ske år 2021 då övertagande sker av infrastruktur från exploatören till ett värde av cirka 40 miljoner kronor. En del av handelsytan är upplåten som tomträtt till

en livsmedelsbutik och övriga handelskvarteret har sålts för uppförandet av en restaurang/kiosk. Projektets utfall är per årsskiftet -22,0 miljoner kronor. Utredning pågår om möjligheten att förbättra ekonomin i projektet.

9031 Draget

Mark och infrastruktur i Dragets industriområde färdigställdes 2017. Projektet budgeterades till ett överskott på 20 miljoner kronor men per årsskiftet är utfallet underskott med 10,7 miljoner kronor. Problem med markförhållanden, projektering, massahantering, VA-dimensionering, brist i kontinuitet av personella resurser gör att projektets ekonomi har försämrats väsentligt. VA-anslutningsavgifterna är också lägre än beräknat. En lantmäteriförrättning avseende ledningsrätter kommer att avslutas under året, vilket beräknas medföra en mindre kostnad. En tomt finns kvar för försäljning vilket kommer att medföra en intäkt som förbättrar resultatet. Projektet avslutas 2021 och slutrapporteringen kommer att tydliggöra orsakerna till fördyringen.

9041 Svarta Lutans Väg

Projektet avser anläggande av gata och utbyggnad av VA-ledningar för tre småhustomter i Eneby. Mark och infrastruktur är färdigställt och tomterna såldes 2017. Marknadsvärdet på tomtmark har stigit vilket gett högre intäkt än beräknat. VA-anslutningsavgiften har i år delvis krediterats. Projektet ger överskott med 3,6 miljoner, stängs per årsskiftet och slutrapport kommer att upprättas.

9051 Viby äng etapp E:2

Exploateringsavtalet med Bålsta Småstadsutveckling gällande Viby Äng etapp E:2 godkändes av kommunstyrelsen 2015. Området omfattar cirka 35 bostäder i småhus/parhus/radhus. Exploatören bygger ut området i deltagar och beräknar avsluta nästa år. Exploatören bygger ut infrastruktur och överlämnar anläggningarna utan ersättning till kommunen efter godkänd slutbesiktning. VA-anslutningsavgifter har inkommit.

9061 Väppeby Äng

Exploateringsbudget antogs 2016 och projektet bedömdes ge netto 12,1 miljoner kronor i överskott. BoKlok AB har byggt 163 lägenheter och Håbohus AB har byggt 86 lägenheter samt två gruppbestäder med elva lägenheter. Även en mindre park är anlagd. Bygget av förskola av privat utförare för cirka 120 barn är klart och verksamheten startar inför hösten. Markbearbetningskostnaderna blev högre på grund av svåra geotekniska förhållanden. En allmän parkeringsplats har anlagts i Gröna Dalen till nytta för aktiviteter i Gröna Dalen. Investeringar i VA och gång- och cykelvägar utanför exploateringsområdet har lyfts ur projektet och ingår i kommunens ordinarie investeringsbudget. I och med detta har projektet gett överskott med 11,4 miljoner kronor vilket är något lägre än budgeterat. Projektet är avslutat och slutrapporteras i februari 2021.

9071 Mellanby

Mellanby angränsar till Frösundavik. Exploatör har utfört lokalgata och VA-anläggningar, dessa ska överlämnas till kommunen utan ersättning. Budget antogs i februari 2016. Återstår att under 2021 överta anläggningarna från exploatören och avsluta projektet. Högre VA-anslutningsavgifter har inkommit till följd av mer byggnation och överskott med cirka 1 miljon kronor förväntas. Projektet innehåller dock flertalet felaktiga entreprenader och utredning pågår.

9090-9091 Bålsta centrum

I mars 2019 antogs en uppdaterad exploateringsbudget för del av Bålsta Centrum/Bålsta Torg etapp 1 och som omfattar tillfälligt och permanent busstorg samt pendelparkering. Vidare ingår utgifter för projektering, upphandling, projekt- och bygglösning för gator, VA, torg, gång- och cykelväg med mera inom hela den första etappen. De sammanlagda kalkylerna för samtliga etapper i Bålsta Centrum ingår ännu inte i budgeten men visar inte på något stort överskott.

I juni beslutade kommunstyrelsen att resecentrum, Bålsta Torg inklusive VA, busstorg inklusive taxislinga, tunnel och VA/gata-projektering inklusive tidigare nedlagda utgifter ska avgränsas till ett kommunalt investeringsprojekt på 79,4 miljoner kronor. Kvar i exploateringsbudgeten för Bålsta centrum etapp 1 finns parkeringsdäck 24 miljoner kronor samt nedlagda utgifter för mark som ska säljas, 3,3 miljoner kronor.

9100 Tvåhusplanen

Tvåhusplanen är ett kommande bostadsområde med cirka 450 bostäder i södra Bålsta. Budget antogs av fullmäktige 2018 med underskott på 2,8 miljoner kronor. Detaljplanen har vunnit laga kraft och fastighetsregleringar samt genomförandet av infrastrukturen i etapp 1 pågår. Detaljplanekostnaderna blev högre än beräknat, vilket ger något sämre prognos. Anläggningarna följer dock utgiftsbudgeten och etapp 1 färdigställs till sommaren 2021.

9110 Lillsjöns företagspark

Projektet innefattar ett större handelsområde vid södra infarten till Bålsta. Kommunstyrelsen antog budget i september 2019 med ett överskott på 1,8 miljoner kronor. Exploatören slutför infrastruktur som överlämnats i år till kommunen utan ersättning. VA-anslutningsavgifter har tillkommit och projektet beräknas därför ge överskott med 4,5 miljoner kronor. Projektet planeras avslutas i början av 2021.

9120 Björkvallen

Projektet avser cirka 115 bostäder i flerfamiljshus- och radhus som byggs på gamla Björkvallen och innehåller även en torgyta. En del av anläggningarna byggs av exploatören och överlämnas till kommunen. Budget för projektet omsluter cirka 30 miljoner kronor, netto är noll och budgeten antogs i kommunfullmäktige 2019. Markförsäljning dröjer till 2021 som följd av lantmäteriet. Vissa mindre ekonomiska avvikelser har skett i sanering och projektering. Tydligare bild av ekonomin ges efter upphandling av utbyggnaden av allmänna anläggningar under våren.

9130 Entré Lillsjön

Entré Lillsjön är ett mindre handelsområde intill Södra Bålstaleden. Budget antogs i kommunfullmäktige i december 2020 med nettoexploatering/överskott på 11,3 miljoner kronor. Två etableringar har anvisats till området (McDonalds och BraBil) men detaljplan har inte antagits än. Viss infrastruktur har påbörjats med anledning av den pågående utbyggnaden i anslutande område men stoppats i avvaktan på detaljplanen. På grund av nya förutsättningar kommer en ny budget att tas fram.

9140 Dalängen

Dalängen är ett nytt bostadsområde nära Bålsta centrum i norra delen av Gröna dalen med drygt 130 bostäder i blandade upplåtelseformer. Detaljplaneläggning pågår. Budget antogs i kommunfullmäktige i november med nettoexploatering/överskott på 7,1 miljoner kronor. Marken är anvisad till MacFreeze och Bovieran men markförhållanden är osäkra vilket gör att förutsättningarna för projektet påverkas.

10.6 Bilaga 6: Särredovisning av VA- och avfallsverksamhet

10.6.1 VA-verksamhet

Uppdrag och ansvarsområde

VA-avdelningen ansvarar för den kommunala dricksvattenförsörjningen och avloppsvattenreningen i kommunen. Det finns två vattenverk, två avloppsreningsverk, högreservoar, flera pumpstationer samt vatten-, spill- och dagvattennät.

VA-verksamheten ska arbeta för ett långsiktigt säkerställande av dricksvattenförsörjningen och minimera störningar på miljö och egendom för både samhället och kommuninvånare via avloppsvattenhantering och vattendistribution.

VA-verksamheten finansieras av intäkter från abonnenternas avgifter för vatten, avlopp och dagvatten och särredovisas därför från kommunens skattefinansierade verksamhet, enligt VA-lagen.

Väsentliga händelser

Verksamheten har under året genomfört en verksamhetsanalys för att optimera organisationen för framtiden. Bland annat har kompetens, funktion, uppdrag och framtida mål genomlysts.

Under första halvåret 2020 inträffade ett flertal vattenläckor. Tack vare verksamhetens nya system för sms-aviseringar kommunicerades detta effektivt ut till berörda medborgare. Den varma sommaren resulterade i datumbevattning, även denna kommunicerades via sms. Ytterligare digitalisering av verksamheten har skett genom att det implementerats system för drift och underhåll, elektronisk tidrapportering och körjournal.

VA-avdelningen har även arbetat med att höja säkerheten för att uppnå säkerhetskraven i lagstiftningen, bland annat genom förstärkning av skalskyddet, larm och inpassering.

Ekonomi

VA-verksamheten har ett resultat på +1,6 miljoner kronor. I budget 2020 har VA-verksamheten budgeterat att använda 9,5 miljoner kronor ur VA-fonden för ett antal säkerhets- och miljöfrämjande åtgärder. Resultatet innebär därmed att 7,9 miljoner kronor behöver tas i anspråk från VA-fonden istället för budgeterade 9,5 miljoner kronor. Överskottet beror på högre intäkter, dels till följd av ökat antal abonnenter men är även en följd av att de nya fjärravlästa vattenmätarna mäter mer korrekt. Överskottet beror även bland annat på lägre kapitalkostnader och energikostnader. Överskottet dras dock ner av ökade kostnader för inhyrd personal samt högre kostnader för reparationer för att åtgärda förelägganden från tillsynsmyndigheten.

Det tidigare samlade överskottet i VA-fonden på 11,47 miljoner kronor minskar efter årets resultat till ett samlat överskott på 3,57 miljoner kronor.

Resultaträkning

Tkr	Not	Bokslut 2019	Bokslut 2020
Verksamhetens intäkter			
Brukningavgifter	1	55 336	58 212
Övriga intäkter		181	266
Anläggningsavgifter		5 739	4 121
Periodisering av årets anläggningsavgifter		-5 739	-4 121
Periodisering av tidigare års anläggningsavgifter		995	1 271
Förändring av investeringsfond			
Förändring av kortfristig skuld till abonnentkollektivet (förutbetalda intäkter)			
Interna intäkter (inom koncernen)	2	4 177	2 383
Summa intäkter		60 689	62 132
Verksamhetens kostnader			
Externa kostnader	3	-42 111	-50 026
Interna kostnader (inom koncernen)		-4 054	-3 296
Avskrivningar	4	-10 591	-12 027
Summa kostnader		-56 756	-65 349
Finansiella intäkter		904	1 083
Finansiella kostnader		-4 893	-5 764
Summa verksamhetens nettokostnad		-3 989	-4 681
Resultat före extraordinära poster		-56	-7 898
Extraordinära intäkter			
Extraordinära kostnader			
Årets resultat		-56	-7 898

Not 1

Brukningavgifter tkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020
Fast förbrukningsavgift VA	22 641	22 769
Rörlig förbrukningsavgift VA	32 468	35 436
Övriga ersättningar	227	7
Summa intäkter	55 336	58 212

Not 2

Interna intäkter (inom koncernen)	Bokslut 2019	Bokslut 2020
Fast förbrukningsavgift VA	883	882
Rörlig förbrukningsavgift VA	1 670	1 421
Övriga interna intäkter	1 624	80
Summa intäkter	4 177	2 383

Not 3

Externa kostnader tkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020
Personalkostnader	-11 631	-13 815
Övriga kostnader	-30 480	-36 211
Summa kostnader	-42 111	-50 026

Not 4

Avskrivningar tkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020
Bålsta vattenverk	-601	-870
Skokloster vattenverk	-111	-207
Bålsta reningsverk	-5 947	-6 217
Skokloster reningsverk	-64	-145
Högreservoaren	-8	-8
Bålsta ledningar	-3 247	-3 602
Skokloster ledningar	-70	-121
Larm och kommunikation	-50	-50
Bålsta pumpstationer	-242	-398
Bålsta dagvattendammar	-59	-59
Bilar och inventarier	-192	-350
Summa kostnader	-10 591	-12 027

Balansräkning

Tkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020
Tillgångar		
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	350 837	406 265
Maskiner och inventarier	1 123	2 634
Summa anläggningstillgångar	351 960	408 899
Lån till kommunen	57 740	60 902
Summa finansiella anläggningstillgångar	57 740	60 902
Summa tillgångar	409 700	469 801
Eget kapital och skulder		
Eget kapital ingående värde	11 521	11 465
Årets resultat	-56	-7 898
Summa eget kapital	11 465	3 567
Pensioner		
Summa avsättningar		
Lån av kommunen*	339 602	404 281
Förutbetalda intäkter från anläggningsavgifter	57 740	60 902
Summa långfristiga skulder	397 342	465 183
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
Semester och övertidsskuld*	893	1 051

Tkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020
Summa kortfristiga skulder	893	1 051
Summa eget kapital och skulder	409 700	469 801

**Bokslut 2019 är justerat för att överensstämna med redovisning 2020 där semester och övertidsskuld redovisas i VA:s balansräkning*

Investeringar

Tkr				
Inkomster				
Utgifter	-29 654	-125 490	-56 162	69 328
Summa	-29 654	-125 490	-56 162	69 328

10.6.2 Avfallsverksamhet

Uppdrag och ansvarsområde

Avfallsavdelningen arbetar för en långsiktig och hållbar avfallshantering. Avdelningen ansvarar för att samla in och transportera hushållsavfall och liknande avfall till en behandlingsanläggning där avfallet tas omhand.

Avfallsverksamheten finansieras av intäkter från avgifter och särredovisas därför från kommunens skattefinansierade verksamhet.

Väsentliga händelser

Håbo, Knivsta, Sigtuna och Upplands-Bro kommun har infört ett nytt insamlingssystem för fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper. En projektgrupp har tillsatts som arbetar gemensamt för alla kommuner och samordningsmöten med politiken har genomförts.

Upphandling av slam och fett har genomförts och ett gemensamt avtal med Sigtuna och Upplands-Bro startade den 16 oktober. I samband med uppstarten togs kundtjänst och fakturering över i egen regi.

Nytt avtal avseende behandling och transport av grovavfall från återvinningscentralerna samt farligt avfall har handlas upp i samverkan med Upplands-Bro kommun.

Utsortering av kabel har påbörjats på ÅVC:n (återvinningscentralen), vilket har lett till ökade intäkter.

Avfallsmängderna och antalet besökare har ökat kraftigt under året, en stor anledning till det är pandemin, då många stannat hemma och renoverat istället för att varit bortresta på semester.

Ekonomi

Avfallsverksamheten har ett resultat på -732 000 kronor. I budget 2020 har avfallsverksamheten budgeterat att använda 1,5 miljoner kronor av avfallsfonden, främst för kostnader kopplade till införande av nytt insamlingssystem. Resultatet är därmed 768 000 kronor bättre än budget. Det bättre resultatet beror främst på lägre kapitalkostnader och ökade intäkter bland annat för slamentreprenaden. Resultatet minskas dock av bland annat ökade behandlingskostnader då mängden grovavfall på återvinningscentralen har ökat.

Det tidigare samlade överskottet i avfallsfonden på 1,88 miljoner kronor minskar efter årets resultat till ett samlat överskott på 1,15 miljoner kronor.

Resultaträkning

Tkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Bokslut 2020	Budget avvikelse
Externa intäkter	22 820	24 869	24 378	-491
Interna intäkter	2 295	2 459	2 227	-232
Summa intäkter	25 115	27 328	26 605	-723
Verksamhetsköp, bidrag, underhållsmaterial	0	-12 880	-12 428	452
Personalkostnader	-5 678	-6 028	-6 061	-33
Övriga kostnader	-17 903	-5 870	-6 374	-504
Interna kostnader	-2 435	-2 551	-2 475	76
Summa kostnader	-26 016	-27 329	-27 338	-9
Resultat	-901	-1	-733	-732

Investeringar

Tkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Bokslut 2020	Budget avvikelse
Inkomster				
Utgifter	-653	-24 000	-23 978	22
Summa	-653	-24 000	-23 978	22

